

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్ర వార్త పత్రిక

4 అణాలు
9-9-'53

క. 12-0-0

విడివ్రాతికి-4 అ.

సంచిక 1

9.9-53

స చి త్ర వా ర ప త్రి క

Founder : K. NAGESWARA RAO

విజయ భాద్రపద శుద్ధ పాడ్యమి; బుధవారం

లేపాక్షి శిల్పం

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం : పారమాంట్ వారి తార మే రి లి న్ మాక్స్ వెల్.

కాలక్షేపం—క్రిడాను వామనరావు2	
మొదటికీతం—బొమ్మిరెడ్డి	6
వెల్లువ—“బదరీనాథ్”	9
కొనుకీ దాసులు—శ్రీ ఆరపాడ ధర్మారావు	18
తాపత్రయం—శ్రీ పురాణం సూర్యప్రకాశరావు	20
దాబుసరి—శ్రీమతి శిఖిగూరి రత్నమ్మ	23
విజ్ఞాన దీపాలు—“డాక్టర్”	26
సంధి-విగ్రహం—శ్రీ విశ్వాత్మల సరసింహమూర్తి	28
శేరాస—“రవి”	30
ముచ్చటగా ముగ్గురు— కెలోమ్ కె కెలోమ్	31
కుశీల—శ్రీ యస్. గోపాలరెడ్డి	36
అందరూ దొంగలే—శ్రీ దంతులూరి	38
వింతవివాహం—ఇందిర	40
నీనిమా	44
ప్రశ్నలు-సమాధానాలు	48

తయారౌతున్నది.

బొమ్మల కథల పుస్తకం

పంచతంత్రం

మొదటి భాగం

(మిత్రభేదం, మిత్రలాభం)

కర్త: విశ్వాత్మల సరసింహమూర్తి

మీ కాపీ రిజర్వు చేసుకోండి.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

మద్రాసు- 1

కాలక్షేపం

“అంకముజేరి కైలతనయా
ప్రస దుగ్ధము లానువేళ, బా
ల్యాంక విచేష్ట దొండమున
నవ్వలిన ప్లబళింపవోయి, యా
వంక కుచంబు గాన, కపి
వల్లభుహారము గాంచి నే మృణా
కాంకుర కంకసం టెడు
గజాస్వని గొల్తు నభీష్టసిద్ధికిన్”

తా|| విఘ్నేశ్వరుని పారవ్యతీ దేవి ఒడిలో కూర్చుండి పాలు త్రాగే సమయంలో ఒక వైపున ఉన్న ప్రసములోని పాలు త్రాగుచు, చిన్న బిడ్డలకు సహజమైన చేష్టను అనుసరించి రెండవ ప్రసమును చేతితో అనగా తన తొండముతో స్పృశించి పుణికి పుచ్చుకొనుటకై ప్రయత్నింపగా, సగము పారవ్యతీ రూపము సగము శివుని రూపము గలిన అర్జునారీశ్వర స్వరూప మిది యగుట చేత, రెండవ ప్రక్కను ప్రసము కన్పించక శివుని మేడను ప్రేలుడు సర్పరాజము ఉండటవల్ల, ఆ సర్పమును తామరకాడ యనుకొని తన తొండముతో స్పృశించి, ఆడుకొనుచుండునట్టి గజాస్వను (విఘ్నేశ్వరుడు) మా కోరికల నీ షేర్చవలయునని ప్రార్థించుచున్నాను.

అల్లసాని పెద్దన్నగారి అల్లిక జిగిబిగి అన్నట్లుగా ఉండి యీ పద్యం శ్రీకృష్ణ దేవరాయలవారి అభీష్టసిద్ధికై పై విధంగా పెద్దన్నగారు విఘ్నేశ్వర ప్రార్థన చేశారు. శ్రీకృష్ణదేవరాయలవారి పరిపాలన చాలా జయప్రదంగానే జరిగిందే. అఖండ వైభవంగా సాగింది. ఆ మహారాజు ఎక్కడికి దండెత్తి వెళ్లినప్పటికీ, ఒక్కటే మహోత్సవ ప్రసంగంలో వీరవిహారంచేశాడు. మహమ్మదీయ ప్రభువులు ఆ దినాలలో హిందూమతం హతం చేయవలెనని కత్తికట్టి, దేశాన్ని కొల్లగొట్టి, హిందూస్త్రీలను చెరబట్టి, గోవులను తమ కరకు కత్తుల కెరబెట్టించువల్ల హిందువులు చెక్కుచెదరిన ధైర్యంతో, చిక్కులేని దీనులవలె చిక్క

మొగములతో వేయి చేవుళ్ళను మొక్కుకొనుచుండిరి. అటువంటి మహమ్మదీయ దండయాత్రల మహా భీభత్స కాలములో భారతదేశములోని స్వతంత్ర హిందూ రాజులు తమలో తాము అయికనుక్కం లేని వారగుటవల్ల శత్రువును వికముఖంగా ఎదిరించలేక, దోసిలాగి దాసులగుచుండిరి ఈ దేశ దుర్లభము శ్రీకృష్ణదేవరాయలవారు తలపోసి విలపించి, హిందూరాజుల నందరిని ఒక్క కూటమిలోనికి కూడదీసికొనివచ్చి సంఘటికరించి భారతదేశపు హిందూ ప్రభువుల అయిక్యరాజ్యసమితి నొకదానిని ఏర్పాటు చేయవలెనని సంకల్పించారు. సామదాన భేద దండోపాయములచేత యీ హిందూరాజ్య పీఠ ప్రతిష్ఠాపనకై అప్రతిహత అకుంతిత అచంచల అనల్ప సంకల్ప బలముతో సైనిక బలముతో తదేక దీక్షతో ధర్మమేవ జయతి యను ఆత్మధైర్య విశ్వాసముతో అహోరాత్రములు కృషి చేసి, ఆయన ఆచంద్రతారార్కమైన ఆఖండ కిరీ గడించి తిరించెను.

శ్రీకృష్ణదేవరాయల కాలములో ఆంధ్ర సామ్రాజ్యము మహోచ్చస్థితికి వచ్చినదని లోకము యానాటికిని మెచ్చుచున్నది. నిజమే. కాని, శ్రీకృష్ణరాయలవారి మార్త భావ తెనుగు మాత్రము కాదు. ఆయన యింట్లో ఆయన మాట్లాడినది తుళుభాష. దీనికి ప్రాత అక్షరాలు ప్రత్యేకంగా లేవు గాని కన్నడపు రీపీనే తుళుభాషకు కూడా ఉపయోగిస్తారు.

అందువల్ల ఆయన కన్నడపు రాజుని కర్ణాటకులు వాదించడం సంభవించింది అమాట కూడా నిజమే. కాని, ఆయన తెనుగు భాషలో అనర్గళమైన పాండిత్య ప్రావీణ్యం గడించి, “ఆముక్త మాల్యద” (విష్ణు చిత్ర యము) అనేటటువంటి చూడిక్కుడు త్రానాంచారమృకళను (పన్నిద్దరాశ్వాసులలో నొకడగు పెరియాళ్వారు తుమరై కథను) వెష్టవధ క్తి ప్రపత్తులన్నొత్తినట్లుగా అత్యద్భుతమైన ప్రబంధమును రచించెను. ఆంధ్ర

శ్రీకృష్ణదేవరాయల

భావలో పంచకౌశ్యములని చెప్పదగిన అయిదు ప్రముఖ ప్రబంధములలో యీ అముక్తమాల్యద ఒకటి. అల్లసాని పెద్దన గారు రచించిన మనుచరిత్ర రెండినది శ్రీనాథుని ఆంధ్రశృంగార నైషధము మాడ వది శైవాలిరామలింగని పాండురంగ మహా త్సర్గము వాల్మీకి రామరాజభూషణుని వసుచరిత్రము అయినది. ఇటువంటి ఉత్కృష్ట ప్రబంధరాజములలో చేర్చదగినది ఇంకను మరికొన్ని ఉన్నాయి. వాటిని కూడా యీ ప్రథమశ్రేణి ప్రబంధ పటికలో చేర్చవచ్చు. ఇంతమాత్రమే చెప్పవచ్చిన ప్రధాన విషయం ఏమిటంటే, శ్రీకృష్ణ రాయలు ఒకనైపున కన్నడమును మాతృ భాషగా వాడుచున్నవాడై మరొకనైపున ఆంధ్రమునే తన అభిమాన భాషగా స్వీకరించి నటువంటివాడు. కన్నడపువాడైనను ఆంధ్రావనికి దత్తపుత్రుడు మాతృభాష తుళు అయినప్పటికీ, తన దర్బారులో రాజ భాషగా ఆంధ్రమునే అనువర్తించజేసెను. ఆయన దర్బారులో ఆయన వ్యవహారము లన్నియు ఆవాడు తెనుగులోనే జరిగినవి. ఆయన ఉత్తరమున కలింగ రాష్ట్రం జయించాడు. అందువల్ల ఓడ్రం మాట్లాడే రాయబారులు, ప్రముఖులు, పండితులు ఆయన సభలో ఉండగలరు. ఆయన మధుర పాండ్యరాజులను జయించారు అరవణేశ్వరుని లోని అనేక ప్రముఖులు ఆయన ఆస్థానంలో హాజరవుతూ ఉండేవారు. తమిళ పండితులు కూడా తమ ప్రావీణ్యం ప్రదర్శించేవారు. కన్నడ పండితులు, కన్నడమైన రాజబంధువులు చాలామంది కర్ణాటకలో ఆయనతో ఇష్టాగోష్ఠిగా మాట్లాడుతూ ఉండేవారు.

“వంగ సింహశేఖర కన్యకామణి
ప్రకరపాణిభుజిత రత్న
పాదకా కలాచికా,
మకురవీటికా కర్ణంబి
ముఖ్య రాజలాంఛనా”

అని పెద్దన్నగారు వర్ణించారు. వంగదేశ కన్యకలు, సింహశేఖర కన్యకా మణులు ఆయనకు పరిచారికలుగా ఉండేవారు ఒకటే పాదకలు పట్టుకొని తెచ్చేది ఇంకొకటే ఆయన ఎదుట తమస్థపడిగ (శీట్స్ - ఉమ్మివేసికొనుటకై) పట్టుకొనేది మరొక ముద్దియ ఆయన ఎదుట అప్ప మ్మను పట్టుకొని నిల్పునేది. ఇంకొక తస్థంగి తమలపాకుల పెట్టెను (పాన్ దాన్) పట్టుకొని నిల్పునేది. ఈరీతిగా బెంగాలీ కన్యలు, సిల్హను కన్యలు కూడా ఆయన దివాణంలో ఉండేవారు ఇన్ని భాషలు మాట్లాడేటటువంటి అందమైన ఆటకలైలు అందకలైలు ఆయన హజారంలో తమ తమ

హావభావరీతిలావిలాసములను స్వభాషగా తర్జుమంకై, తెనుగు భాష తేనెకంటే తియ్యగా ఉన్నదన్నాడు. “దేశభాషలందు తెనుగు లెస్స” అనే మాట ఆయన మన మాధుర్యంకంటే, తన మాతృభాష మాధుస్యరీతిగా అన్నాడు. అఖిల దేశభాష

కడుపులోని అస్వస్థతతో మీ నిత్య ఆనందమును చెడగొట్టుకొన వద్దు!

అజీర్ణము, గుండెమంట, లేక నైత్యమువల్ల జాడపడుతుంటే, తక్షణ మెరుయుచు పొంగు ఈనోస్ ఫ్రూట్ సాల్ట్ ఒక గ్లాసు మీరు పుచ్చుకోండి. దానికిగల అప్ల వ్యతిరేక గుణము కడుపు లోని “వారపు అనుభవమును” త్వరగా తగ్గించి మీరు ఉత్సాహంగా, సంతోషంగా ఉండుటలో సహకరించును. ఈనోస్ కాలేయమును మందముగా ఉండకుండునట్లుచేసి మీ మలాలయమును క్రమ స్థితిలో నుంచును. ఈనోస్ పేవించి జీవిత ఆనందమును అనుభవించుడు.

ఈనోస్ ఫ్రూట్ సాల్ట్

మిమ్ములను అరోగ్యంగా ఉల్లాసంగా ఉంచును
తాజా గుణము చిరకాలముండుటకుగాను
పీసాలలో అమృతమును

“ఈనోస్” మరియు “ఫ్రూట్ సాల్ట్”

అను మాటలు రిజిస్టర్డ్ ట్రేడ్ మార్కులు

ENO 8163

★ కాలక్షేపం ★

నమితిలో ఆంధ్ర భాషకు పట్టాభిషేకం చేశాడు. ఆయన చేసిన యీ ఆంధ్ర భాషా ప్రశంస నిష్పాక్షికమైనది ఎందుచేతనంటే తన మాతృభాషకంటే కూడా ఆంధ్ర భాష అగ్రగణ్యమైనదన్నాడు.

అంతేకాదు, ఆయన “హిందూరాజ్య రమా”, “హిందూరాజ్య రమా” అని కలువ రించాడు. అటువంటి హిందూరాజ్యలక్షిని యీ దక్షిణ భారతదేశంలో ఆయన యిండు విండుగా ప్రతిష్ఠించిన మహారాజు అని చెప్పవచ్చు. అయితే, ఆయన నిర్మించిన హిందూ సామ్రాజ్యానికి ఆ సలైన గుండెకాయ తెనుగుసీమ ఈ తెలుగాణా అంత ఆయనకు ఆటపట్టు కావడంచేత, ఈ తెనుగు రాజ్యం ఆయనకు కామధేనువై, చింతా మణివై, కల్పవృక్షమై, కొంగుబంగారమై, ఆయన తలపెట్టిన ధర్మసంస్థాపనకు “జయ విజయాధిప” అని ఏకముఖంగా దిశదీశల దుందుభులు మ్రోగించింది కమ్మ పటాలములు, రెడ్డి పటాలములు, నెలమ వీరులు ఆయన దిగ్విజయ యాత్రకు రథం లాగి ఆయన మనోరథం యీజేర్చారు దక్షిణ

మున రామేశ్వరం వరకు సింహళం వరకు తెనుగు వీరులు బారులు తీర్చి నడిచారు. ఉత్తరమున బెంగాలువరకు తెలుగు పతాకం వెలిగింది ‘ఆంధ్రదేశం నా ఏలుబడిలో ఉంటే, అఖండ హిందూరాజ్యం అవలీలగా స్థాపించగలను’ అనే ఆత్మీయార్థం ఆ మహాపురుషునకు కలిగింది “దేశరాష్ట్ర మితి - దెనుగు రెస్స” అనే విషయం ఆయన గ్రహించాడు దేశరాష్ట్రముల సమితిలో కల్ల తెనుగుసీమ రెస్స అని గ్రహించాడు తెనుగుసీమ అంటే శ్యమంతికమణి అది ఎవరి అధీనంలో ఉంటుందో అట్టివారి అభీష్టానికి విఘ్నేశ్వరుడు కూడా విఘ్నములు కల్పింపజాలడని ఆ నాటి రాయలు గ్రహించాడు అందుకనే ఆలసాని పెద్దన్నగారి విఘ్నేశ్వర ప్రార్థన నిర్విఘ్నంగా ఫలించింది. రాయల ప్రతాపం అప్రతీపంగా కొనసాగింది.

ఒక నెళ్ళ విఘ్నేశ్వరునకే స్వేయసంకల్ప భీష్మములు కొనసాగక ఆశాభంగములకలిగితే కలుగునేమో గాని మా కృష్ణరాయలకు “తెనుగు” అంటేను, “తెనుగుసీమ” అంటేను

అభిమానం ఆత్మశుద్ధిగా ఉన్నంత కాలమూ అభీష్టానికి లోటు లేదనెడి అభయం కవి హృదయం యీ హృదయమైన పద్యంలో ప్రతిఫలించింది.

పార్వతి ఒడిలో కూర్చుండి పాలు త్రాగుతూ ఉన్నటువంటి విఘ్ననాయకుడు రెండోవైపున కూడా తాను పాలు త్రాగుటకు అనువైన మాతృ ప్రసము మరొకటి ఉన్నదని ఆశపడ్డాడు కాని అటువంటిది ఏదీన్నీ లభించక, ఆ ప్రయత్నంలో అతినికి విఘ్నం సంభవించింది. ఒంటకాలి మీద తపస్సు చేసినట్లుగా ఎంత నేపు త్రాగినా తన తల్లివద్ద ఏకపార్వ్య ప్రసము గాని అస్యము లేదని అప్పుడు తెలిసికొని తన ఆశ నిరాశచేసికొన్నాడు ప్రక్కవైపున శివుని మెడలో నేలాడు సర్వరాజమును తామరకూడు అనుకొని ఆడుకొనబోయి మరొకమారు ఆశాభంగము పొందవలసి వచ్చింది ఈవిధంగా అబ్బాయిగారికి రెండు సార్లు పరాభవనామ సంవత్సరం ప్రాప్తిచింది ఈ రెండూ ఆశాభంగములే.

ఆశాభంగము అంటేనే విఘ్నములు. విఘ్నములు అంటేనే ఆశాభంగములు. అటువంటి విఘ్నములు విఘ్నేశ్వరుని జీవితంలోకూడా ఉండకగలనవు అని పెద్దన్నగారు అచ్చుగుద్దినట్లుగా సరసులు మెచ్చునట్లుగా మద్దుట దూపించారు. అర్ధనాగేశ్వర విగ్రహం అంటే అది శైవానికి సంబంధించిన మూర్తి కాని వైష్ణవికి ప్రపత్తులతో, అద్దంకి తాతాచార్యులుగారితో, తిరుమార్కోర్వ త్రిపుండ్రములతో విరాజిల్లుచున్న రాయలవారి ఆస్థానములో యీ విగ్రహమైన మహాస్వాంతర్యగత ఉత్పలమాలను పెద్దన్నగారు చదివినప్పుడు పెద్దలందరూ పెద్దగా అనందించి ఉంటారు అయితే పార్వతీపుత్రుని విషయంలో మాత్రమే యిటువంటి భ్రమ, భ్రాంతి, పారభాటు, గ్రహపాటు జరిగిన దిన్నట్లుగా తాను వర్ణించలేదనియూ, తాను రచించిన మనుచరిత్రలోని మొట్టమొదటిపద్యములో అనగా “క్రీనక్షోజకురంగనాథ మెదపైకెన్నొంద” అనే పద్యంలో శ్రీమహావిష్ణువునూగూర్చి కూడా కొంత చిత్రిత భ్రాంతి కలిగినదన్నాడు శ్రీమహావిష్ణువుయొక్క వక్షస్థలమీద ఉన్నటువంటి కస్తూరిజిడును సనకసనందనాది మహామునులు చూచి, ఆమహావిష్ణువు తన వక్షస్థలమీద లక్ష్మీదేవిని కామండా సత్తియైన భూదేవిని కూడా మకాముగా ఉంచుకొన్నాడా అని భ్రమపడ్డారు. అటువంటి “రాజీవాణ్ణండు కృతరార్థజేయు శుభవృష్టిన్ గృష్టరాయాధిపున్” అని దమక్కరించి, సనకసనందనాది మహామునులకూడా విఘ్నేశ్వరునివలెనే కొంత తిరుమకపడ్డా

ఒకేటి రెవరును కట్టే

రచించిన చక్కని సాంఘిక నవల

సెప్టెంబరు సంచిక నుంచి సీరియల్ గా ప్రచురింపబడుతున్నది. ఇంకా అనేక కథలు, నుంచి వ్యాసాలు, అందమైన ద్వి, త్రివర్ణ చిత్రాలు, సిని నాట్రలు.

విడి ప్రతి 8 అణాలు: సాదా చందా రు 6/-

సెప్టెంబరు సంచిక నిద్దముగావున్నది.

గుండుగూడి

26, గిడ్డంగి వీధి, మద్రాసు-1.

రని చూపించాడు. కాబట్టి రాయలవారి ఆస్థానంలో వైపులవరైనా యీ విఘ్నేశ్వర ప్రార్థనను గూర్చి ఆశ్చర్యపడుతున్నాడని అవకాశం లేదు. ఎందుకంటే, ఈ కవి తన వాక్పాత్రుత్వంలో శివేశ్వరుల యెడల లవలేక మైనా పక్షపాతబుద్ధి చూపలేదని చూపించి, తనయందు తప్పులేదని తప్పించుకోవచ్చు పెద్దన్న గారిగురువు శివగోపయతి అని తెలిసింది మొట్టమొదట పెద్దన్న గారు స్వార్థుడు తర్వాత వైష్ణవంపుచ్చుకొన్నాడు కనుక ఈయనది మధ్యవైష్ణవం

కృష్ణరాయలవారు కన్నడంవాడు కాని ఆంధ్రమహాసామ్రాజ్యాధిపతిగా కీర్తి సంపాదించాడు అటు పెద్దన్నగారి స్వాగత వైష్ణవ సంపర్కం అర్థనారీశ్వరంవంటిదే ఇటు కృష్ణరాయలవారి కర్నూటాంధ్రాభిమాన వాసనలకూడా అర్థనారీశ్వరం వంటిదే

ఏమైనప్పటికీ, ఆంధ్రరాష్ట్రానికి ఆయన ఆగ్రహానం యిచ్చినవాడు కావడం చాలేనే, అనాటివిశాలాంధ్రరాష్ట్రం రాయలసామ్రాజ్యానికి ఆజ్యం పోసి, అఖండలేఖావిరాజమానంగా చేసింది బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యానికి భారతదేశంమకుటం గావుండేది అదేవిధంగా రాయలవారి సామ్రాజ్యానికి ఆంధ్రదేశం అసలేన గుండెకాయ ఆయన తాగింది తెనుగుతల్లి రొమ్ము పాలు. ఒకనైపున తాను తెనుగుతల్లి పాలు తాగి తన్మూలమున ప్రబలుడవుతూ, రెండవనైపున ఎంత వెతకిచూచినా తర ఆధికార బలాధారమైన మరొక ఊరధార కన్పించలేదు సరిగదా, ఎప్పటికప్పుడు బుసకొట్టుకొూ పడగపైకెత్తి చలిస్తూ కప్పుములు గట్టెడి సప్తముల వంట రాజులే ఆయనకు కన్పించారు

విఘ్నేశాయకుడు స్వయంగా అనేక ఆకాశంగములు తన ప్రారంభదశలోనే అనుభవించాడు అనేక విఘ్నాలు విఘ్నేశ్వరుల కే రావచ్చు కాని, ఆ విఘ్నేశ్వరుడే అనేక విఘ్నములకు విఘ్నం కల్పించి ఆ విఘ్నములన్నింటిని కొరలు తీసినపాములవలె చేసి సర్వగణములకు నాయకుడై వినాయకుడైనాడు అతడే గణనాయకుడు. ఒక్కొక్క గణం ఒక్కొక్కని గణుతించి నాయకుడుగా ఎన్నుకొవచ్చును ఇదే గణతంత్రం పద్ధతి ఈ గణతంత్రంపద్ధతి ప్రకారంగా ఒక్కచిన్నవోటుకొగితంముక్కతో నాయకత్వం లభిస్తుంది ఈ నాయకత్వం అభివితర్యాత ఉండ్రాజ్యమొదకు దండెత్తి వచ్చు ఎన్ని ఉండ్రాజ్యవైనా స్వాహా చేయవచ్చు నాయకత్వానికి వచ్చిన అపవాద విమలం, లే ఈ వినాయకునకు లంబోదరం ఉంటుందనిన్నీ, ఎంత తిన్నా కడుపు నిండదనిన్నీ, ఏ కవిచంద్రుడైనా ఏ సత్య

హరిశ్చంద్రుడైనా చూచి అల్లరిచేస్తే, ఆ చంద్రునకు ఈ వినాయకుడు కాపంపెట్టి, వినాయక కథామాహాత్మ్యం ప్రజలు ముందుగా పారాయణం చేయకుండా ఆ కవిచంద్రుని ఆ సత్యహరిశ్చంద్రుని ముఖం కూడా ఎవరూ చూడకూడదని శాసిస్తాడు కాబట్టి అటువంటి గణతంత్ర విధానంవల్లనే ఆనగా పార్టీ ప్రభుత్వ విధానం వల్ల వినాయకునకు అధికారం, నాయకత్వం లభించింది. ఇదంతా దేనివల్ల అంటే, చిట్టెలుకకంటే చిన్నదైన వోటు చిటిముక్కలెక్కువగా లభించడం వల్లనే ఈ చిట్టెలుకవంటి చిన్న వోటు కొగితం మొదలై ఆధారపడి ఉంది వినాయకుని నాయకత్వం అంతా. అదే వినాయకుని వామానం. గణములు అనబడే నియోజక వర్గములు వోట్లు వేస్తేనే గణనాయకుడు చిట్టచివరకు ఉండ్రాజ్యమొద దండెత్తడం సాధ్యమవుతుంది ఈ గణతంత్రవిధానం నిర్విఘ్నంగా కొనసాగవలెనంటే అందులో ఆరీలేరైన గణాధిపతిని ఆరాధించడమే ఆంధ్రలోకానికి అత్యవసరం - అవశ్యక రక్షణం. అభినవ ఆంధ్ర

రాష్ట్ర అమాత్యవర్గ ప్రభుత్వం అవిఘ్నంగా అమలు జరుగవలెననేది అఖిలాంధ్రలోకాభీష్టము కనుక “గణానుగ్రహిణి” సభిష్ట సిద్ధికి” అని అల్లసాని పెద్దన్నగారు అనాటి కృష్ణదేవరాయలవారి కాలంలో స్మరించారు కాని, అది నేడు “విస్మృత సామ్రాజ్యం” (Forgotten Empire) చరిత్రగా స్మరించవలసి వచ్చినది.

మరొక్క మారు ఆంధ్రగణనాయకుడు అఖండ ప్రతిభతో అఖిలభారత ప్రశస్తి పొందవలెననే సంకల్పావకాశం కల్పించబడింది కాబట్టి ఆంధ్ర దేశభువ్యవయాభివృద్ధికి, ఆంధ్రలోకాభివృద్ధికి, “గణాధిపతయే నమః” అని ఆంధ్రులందరూ ఆరాధించవలసిన పర్యవసాన్ని ఆ బాలగోపాలం సద్వినియోగం చేయాలి
అవిఘ్నమస్తు సుభిషుస్తు ★

టామ్ సాయర్
వెల 2-0-0

ఆంధ్రగ్రంథమాల, మద్రాసు-1

మా పాఠకులకు మరొక కొత్త ఆకర్షణ

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్రవారపత్రిక

విక్టర్ హ్యూగో

ప్రసిద్ధ నవల అనువాదం

ఫ్రెంచి నవలా రచయిత విక్టర్ హ్యూగో నవలల్లో ప్రసిద్ధమైన “హంచ్ బాక్ ఆఫ్ నాటర్ డామ్” (Hunchback of Notre Dame) నవల ఆంధ్రానువాదం త్వరలో మా వారపత్రికలో నీరియల్ గా ప్రచురింపబడ నున్నదని తెలుపుటకు సంతసిస్తున్నాము మా నీరియల్స్ అన్నిటిని పాఠకులు ఆదరించినట్లే ఈ కొత్త నీరియల్ ను కూడా ఆదరించగలరని విశ్వసిస్తున్నాము.

—సంపాదకుడు.

మొదటి జీవం

అనాడు మొదటి తారీఖు రంగారావు తన కొచ్చిన రెండు వందల రూపాయల జీతాన్ని కోటుజోబిగో వేసుకొని, గదిలోంచి బయటికొచ్చి, ఆఫీసు వరాండాలో నిలుచున్నాడు. కోటు లోపలి జేబులో వున్న రూపాయల్ని తాకుతూ యెవో అవ్వకొనడాన్ని అనుభవిస్తున్నాడు. సిగరెట్టు తీసి వెలిగించి, కోటు గుండీలు సరి పెట్టి, రూపాయలన్న జేబు చేతిలో అదివిపట్ట—అతినిలో ఆ చిరువక్రవేపు లేకుంటే, అతనేవో గుండెనొప్పితో బాధపడుతున్నాడనుకోవచ్చు—సిగరెట్టు పొగ వదులుతూ అలోచించసాగాడు. ఆనందంతో అతని పెదములు వణుకుతున్నాయి. ఇన్నాళ్లకు తన వాక ఆర్డనావదు డియ్యోడు తలిదండ్రులు కష్టపడి చిడుపు చెప్పించినందుకు, తనూ కష్టపడి, వికామ్ పాసయి, యెడ్డర్లం నిరుద్యోగుల జాబితాలో పడివుండి, యానాటికి మొదటి సారిగా జీతం అందుకునే భాగ్యం లభించినందుకు అతడు పరవమడోతున్నాడు. అతని ఆలోచన అంతా యీ మొదటి జీతాన్ని యెలా ఖర్చుచేయాలా అని ఆ రెంగువందలలో తల్లిపై తనకున్న మునుకొరాన్ని, తిండిపట్ల గౌరవాన్ని, భార్యపై వున్న ప్రేమనూ, తమ్ముడిమీది వాత్సల్యాన్ని, బిడ్డమీది వున్న ఆదరణనూ, స్నేహాతులపైని అభిమానాన్నీ వెల్లడి చేయాలనుకుంటున్నాడు. ఆ రెండు వందలు చెక్కు చెదరకుండా తలికిస్తే సంతోషిస్తుంది కాని అందువల్ల తన కేవల గవరిపై యెలాంటి ప్రేమ వుందో వ్యక్తంకాదు అడ ఆలోచిస్తున్నాడు. తిన్నగా యింటికి వెళ్తూ, తేక బజారు వెళ్లి అక్కడినుండి యింటికి

పోవడమా అని, ఇప్పుడు తనూ వాక ప్రయోజకుడు ఇదే అతని మొదటి జీతం అలాంటప్పుడు యీ జీతంతో తన సంతోషించడమే కాక అందరినీ ఆనందపరచాలి అదీ అతని ఆభిప్రాయం

“ఏరొయ్ వున్నావా! జీతం తీసుకొని వుడాయించా వనుకున్నాను మొదటి జీతం కదూ ట్రైట్ యివ్వతూ ఏ సినిమాకి వెడదాం?” అన్నాడు పద్మ జేబులో వెట్టుకొంటూ బయటి కొచ్చిన స్నేహితుడు

రంగారావు నవ్వి “యే దావులే! ఇంటి దగ్గర నీకుంటే యెక్కవ అడుర్తా పడేవాళ్లు డజను మంది వున్నారా ఇవాళ కాదు కేపు” అన్నాడు అతను పల్కి పోయాడు. రంగారావు అలాగే గుండె కేవో పట్టుకొని బస్సుస్టాండువేపు దారితికాడు మెల్లిగా

“బొమ్మి రెయి”

“చిన్నప్పనూ వాకుగోబా నిల్క చీరలంకే! మహాజీతి అదొక్కటి తిప్ప రంగు చీరలుకట్టేదాన్నే కాదు తెలుపు మనిషికి అందం యిస్తుంది అయినా యీ యింటలో ఎప్పుడు అడగు వెటానో ఒమంచి చీర కట్ట యెరుగమకదా ఎప్పుడూ యీ ముతకగుప్పలే కదా” అని యింటిలో కేచీ వచ్చిన ప్రతి రోజూ తల్లి అనే మాటలూ,

“ఏమంటూ వచ్చానో ఓ నాడయినా నాలుగు మల్లెపూవు లెగను” అంటూ పడక తింటలో భార్య డిప్పిపాడిచే మాటలూ,

“ఏం డరిదంరా యిది పాతప్రతికలు చిడుపుకుందామన్నా కళ్ళు లేవాయే! పెనవ అడ్డాలకు పడిపోను రూపాయలు మీలుబాటు కాదు ఏం ఖర్చు?” అంటూ పొద్దుటూ సాయంత్రం వణుకుతూవుండే తిండి మాటలూ

“ఎన్ని పుస్తకాలని లైబ్రరీలోంచి తెచ్చుకునే డిన్నయ్యో కనీసం ఆ ఎకనామిక్స్ డిప్లొలన్నా లేకుంటే యెలా పాడయ్యింది?” అని వినుక్కునే తమ్ముడిమాటలూ రథగారావు చెవుల్లో రొదపెట్టాయి చింటిపిల్ల యేమీ చెప్పలేదు కనుక, తన విద్వంసమి ఆటవస్త్రాలు తీసుకెగులే ఆ యెడ్డర్లం “పాప” ముచ్చటపడి ఆడకుంటుందో అలోచించసాగాడ ఎవరెవరి కే లోటు

లన్నాయో వాటి నన్నిటిని యీ మొదటి జీతంతో తీర్చివేసి, యిక యెప్పుడూ తన నీక్కచ్చిగా రెండువందలు తెస్తూవుంటాడు గనుక, యింటిలో కలతలు లేకుండా చేయాలనుకొన్నాడు

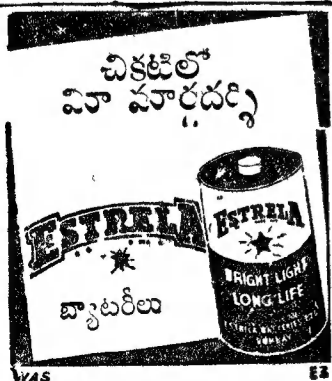
తన కేమి కావాలో ఆలోచించుకొన్నాడు “నీ కిప్పు ఊమీ అక్కరలేదులే తిరువాత మెల్లిపెల్లిగా సర్దుకోవచ్చు. పద అన్నీ తీసుకొని యింటికి పద తొందరగా పద” అని మనస్సు హెచ్చరించింది

అనకున్నట్లు తల్లికి మామిడిపిండెలు గల జరి అంచు తెల్లటినిల్క చీర, తిండికి కళ్ళిడ్డాల, తమ్ముడికి పుస్తకాలు, బిడ్డకు బొమ్మలపెట్టి, భార్యకు తూచి అర్ధ కేరు మల్లెలూలు, మొత్తం తొందర యెనివిది రూపాయలు ఖర్చుచేసి, తాను కూడా ఓ వుదొగ్గిగికదా అన్న గర్వంతో, తన మొదటి జీతంతో యింటిలో వాళ్ళందరినీ సంతృప్తి పరచగలనుకదా అన్న భీమాతో యిల్లు చేరుకున్నాడు రంగారావు

కాని యింట్లో అడుగు పెట్టి పెట్లక మునుపే అతని ఉత్సాహం అంతరించింది. లోపల యెవో రగవ జరుగుతూ వుంది! ఆ యింటలో గోల లేని రోజెప్పుడు!! అయినా యింటిలోకి పోదానీ రంగారావు కాళ్ళాడలేదు తెలియని దిగులు, అర్థం కాని భీయం, అతనికి ఆ వేగంచాయ తానా, నాడెంతి ఆనందంగా గడుపుదా మనుకున్నాడు? అందరినీ యెంత సంతోషపరచాలనుకున్నాడు? అయినా యిప్పుడీ వేళే యీ గోలేమిటి? తన కోసం, తన మొదటి జీతంతో యింటిల్లిపాడి యెదురు చూస్తూ ఉవ్విళ్ళూరుతూ వుంటా రనుకున్నాడే! రంగారావు తనకు తానే యెంతో ధైర్యం చెప్పుకున్నాడు తన్ను చూసి వాళ్ళందరూ రగడ మని చుట్టూ మూసుతారని కాని అతనికి లోపలి కెళ్ళదానికి మనస్సురించటం లేదు వాళ్ళిల్లెలువు కానుకొని లోపలినుంచినవస్తూనే మాటలు వింటూ నిలుచున్నాడు

“అబ్బో యీ మెకెంత కళ్ళు నీ తిక్కెళ్ళాయనకున్నారూ, మొగుడికి వుదొగ్గిగంకొరికిందని అంత మిడిసిపాటా! పెద్దదాన్ని నేనొక లెక్కలో వున్నానా! కళ్ళు పొరలెక్కాయి” తల్లి గొంతుక

“అమ్మాయి తోడు ని జం గా నాకు జ్ఞాపకం లేదండీ” భార్య గొంతుక

“అమ్మడు మరిచి పోయిందే అనుకో! అయినా నీ చేతి కళ్ళ మీముందరే యింటి కంఠా అధికారిశివ”

“చాలే పూగకొందురా? అంతా మహా తెలిసినట్లు చెప్పకొస్తున్నారదాన్ని వెనకేసుకొని ఆ మోయెంత కుతంత్రం ఇక మొగుడు నెనెనా జీతం తెచ్చి మమ్మల్ని పోషిస్తావుంటే యిక యింటిలో వుండగలగా? ఇంత కోరకమా” మళ్ళీ గర్త కూటలను అరిగి దొక్కి పైకి అరుస్తూవున్న తల్లి మాటలు

“అది కాదే వదినకు జ్ఞాపకంలేక నెయ్యి బొంబలేదంటోంది కదా! ఏం మనింటలో నెయ్యి రోజూ వుంటుందా యేం, అలవాటుగా వడ్డించుకొంటానికి వడ్డించటానికి గా? యేమో మజిగ చేసి నాలుగు రోజులు

నిలువవుంచి వెన్న కాచుకొని ఓరోజు యింతంత వేసుకొంటామాయె ఇంతవరకామె వడ్డించటం నీవు తినటం అన్నది లేదు ఇవే కేయింత కావాలా?” అన్నాడు తమ్ముడు వున్న విషయాన్ని కుల్లంకుల్లా చెప్తూ.

“అదేరా నేనూ అనేది రోజూ వుంటే నే నెండు కగుస్తాను లేనివాడు లేదామో, వున్నావెయినా యింత, యింతలో యింత యిలా చెయ్యవద్దే అదో దాని నుండి మీ కేమి తెలుస్తుంది నాకు వేస్తే మొగుడికి యెక్కడ తక్కువోమో అని దాని బాధ” అం గొంది తల్లి

ఇంటి పరిస్థితులు బాగా తెలిసిన రంగా రావుకి యీ తల్లి కోకాలు తీస్తుందని తెలిసిపోయింది ఇక నెండుమూడు రోజుల

వరకు ఆ యిల్లు యిల్లుగాను, మనుష్యుల మనుష్యులుగా వుండరు ఎలాగయినా సరే నేమిగామని మెచ్చిగా, దొంగలా నమ్మకూ ముంగు తన గదివైపు నడిచాడు తన అభిప్రాయం, తాను తెచ్చిన వస్తువుల వారి కంటబజవకండా వుంచి, అందరు చల్లి బస్ తరువాత పేరుపేరునా పంచి యిన్వాలి పాపం రంగారావు యెంత వుత్సాహంతో యింటికి వచ్చాడో అంతకు గొట్టింపు నీరసించిపోయాడు ఇంత చేస్తే యింటిలో గలాభా తనమూలంగానే వచ్చి న్నట్లుంది భార్యని ఆడిపోసుకున్నాడు మనస్సులో తాను సుధగా అంటూ మొదటి శీతంకో యింటికి వస్తావుంటే నీకు యేమిటలు దిగేట్టున్నారేమిటి ఖర్చం అనుకున్నాడు

ఇంత ఖర్చుచేసి యెంలాభం?” అన్నాడు కళ్ళద్దాలతో లోపలనుంచి తిరిగివచ్చిన తండ్రి.

నక్కి నక్కి తన గదిలోకి పోతూన్న కొడుకుని చూచింది తల్లి.

“అగుగో వచ్చాడు ప్రయోజనకు మొదటి తాగింపుకదూ! జీతం తీసుకొని పెళ్ళానికి చీరలూ, మిరాయిలూ, తీసుకొచ్చుకున్నాడు అదో తన గదిలోకి పోతున్నాడు” అంది రంగారావు మనస్సు చివుక్కుమన్నది చక్రవర్తి వెనక్కు తిరిగి అందరూవున్న హాలులోకి వచ్చాడు ఒళ్లు తెలియని కోపం వచ్చింది

“నా పెళ్ళాం పిల్లలకేం తెచ్చుకోలేదు” అన్నాడు కోపంగా. మళ్ళీ అంతలోకి తమాయింతుకొని, లేని నవ్వు తెచ్చుకుని “అమ్మకి తెల్ల చీరం, యిష్టం, నాన్నకి కళ్ళజోడు, తమ్మడికి పుస్తకాలు, అందరికీ అన్నీ తెచ్చాను; యీ మిరాయిపాటం అందరికీను. ఇక నాకు మిగిలిందేమీ లేదు” అన్నాడు తొందర తొందరగా యెవరిది వాళ్ళికిస్తూ

తండ్రి కళ్ళజోడు తీసి, కంటి కానింది లేంది తెలుసుకోడానికి కుడిచేతి రేఖలు చూచుకొని, మనకమనక గా వున్నందుకు, తీసి పంచెఅంచుతో తుడుస్తూ బయ

టికి వెళ్ళాడు, పుస్తక మేడయినా చదివి చూడడానికి తమ్ముడు పుస్తకాలు తీసుకొన్నాడు. భార్య తన ముఖంలోకి యెగాదిగా చూచింది కోపంగా. ఆమె యెందుకలా చూచిందో అర్థమయింది

“ఎంత ప్రేమరా నాయనా, తల్లికి తెల్ల సిల్కు చీర యిష్టం అని జరి అంచు చీర యాభై పాటి తెచ్చావా! ఈ నాటకం యీ రోజునంచే మొదల బాబు! ఏదీ పది మందినీ యీ మాట అడిగిచూద్దాం యే

వంటాలో? ఏం తెలివిరా. యాభై యేళ్ళ ముసలిదాన్ని సిల్కు చీర కట్టి కులుకుతాననేనా నీవు తెచ్చింది? ఏం. నీ పెళ్ళానికి తెచ్చుకున్నానంటే కొడతానా కొరుక్కు

లింటానా! ఈ మాటంటే యెవ్వరయినా నవ్వుతారరా బాబూ ఏలాగూ నేను కట్టనని నీకు తెలుసు. ఇది యేవిధంగానూ నీ భార్యకే దక్కుతుందని తెలుసు. అందుకే

యీ మాట అడ్డం వేస్తున్నావ్ నాయనా నీ చీర వద్దు. నీకూ నీజీతానికి యేనాడో నీళ్ళు వదులుకున్నాను. నీ విలా చేస్తానీ నాకు తెలుసు” అని తల్లి పాతం వప్పజెప్పి

నట్టు, అనడలచుకున్న నాలుగు మాటలూ విసిరింది

“You have not done a good thing brother” “ఇది మంచిపని కాదన్నయ్యా” అన్నాడు తమ్ముడు

“ఇంత కర్పూ చేసి యేం లాభంరా?” అన్నాడు లోపలికి కళ్ళద్దాలతో తిరిగి వచ్చిన తండ్రి

ఇక అక్కడ నిలచోలేక పోయాడు రంగారావు గదిలోకొచ్చి తల పట్టుకొని మంచంమీద కూలబడ్డాడు వెంటనే వచ్చిన భార్య “తల్లికి తెచ్చాడు, తండ్రికి తెచ్చుకున్నాడు, తమ్ముడికిచ్చుకున్నాడు. వాళ్ళంతా మివాళ్ళు కాబట్టి నే నెవరినని నాకు తెస్తారు” అంది రంగారావు ఆమె మాటలయినా పూర్తికాక మునుపే చక్రవర్తి లేచి యీ చెంపా ఆ చెంప ట ఫీ ట ఫీ వాయించి, మెడ పట్టి, భార్యను బయటికి గెంటి, దబాలున తలుపేనుకుని, మంచంపై బడ్డాడు.

రంగారావు మనస్సు వికావికలయింది. కోపం ముంచుకొస్తూంది దాన్ని గొంతులో బలవంతంగా అణిచివుంచాడు. కళ్ళు వణుకుతూ వుంది ఏమీ ఆలోచించలేదు.

మంచానికి బల్లెలా కరుచుకొని, రెండు చేతుల్తో ముఖం కప్పకొని యేడ్చాడు అంతకంటే అత సేమీ చేయలేకపోయాడు.

చాలాసేపటికి రంగారావుకి, అప్పు డంగా, కలలో వినవచ్చినట్లు—వినపడి, వినపడికుండా—మాటలు, చెవుల్లో దూరడం మొదలెట్టాయి లేచి కూర్చుని వినాలని ప్రయత్నం కాని లేవలేదు విన్నవాటికి తగిన జవాబులే యివ్వాలనుకుంటాడు, యివ్వగల సనిపిస్తుంది, కాని నోరు పెగలదు కొంత యీ ప్రపంచంలో, జాగ్రదస్థలలో వున్నట్టూ, మరో కొంతమరో ప్రపంచంలో వున్నట్టూ ఉండతనికి.

“కడుపు కట్టుకుని, తినీ తినక, కష్టపడి, చదువు చెప్పించినందుకు మంచి కాని చేస్తున్నాడు. వాడి జీతం బోగ్గులు కాను వాడి కడుం తినాలని యేవ రేడ్చారు? నాకని సిల్కు చీర తేడానికి వాడికి సిగ్గెలా లేకపోయిందో! సిల్కు చీరట ఊరి సిల్కు చీర. కన్నకొడుకు యీవిధంగా తయారయితే, పరాయిబిల్లి యేమాదిరిస్తుంది అందుకే అది ఆలా నన్ను స్తోంది, వీడిలా పీడిస్తున్నాడు వాడిదంతా ఓయెత్తు నాకరి దొరికిందిగా యింకేం. యేవిధంగానైనా లేచిపోయి వేరే వుండా లని వుపాయం నెపం నాపైన నెట్టాలను కుంటారు గయ్యాళి అత్త కోడలిని చంపు

(55-వ పేజీ చూడండి)

రు. 75,000 అన్నీ సరియైన 15 బహుమతులకు పంచివెట్టబడును

రిజిస్టర్డ్ నెం 2791
ఔత్సాహికం: Swarnbhumi

అన్ని బహుమతులు గ్యారంటీ చేయబడినవి

అంతా సరిగానున్న ప్రతి ఆస్పరకు	రు	5000 లు
మొదటి రెండు వరసలు సరిగానున్న ప్రతి ఆస్పరకు	రు	1000 లు
మొదటి ఒకవరస సరిగానున్న ప్రతి ఆస్పరకు	రు	90 లు
a, b or a, c సరిగానున్న ప్రతి ఆస్పరకు	రు	20 లు

a	b	
c		

ఇచ్చట చూపిన చదరంలో 19 నుండి 24 వరకు అంకాలు వాడి నిలుపుగాని, అడ్డముగాని, అయిదులుగాగాని ఎటు కూడినను మొత్తం 66 వచ్చునట్లు వేయవలెను. ఒకసంఖ్య ఒకసారే వాడవలెను.

ఆఖరు పోస్టింగు తేది 19-9-53 ఫలితము 30-9-53

(ప్రవేశదనుము ఒక ఎంట్రికి రు. 1/-;

గతపోడి పరికం			
16	18	25	11
15	21	22	12
19	17	10	24
20	14	18	28
మొత్తం 70			

4 ఎంట్రిలుకు రు 3/-లు, 8 ఎంట్రిల ప్రతినెట్టుకు రు. 5/-లు వచ్చు పై రేటువంతున రుసుముతో సాదాకాగితం మీద ఎన్ని ఎంట్రిలైనను పంపవచ్చును రుసుము మనియార్డరు ద్వారాగాని పోస్టల్ ఆర్డరు ద్వారాగాని, బ్యాంకు డ్రాఫ్టు ద్వారాగాని పంపవలెను ఢిల్లీలో ఒక పెద్ద బ్యాంకులో డిపాజిటుచేసిన సీల్ సాల్వ్యాండుతో, లేక దానివరుసలతో సరిపోలియుండు సాల్వ్యాండుతో లేక వరుసలు మాత్రమే సరియైనవిగా ఎంచబడును సాల్వ్యాండులో ఇంగ్లీషు అంకాలు మాత్రమే వాడండి పై బహు

మతి మొత్తము రు. 75,000/-లు కూకు చేసిన అంతా సరియైన సాల్వ్యాండుల సంఖ్యను బట్టి మారును, కాని గ్యారంటీ చేయబడిన బహుమతులు మారవు ఫలితములకుగాను ఎంట్రిలతో స్వంత అడ్రసు వ్రాసి బిళ్ళ అంటించిన కవరు పంపవలెను క్లకటరీ తీర్పు ఖాయముగాను లా ప్రకారము బడ్జెట్ మెనడిగాను వుండును. మీ ఎంట్రిలు రుసుములు దిగువ అడ్రసుకు పంపండి

Capital Traders (16) Regd, Ch Chowk. Post Box 1475, Delhi.

వెలుగు

పాంగి పోయిన ఆ మహానది మట్టు ప్రక్కలనున్న పల్లవాల్ని, పల్లెల్ని నాశనం చేసుకుంటూ మహాధృతిగా సాగిపోతున్నది ముందుకు పోతున్నది ఆ వేగానికి అడ్డులేదు ఆనదీ ప్రవాహ వేగాన్ని ఆ పగల కిక్కిలేగు పరుగత్తే ఆనదిమతల్లి పక్షపాతం లేకుండా పంటపెరుల్ని, పూవుల్ని, పొకల్ని భవనాల్ని కూలదోసుకుంటూ, ముఠగలు కక్కుకుంటూ వస్తున్నది క్రిమి కీటకాదుల దగ్గిల్నుంచీ, మానవులవలనూ లెక్కలేకుండాగా శవనాటి నదీగర్భంలో కనిపిస్తున్నది నీటిపై తేల్చున్న తెల్లని నుఱగ నదివేగాన్ని కొల్చి మతీ చెవుతున్నది చూపరుల కళ్ళముందునుంచే పెద్ద పెద్ద చెట్లు, కనాలు, యిల్లు కొట్టుకొరి పోతున్నాయి

నీటి మట్టం భయంకరంగా పెరిగి పోయింది మట్టం యిక యే మాత్రం పెరిగినా, నది ప్రక్క నేవున్న ఒక పెద్దపల్లెగం కిట్టుకు గండి పగుతుంది గండిపడితే పల్లెగం మరి కనిపించదు కాని పల్లెగం వాసుల కాంక్షగతి తెలియ అందరూ పరుగత్తే ప్రవాహ వేగాన్ని చూసి మురిసిపోతున్నారు కేరితాలు కొడుతున్నారు చివ్వులు చరుస్తున్నారు గట్టుని ఒరుస్తున్న నీటిని, గట్టుమీదనుంచే, చేతుల్లోకి తీసుకుని అందరికీ చూపిస్తున్నారు చూస్తుండగానే నీటివేగం హెచ్చిపోతున్నది వేగంతో పాటు మట్టమున్నూ హెచ్చుతున్నది మట్టంతో పాటు చూసేరాళ్ళ అబుహాగాలుగూ మారిపోతున్నవి ఆ కోణాన పల్లెగం యిళ్ళన్నీ భాగిగా వెలవెలబోతున్నాయి రాబోతున్న ఆపద వాటికి తెలుసేమా అన్నట్లు - వియంటికీ కళ్ళలేదు ప్రజలంతా నదిగల్గుత తిండోపతిండాలుగా మారుతున్నారు

అందరి ముఖాలలోనూ ఆశ్చర్యం, ఆనందం, ఆయోమయం అన్నీ కనిపిస్తున్నాయ్ ఎక్కడ పడితే అక్కడ గుంపులు గుంపులుగా ననం వింత వింత చెప్పలుచెస్తూ,

చేతులాడించేస్తూ కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నారు అందులో డబ్బెయ్యేలు మైబడ్డ ఒకాయన మిగతా వాళ్ళతో - తన జీవితంలో యితవలనూ యిలాంటి వలనల్ని చూశేదన్నాడు అక్కడున్న మట్టకారు 'అబ్బా' అన్నారు తాతగారు మళ్ళీ అందుకున్నారు 'ఒకసారొచ్చింది కానీ' అని సాగదీసి 'అయితే యేం, యితరాలేదు' అని చప్పరించారు మట్టాళ్ళు చప్పట్లు చరిచారు ఎందుకూ? డెబ్బయ్యేళ్ళ తాతగారే తన చిన్నతనంలో చూడలేకపోయింది, తను చిన్నతనంలో చూసేస్తున్నామని

“బదరినాథ్”

ఇంతలో ఒక మట్టాడు కళ్ళు పెద్దవిచేసి, ఒళ్ళు విప్పారించి రెండు చేతులూ బారబాపి 'అయ్యో బాగోయ్' అని గావుకేక పెట్టాడు హాదిలిపోయి అందరూ అటువేపు తిరిగారు "చూడండి - ఎంత పెద్ద చెట్టో" అన్నాడు - ఎన్ని మైళ్ళ వేగంతోనో తెలియకుండా కొట్టుకుపోతున్న ఒక పెద్ద మట్టి చెట్టుని చూపించి

నీళ్ళ దగ్గలున్న పల్లె మట్టాళ్ళు తెప్పల్లోనూ నీళ్ళల్లో కురికారు ఇరికిన వాళ్ళిద్దరు ఇద్దరికీ ఆ చెట్టుని పట్టుకోవాలనే వుంది ఇద్దరూ వేగంగానే యాదదానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు గట్టున మోవడమంది మనుష్యులుచేరి, టిక్కెట్టులేని యియాత పండ్లన్నీ, చేజిక్కిన అవకాశం జారవిసుకుకుండా అత్యాత్మతతో చూసేస్తున్నారు ప్రవాహంగా వస్తోయి ద్దరు కుర్రాళ్ళూ ఘటికులే అందుచేతనే యిద్దరు ఆ చెట్టుని ఒక్కసారే పట్టుకున్నారు ఆ సుండుకనే వాళ్ళు పట్టుకుంటూ కూడా పట్టుకోవని వచ్చింది ఇదంతా ప్రహస్తాన్న నీళ్ళల్లోనే వాల్లిద్దరూ ఆ విధంగా ముష్టియడం చేస్తున్న సమయంలో ఆ చెట్టు కోరలోనుంచి పెద్ద తామసా మొకటి బురలు కొట్టుకుంటూ యివతలికి వచ్చేసరికి, తనవు కాస్తా తీరిపోయి,

ప్రాణాలు కాస్తా అణచేతిలో పెట్టుకొని ఒడుకీడుకొచ్చారా కుర్రకుంకలిద్దరూ. బ్రిటిష్ ఛానల్ దాటిన పెద్దతగాళ్ళని చూసి పట్టు అందరూ వాళ్ళ కేసి చూడసాగారు ఇంతలో యేవో చిన్న చిన్న దుంగలు కొట్టుకురావడం చూసి, అందరూ చూస్తుండగానే వాల్లిద్దరూ తెప్పల్లో సహా ప్రవాహంలో దూకి యారుకొంటూపోయారు. నేను ముందుకు సాగిపోయి మరో గుంపులో తలదూర్చాను. అక్కడున్న వాళ్ళందరూ యిరవైయేళ్ళ దాటని యువకులే, నలుగురైదుగురు పదేళ్ళాళ్ళున్నా వుంటారు వాళ్ళముందీ యిరవైయేళ్ళ వాళ్ళు పెద్ద అనుభవజ్ఞులై పోయారు ఒక పదేళ్ళవాడు నీళ్ళ దగ్గరే కళ్ళనోతోంటే - వాళ్ళన్న యిద్ద గావును - వెనక్కాలే వెళ్ళి ఒక్కటంటించి తెక్కుట్టుకు నీడ్యేకాడు. వాడెట్టుకుంటూ నీళ్ళిపోతూంటే 'ఈ కుర్రాళ్ళ కనలు చెప్పలేరా!' అని వాళ్ళన్న యిద్ద మిగతా వాళ్ళతో అంటున్నాడు - అక్కడికి తను మహా పెద్దవాడైనట్లు వాళ్ళంతా అనుకుంటున్నారు - "ఇంత పెద్ద వలనదలెప్పడూ రాలేట్టి నిజంగా మనం చూచి అద్భుతమవుతుంటుంది, యితరెద్ద వలనదల్ని చూడగలిగినందుకు"

ఇలాగే యెన్నో గుంపులు రకరకంగా చూట్టాకుంటున్నారూ గట్టుమీద జన ప్రవాహం గట్టుకింది జలప్రవాహం చాలా జోరుగా సాగుతున్నాయ్ గట్టుమీంచి కాల్లు, గట్టు ప్రక్కనుంచి స్తీమర్లు, పండ్లలేసుకున్నట్లు ప్రక్క ప్రక్కల్నుంచే వరుగడుతున్నై మధ్య మధ్య, వలదయింకా రాబోతుండన్న నూచనగా వానజలు కురిసేది చూడగలిగొచ్చిన జనం ప్రక్కనున్న లాంటిలో దూరిపోయేవారు ఇంతలో జల్లు ఆగిపోయేది గట్టు ప్రక్కనున్న చెట్లు, నదిలో కొట్టుకు పోయే చెట్లను చూసి, సానుభూతి చూడకం గా కన్నీటి చుక్కల్ని - అవే - నీటి చుక్కల్ని కురిపించేవి కొందరన్నారూ - తప్పక మరికొన్ని క్షణాల్లో గట్టుమీంచి నీరు పారిపోయి ఊల్లో ప్రవహిస్తుంది - అని, దాన్ని ఖండించేందుకు ముందు కేవల మాత్రం రాతేకపోయారు అంచేతనే నేనూ 'అవునేమా' అనుకునేవాణ్ని. నేనే కాదు, చూస్తున్న నీటిమట్టాన్ని చూసిని ప్రతివాళ్ళూ అల్లనే అనుకున్నారు. కాని యెవ్వరూ ఊల్లో కొస్తుందని కానీ, యిల్లని ముంచేస్తుందని కానీ ఒక్కట్లా అనుకోలేదు ఎలా అనుకుంటారు? ఇంతకు ముందలాంటి అనుభవం లేనప్పుడు, కాని నీరుమాత్రం జోరుగా, చెప్పలేనంత జోరుగా, చెవుల్ని బద్దలు చేసేంతటి హోరుతో ముందుకు విరిగి పడిపోతున్నది. కాని ఎవరంపగలరు? ఆ జలభూతాన్ని

★ వెలువ ★

యెదిరించగల శక్తి యెవరికన్నది? అంది సంతకము అందరూమాత్రం ఆనందిస్తున్నారు అంటే.

ఇట్లో జనం అంతా గట్టునే వున్నారు ఇశ్రీమదతలన్నీ బయటికిరాసాగినై నీల్లు చీలి, ప్రవృత్తులగుడ్డలు, అనేకరకాల నూల్లు, క్రొత్తరకాల ఘోషలు, అన్నీవాటి యజమానుల దేహాన్ని అలంకరిస్తున్నై అమ్మాయిలూ, అబ్బాయిలూ చక్కగా అలంకరించుకుని, సదీతలానికి విహారానికొచ్చి తాళిబండలమీద సుఖాసీనులై చలటిగాలిని ఓలుస్తున్నారు - నిజానికి వీరున్నది ప్రపంచమారుతమైనా ఇవన్నీ చూచుకుంటూ యింకా ముందుకు సాగిపోయాను రకరకాల మనుష్యులు, వింతవింత స్వరూపాలూ ఒక్కమృడిగా నడిచిపోతుంటే ఓ పెద్ద ప్రాణి ప్రావాహంలా కనిపించింది ఎప్పుడూ చూడని ఆనందం ఎప్పుడూ చూడని వికారం అకౌంస అందరినీ ఆపి - "అదుగో చూడండి మీ కెవ్వరికీ నల్లికంపు కొట్టడంలా?" అన్నాడు "ఆ కొడుకున్నట్లే వుంది కొడితే?" అని కొట్టబోయింటే కొందరడిగారాయనీ. "అవునా? ఇంకేవుందీ కొంప ములిగింది. నల్లికంపు కొట్టిందిరా - అంటే వలదయింకా ముంచుకొచ్చిందన్నమాటే - " అన్నాడు దాంతో కొందరు సంతోషించారు. మఱికొందరు గండిపడుతుండేమోనని గాభిరాపడ్డారు "గండి పడితే మరేమోలేదు, మనమంతా సఫాయీ" అని ఆ అనుభవజ్ఞు డనటంతోటే, గతుక్కుమన్న గుండెల్లో, పడబోయే గండిని తలపుకుంటూ అందరూ తలో వేళూ జారి పోయారు

నేను ముందుకు సాగి పోయేను. అక్కడ కొందరు యిసకబస్తాలు మోసు కొస్తున్నారు ఎందుకో నాకర్థం కాలేదు. ఎవరో ఒకాయనన్నడిగాను ఆయన విని పించుకోకుండానే కంట తడిపెట్టి, ఎవరికోసమా వెదుక్కుంటూ ముందు కెళ్ళిపోయాడు చివరికా మోసుకొచ్చే కూలీల్నై అడిగాను వాళ్ళలో ఒకడు గట్టుకవతల క్రింది భాగం చూపించాడు. అక్కడ భూమిలోంచి నీరు వెకుబుకుతోంది అప్పుడే ప్రాంతంఅంతా మోకాలులోతు నీళ్ళలో ములిగివుంది ఈ యిసక బస్తాలన్నీ ఆ 'డోబ' మీద వేస్తున్నారు ఓ యాభైయింది కష్టపడి, సుమారు అయిదొందల యిసకబస్తాలు ఆ 'జల' మీద పారేస్తేనేకాని అది తగ్గలేదు. అందరూ

చాడిలిపోతున్నారు చివరి క్లాగ్లోగాక ఒకమాదిరిగా నీరురావడం తగ్గింది కాని పూర్తిగా తగ్గిందని మాత్రం చెప్పడానికి వీలేదు

ఎప్పటికీ ముంచుకొస్తుందోనని చాలా మంది అక్కడే కాపలా కాశారు అక్కడికి సరిగ్గా ఓ ఫర్లాంగు ముందర రోడ్దంతా నీళ్ళతో నిండిపోయింది అక్కడ రోడ్డు కొంచెం పల్లంఅవసం మూలన, నీటి మట్టం హెచ్చిపోవడంమూలన, రెండూ కలిసిపోయినై చూస్తుండగా మోకాళ్ళని కూడా చాటి అక్కడినీరు తొడలలోతు వచ్చేసింది ఆ నీళ్ళలోకి ఒక పవనం కూడా తీసుకొచ్చారు అదెక్కడానికర్థం జిక్కుటూ అందుకోయెక్కితే వంతెన మొదటి స్తంభండాకా తీసుకెళ్లి 'రీడింగు' చూపించి మళ్ళీ వెనక్కు తీసుకొస్తాడు

కుట్టాళ్ళని పట్టడానికెవ్వరికీ ఖలేజాలేకపోయినై చేతుల్లోటి, కాళ్ళతోటి నీళ్ళని బాడడం, నీళ్ళు చింది అని అందరిమీదా పడటం, పడ్డాళ్ళు దరూ వాళ్ళని తిట్టడం - నవ్వుమొహాగ్లో గలగలమని కబ్బాల్లో పేంటుమడతల నెత్తి పట్టి జోళ్ళని చేత్తోపట్టుకుని నడుస్తున్న కుట్టాళ్ళు, వాళ్ళముందో, వెనకాలో, పక్కనో వీరఅంచుల్నీ మడిచి సగం సిగ్గుతో, కిలకిలమనే నవ్వులో మందగ మనంతో వస్తున్న ముదితలూ, నీళ్ళతో నిండిన ఆ రోడ్డుకి అలంకారప్రాయం లయ్యారు.

ఇదిలావుండగా అక్కడున్న యిల్లుగలవాళ్ళందరికీ అదో పెద్ద సమస్యగా పరిణమించింది ఇళ్ళలోకప్పుడే మోకాలు లోతు నీరురావడం, వాళ్ళ సామాన్లు పైకి పర్చుకోవడం, నీరుయింకా పైకెక్కుతూండడం, ఇంకేం చేయాలో అర్థంకానప్పుడు వాళ్ళ మొహాలు వెలవెల బోతుండడం, అది చూస్తూ, యెదో సహాయం చేద్దామనుకున్న మాకు - "ఏం చేస్తాం, ఏం చేయగలం?" అన్న ఆలోచన రావడంతోటే మేం వెనక్కి తగ్గుతూండడం అన్నీ ఒక్కసారిగా జరిగియి ఏమైనప్పటికీ అదంతా దృశ్యాన్ని ఆనందించడంగా పరిణమించడం తప్పితే మేమింక చేయగలిగిందేమో లేకపోయింది

అప్పటికే రాత్రి యెనిమిదన్నర గంటలైంది కాని జనంతాత్రం తగ్గలేదు నేను నెమ్మదిగా యింటివైపు దారి తీశాను. ప్రవాహవేగం యింకా యెక్కు

వైంది నీటిమట్టంకూడా విచారంగుళాలు హెచ్చింది నిమిషనిమిషానికీ, గంట గంటకీ హెచ్చిపోతున్నది ఆవేగాన్ని చూడలేక కళ్ళు తిరిగిపోతున్నై. కొందరు అబలలు చూడలేక కళ్ళు మూసుకున్నారూ కూడా నేసింటికొచ్చే దారిలో నాలుగైదు తాచుపాముల్నీ చంపేరు. ఇంకొక్కడో మరొహటొచ్చిందని అందరూ ఆవైపు పరుగెత్తేరు నేనూ పరుగెత్తేను. అసలు జరిగిన సంగతేమిటంటే - పొరపాటున ఓ కుట్టాడు చూసుకోకుండా రాయెహటి విసిరాడు అదివెళ్ళి దుంగల మగ్గునున్న తాచుపాముమీద పడింది. పడి పట్టంతోటే అది తోకమీద 'ఛర్' మని లేచి అకుట్టాడిమీద పగబట్టింది దాంతోటి అక్కడున్న వాళ్ళంతా తలొకటై తీసుకుని దాన్ని బాదేరు ఆ దెబ్బల్లో అది కాస్తా ప్రాణాలు విడిచింది ఓ బుద్ధిమంతుడు కట్టకొనతో దాన్ని నీళ్ళలోకి తోసేయగా అదివడిలో కొట్టుకు పోయింది. అదైనా సామాన్యమైన పాముకాదు ఆరడుగుల పొడుగు, పెద్దవెరురుబొంగంతలావూ వుండి గోధుమనన్నెలో మిలమిలలాడిపోతోంది

ఇవన్నీ చూచుకుంటూ యిల్లు చేరేసరికి రాత్రి తొమ్మిది గంటలైంది ఇంటికొచ్చినప్పటికీ నాకళ్ళు - సదీప్రవాహవేగాన్ని, అందులో కొట్టుకుపోయే చెట్లనీ, కప్పల్లోసహా లేలిపోతున్న యిళ్ళనీ, దుంగల్లో దాక్కున్న పాముల్నీ పట్టనిట్టి నీ చూస్తున్న జనసమూహాన్నీ - మాత్రమే చూస్తున్నై నా ఆలోచనంతా నదిపక్కనే విహరిస్తోంది ఆ ఆలోచనల్లోటే మేనువాల్సేను ఇంతలో కొందరు యువకులు మెగాఫోన్తో గట్టిగా అరుస్తున్నారు "మహాజనులారా! సదీమట్టం నిమిష నిమిషానికీ హెచ్చిపోతున్నది. ఇక్కడి కొకమైలు దూరంలో గట్టు ఒకటి పోతున్నది అక్కడ గండిపడేలా వుంది. మీరంతా తగు జాగ్రత్తల్లో వుండడం మంచిది" ఇదంతా విని వీళ్ళకేవో మతి పోయిందనుకున్నాను వచ్చే యెన్నికల్లో ఓట్లు సంపాదించడానికి వేసిన ఏళ్ళు అని నిశ్చయించుకుని ముసుగు మరికొంచెం గట్టిగా బిగదన్ని పడుకున్నాను ఏదో పడుకున్నానన్న మాటేకాని సరిగా నిద్ర పట్టలేదు పట్టన పదినిమిషాల్లోనూ ప్రవాహమూ, పాములూ - వాటికీ సంబంధించిన కలలే వచ్చినై రాత్రి పన్నెండు గంటలైంది అప్పుడే కొడిగా పడుకున్న నిద్ర ఒక్క మెగాఫోన్ కేకతో విచ్చిన్న మైంది. "సోదరులారా! ఇక్కడి కొకమైలు దూరంలో పెద్ద గండిపడింది. ఆ

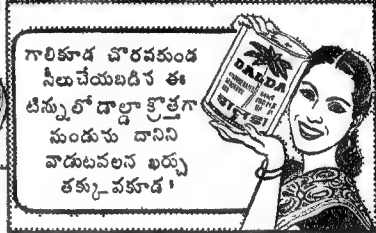
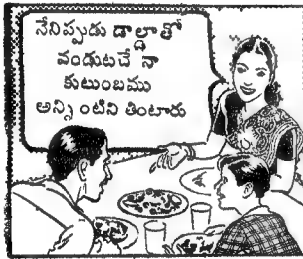
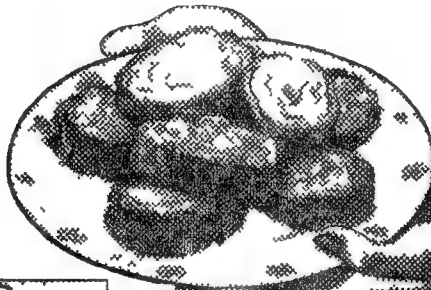
ప్రాంతం అంతా సర్వనాశం అయిపోయింది. మనక్కడా యేక్షణంలో వతి దొస్తుందో చెప్పలేం అందియా మెలకువతో వుండండి" అని హుసారిచ్చి మెగా

పోస్తో అగుమకుంటూ ఆ యువకులు ముందు సాగిపోయేగు ఆ వార్తతో నా నిద్ర పటా పంచబెంది పెగ వొక్క అయినా సరిగా వెనుకొనుండా మునిగిపోయిన

ప్రాంతానికి బయల్దేరాను. బయల్దేరిన వాణ్ణి నేనొక్కణ్ణేకాదు అంతా తీశే పరుగెత్తేరు ఒలమయ మైన ప్రదేశాన్ని వర్ణించాలి

మీ అన్ని వంటలకు డాల్డా వనస్పతి సర్వోత్తమమైనదనుటకు కారణములు

"నే నిప్పుడు డాల్డాతో వండుటచే నాకుటుంబము ఎప్పుడు ఆహారమును తప్పిపోరు"

డాల్డాతో చేమలకు వడను

తయారుచేయండి, అది మిక్కిలి రుచికరముగా నుండును. అరకప్పు నెనగవండి కొద్దిగా బేకింగ్ సోడా కనుపు మరియు ఆకుల అంచులను మడవండి లవంగములతో కొనలను నిలు దువై ఉప్పును కలిపి చిక్కని ముద్దగాజేయండి తరువాత పండి అరగంబసేపు దీనిని ఆవిరిలో వండండి వడ్డించే దీనిని ఒక చేమలకుమీద విస్తరింపజేసి కొబ్బరికోరును జల్లండి ముందర వీటిని ముక్కలుగాకోసి డాల్డాతో పెనముమీద వేపండి

ముఖ్యమైన ప్రకటన—డాల్డా వంటప్పు కము ఇప్పుడు కమిషన్, బెంగాలి హిందీ మరియు ఇంగ్లీషు భాషలలో వారకుచున్నది 300 వంట వర్తకులు ఆరోగ్యము వంటగృహము మొదలైన వాటిగురించి సూచనలు ఒక రూపాయి 10 అణల తపాలా ఖర్చులు వేరే క్రింది అక్షరముల వ్రాయండి ది డాల్డా అడ్ వైసరీ సర్వీస్ పోస్ట్ బాక్స్ నంబరు 353, బొంబాయి 1

HVM, 201 X 52 TL

డాల్డా

అన్నివిధ వంటలకు దివ్యమైన వంటపదార్థము

10 పౌన్లు, 5 పౌన్లు, 2 పౌన్లు మరియు 1 పౌన్లు టిన్నులలో దొరకును

ఎల్లువ

అంటే మృదయం అంటూ ఉన్నవాడికి చాలా కష్టం మానవ మాతృదేవదేనా ఆభిభవన దృశ్యాన్ని కనీసం తలుపుకు వేచుకున్నాడా జంతుత్వం

సరిగ్గా మేం నీటి అంతు ముగ్గుల నుంచు న్నాం అక్కణ్ణుంచి వున్న రోడ్లంతా పల్లమే ఎంతపల్లమో ఒక చిన్న ఉదాహరణ చెప్పే తెలుస్తుంది. ఇక్కడి మా కాలి ప్రేక్షణని తాకుతున్న నీరు నూరుగజాల దూరంలో వున్న యింటి కష్టమీద నుంచి ప్రవహిస్తోంది అంటే, అక్కడ నుంచూ యిరవై అడుగులలోతు నీరుందన్న చూట. కొందరు నీటిలో యెలాగో కష్టపడి యాదు కుని రోడ్డు - అదే - ప్రస్తుతం ఒడుమీది కొచ్చి పడుతున్నారు. పక్షగండికి దగ్గరగానే వెద్దక పడితే లుండడంవల్ల అక్కడి దుంగలుకూడా ఊళ్ళోకి కొట్టు కొచ్చినై. ఆ దుంగలు సామాన్యమైన దుంగలు కావు - పెద్దపెద్ద బీజులకలూ, 'టేకు' మ్రాకులూను ఒక్కొక్క దుంగ ప్రవాహవేగంతో కొట్టుకొచ్చి యిళ్ళను 'ధనా' నుని గుడ్డుకునేవి. అసలే నీళ్ళలో తడిసిన యిళ్ళు యీ దుంగల ధాటికి తట్టుకోలేక వెంటనే పడిపోయేవి ఈ యిళ్ళను గుడ్డినదుంగలకూ, పడిపోయిన గోడలకూ మధ్య యెండవో అమాలుకులు పడి న రిగి పోయే వారు ఈ దుంగల్ని, పడిపోతున్న గోడల్ని, యిన్నింటిని తిప్పించుకుని ఒడ్డుకి చేసుకున్న కొందరు ఘట్టప్రాణంగలవాళ్ళు నీళ్ళలో వుండిపోయిన తమ బంధువులకోసం యెంచేయాలా తెలియక గోలచేస్తున్నారు అక్కడో కుత్తాడు యాదు కుంటూ ఒగుకొచ్చి పడ్డాడు పడిపక్షంలో 'అమ్మా, అమ్మా' అని నెత్తి బాదు కోవడం మొదలుపెట్టాడు, 'ఏమిటంటే' నూట్లాడడు నెత్తి నోరూ బాదుకోవడం తప్పితే మా కేమీ చెప్పలేదు మర్చి నీళ్ళలో కొడతానంటాడు మేమంతా గట్టిగా పట్టుకున్నాంకాని అపదానికి మాకోక్కం కాకపోయింది అప్పుడు కొందరు పెద్దవాళ్ళు కోప్పడ్డారు 'వచ్చిన వాడి వెలారూపచ్చావ్' మళ్ళీ అందులోపడి చాచులానికాఅని అప్పుడుపాపం గోలపెగుతూ చెప్పాడా కుర్రాడు - ఎందుకో రోడ్డు మీది కొచ్చాట్ట, జనం అంతా పరుగెడుతున్నారు, ఏమిటో అని నిద్రకళ్ళతో మానూ నుంచున్నాట్ట, ఈలోపలవ్వ వేవడ వచ్చే సరికి అయ్యో, అయ్యో అనుకుంటూ నిద్ర

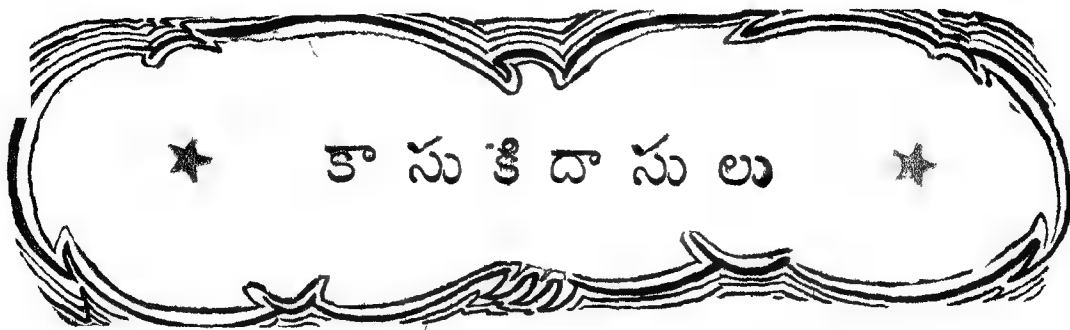
పోతున్న ముసలి తల్లిని శత్రుదాం అనుకొని రోపలికల్లి ఆవిట్టి లేచేసరికి యిం, 'ఈ క్షణా' నీరొచ్చేసిందట - ఇద్దరికీ యేం తోచక నవకాల్పించి వొడ్డి తలుపు తీసు కుని చూసే సరికి అక్కడకూడా నీరు రావటం చూసి కొయ్యబారపోయేరు - చూస్తూండగా నేమిటాలోతు, చురోక్షణంగా గుండెల్లోతు నీరు వచ్చేసిందట కాండ్లో కుర్రాడాగకుండా, వాళ్ళమ్మ సంగతి కూడా చూశకుండా యాదుకుంటూ అతి ప్రయాసతో ఒడు చేరుకున్నాడు. తీరా చేరుకున్నాక వాడికి అమృతసంగతి జ్ఞాపకం వచ్చింది గట్టుమీదికొచ్చి గోల పడితే లాభం యేమేదో? ఆకుర్రాడు మా అందర్నీ బ్రతికూలాడు తనతల్లి నెగ్గనా కాపాడిననీ, ఎన్నివేలైనా ధారపోస్తా వనీ నాకు ధారపోస్తానన్న కేలకోసం కాదు కాలి, ప్రస్తుతం ధారపోస్తున్న కన్నీళ్ళనిమానీ జాలికరిగి నా గుండెలు ప్రవించినై 'వర మాధాం' రమ్మనన్నాను. బయల్లేరేసరికి 'కొంప మునిగిందిరా' అంటూ చంద్రం యేళ్ళుకుంటూ వచ్చి కార్తీకుండు పడ్డాడు జరిగినసంగతి కేమిటా అంటే బుర్ర నేలకేసి బాదుకుంటూడే కాని అసలు సంగతి చెప్పకు. చివరకి పాపం - కీతా పాపా నీళ్ళలోవుండిపోయా'రా' అనిమాత్రం చెప్పగలిగేడు "ఏం భయం లేదు, తీసుకొన్నాం పద," అని దైత్యము చెప్పి మోకాలులోతు ముందుకెళ్ళాం మా అవృష్టం కొత్తీ అవృష్టే అక్కడికి రెండు పడవలాచ్చినై ఒక పడవవాణ్ణి అడిగితే యాభై రూపాయలు కా వాలన్నాడు ■ సమయంలో వేరం యే వింటుని సరే రమ్మన్నాం. మాతోపాటు మరోనలుగుర్ని తీసుకెళ్ళాం.

ముందా కుర్రాడు వాల్లింటి కల్లి వాళ్ళమ్మని రక్షించాం అంటాడు చంద్రం - అలాక్కాదు ముందు నా పెళ్ళాం బిడ్డల్ని రక్షించాలంటాడు వీళ్ళ తండ్రి నాకో పెద్ద సమస్యగా పరిణమించింది పడవంకా ముందుకు పోనిమ్మన్నాను. వారిలోనే చంద్రం యెల్లుండడం మృగాలా వ పడవక్కడావుచేయించాం అప్పుడువకాతూ - పిల్లవాణ్ణి చంకలో పెట్టుకుని నీటికొస్తావాల్లా మారు పట్టుకుని చెట్టుకొడుతుంది. చంద్రం మొహం చెప్పలేనంత గాఢకనిపింది. నెమ్మదిగా నీతనీ, పాపనీ పడవలో 'చెట్టా' దేవుణ్ణి ఆకుర్రాడికి ఆకా, జరాలమూ పోచి

పడవవాణ్ణి తొందర చేసేడు అక్కడో పారిక గజాగో వే కుర్రాడినై బూదకొచ్చే దుంగల్ని తిప్పించుకుంటూ వడద గెనుగుగా - కొనుకుంటూ పడవ ముందుకల్లి పడవ కుర్రాడింటి దా బాపిట్టగ పక్క నాగింది పడవ మీదనుంచి వాళ్ళ దాబామీద కురికొడతను 'అమ్మా, అమ్మా' అని యెన్నో కేకలేశాడు. పాపం సమాధానం రాలేదు అక్కడే ఆకుత్తా డలా గొంతు బ్రవలయేలా అరుస్తున్నాడు ఆ దాబా అసలే పొడవడవం మూసన పిట్టగోడలు నాని నీటిలో పడి పోయినై

ఏదైనా గజాల దూరంలో అతి కేంత్ కొట్టుకొస్తున్న పెద్ద చెట్టాకటి నాకళ్ళు బడింది అది మాడ్డంతో 'టే నాగుండెలు 'రమ్మ'మన్నై అది వచ్చి మాపడవని గుడ్డుకుంటే మమ్మల్ని పంకరించే దిక్కు మరెవ్వరూ వుండరు, ఏమైతే అయిందని కుత్తాణ్ణి చెప్పన రమ్మన్నాను. కాపం గొంతు పగిలేలా అరుస్తున్న తన గోలలో నాకేలు వినిపించలేదు చెల్లు భూతంగా కొట్టుకొస్తున్నదీ కంఠం చేలిపోయేలా అరిచాను ఆ అబ్బాయికూడా వాళ్ళమ్మకోసం అలానే అరుస్తున్నాడు. చెల్లు మరి దగ్గర కొచ్చేసింది, ఆఖరుసారిగా ఒక్క పెద్ద కేకనీ పడవని పక్కకి తిప్పించేవం. అంతే - ఒక్కక్షణంలో అబ్బాయి ఆ పాతదాబాను భయంకరంగా 'ధీ'కొన్నది మేంఅంతా మానూంఫగానే, మాకళ్ళయెదుటే 'ఫెళ్ళ ఫెళ్ళ' మంటూ ఆ దాబా నీటిలోకి కులి పోయింది ముఖ్యంగా మా కక్కడా దాబా కనుపించలేదు, దానిమీది కుత్తాడూ కనిపించలేదు, వాడి కేకలూ వినిపించలేదు కాని అక్కడి నీళ్ళు చేసిన 'గజల గల' శబ్దం మాత్రం మృదయాన్ని చీల్చి ముక్కలుముక్కలుగా చేసేంది ఆ భూతం ప్రవాహంతో పాటు ముందుకు పోయింది. యింకెన్ని కొరపల్ని కూల్చడానికో. ఏమిత్తాడితల్లినిలే కాపాడదామని పడవ మట్లాడామో, చివరికా తల్లిని - కనీసం ఆకుత్తాడి - అయినా కాపాడలేకపోయాం కన్నీళ్ళతో కాళ్ళా వేళ్ళాపడి, తన తల్లిని యెల్లగైనా రక్షించమ: దీవదవనం నా స్మృతిగలం అంతే అప్రయత్నంగా నా కన్నీటిధారలు కురిసిన్నై ఆ కేకలూ మా కళ్ళయెదుటే గంగ కలంపోయేరు చేసేది లేక మేం వరక్క తిరిగాం మా బాత్తుగా విద్యుత్ పాల ప్రి అత్తి పోయినై అప్పటికే రాత్రి అంతా ఎన్నో

(రీత-వ పేజీ మాడండి)

కాసుకేదాసులు

ఎక్కడా పనివుట్టక, వేళ గతిలేని వాళ్ళచేతనే, వీలయినంత తక్కువ తీతానికి పనిచేయించుకునే వెంకయ్యగారికి, అక్కడో కొంతపని యిక్కడో కొంతపని చేసి, ఏదో నాలుగు రాళ్ళు సంపాదించు కొందామని మాచే అప్పికీ — సేవ్యసేవక సంబంధం చక్కగా అమరింది రేచన్ డిపో పెట్టి వెంకయ్య పాతికవేల దాకా కళ్ళ జాకాడంటారు దానిమీద జీవేవున తీసి వ్యాపారం (లోపాయికారిని మాత్రమే వడ్డీ ఎంతోలేదు. నెలకి నూటికి పన్నెండున్నరకు అధికం వుచ్చుకోడు), ఇంకోవేపు కిరాణాకొట్టు, మరో వేపు వేరుకనక్కాయలు, విరపకాయలు, పొగాకు ఇత్యాది వ్యాపారం—ఇది అది యేమిటి? పట్టం దెల్ల బంగారంగా యిప్పుడు లక్షలు గడించాడు ఋణం తీర్చలేని వారిని దయ తలచి, యేరవ్వారట్టా లేకుండా ఏదోవాళ్ళ చూపించిన పొలం పుట్రా, యిలు పొల్లా, గొడ్డూ గోదా వగయిరా యేదయినా సరే స్వీకరించి—వాళ్ళను ఋణ విముక్తుల్ని చేస్తూ వుంటాడు.

వెంకయ్యకు యింకో సుగుణం వుంది గొవరైనా ఒకయేదై రూపాయలు అప్పు కొరం రంటే—వారికి ఆ మొత్తం తా ఒక్కమారే యిచ్చేయ్యడు ఒక్కమారే యిచ్చేస్తే వాళ్ళు దూబరాగా ఖర్చుపెట్టి డబ్బు ఆ వెంటనే పాడు చేస్తారు డబ్బు విలువ వాళ్ళకే తెలుస్తుంది? తిరిగి తన ఓకలమీదకే సవారీ, మళ్ళీ అప్పుపెట్టమని అంచేత, అప్పుడు పది, అప్పుడు అయిగు అప్పుడో సేరు బియ్యం, అప్పుడో కానీ చింతిపండు. యిలాగు ముట్టజెప్పతూ, ఆ యేదైరూపాయలూ పూర్తి అయ్యాక నోటు రాయించుకుంటూ, వాళ్ళ సంపాదాలు లెచుకుంటూ వస్తున్నాడు అప్పు త కాసెలలో ఆ పప్పుడప్పుడు పది యిచ్చినవాడికి పరాకున యిర్లవైపున వుంటుంది. పాపం, యిన్ని వ్యాపారాలలో హైరాన పడుతూవుండే ప్రాణికి ఎంతకని జ్ఞాపకకల్ప వుంటుంది!

ఇంక అప్పి సంగతి—అన్నతిలో పని

మనిషిగా నెలకు ఆరురూపాయలు ముడతలు న్నాయి ఆమీద ఒకరింట్లో పాచిపనివగైరా చేసినందుకు నాలుగు రూపాయలు, ఇంకోకరింట్లో అంటున్నోమినందుకు యాడురూపాయలు, విణాక్షమృగారి చంటిపిల్లాడికి ఉగ్గు పొస్తున్నందుకు గాను రెండు రూపాయలు సంపాదిస్తుంటుంది యింట్లో పిల్లా పిచ్చికా బలగం జాస్తీ అయిదు మేకలు, నాలుగుప్రవులు పెంచుతోంది సేరుపాలలో చాలా తక్కువగా రెండు సేర్లు మాత్రమే నీళ్ళు కలిపి అమ్ముతుంది ఆ అయ్యనీ, యా బాబునీ అడిగి చుట్టముక్కలూ—ఆ అమ్మనీ, యా తల్లినీ అడిగి యింత కూర పచ్చడి సంపాదించుకుంటుంది ఇంత మందికి యిన్ని పనులు చెయ్యాలి అంటే మాటలా? తాను కొబ్బరి వాళ్ళమీద అభిమా

శ్రీ ఆర్యసూర్య దర్శన రామ

నించి, ఏదో ఆమాత్రం సహాయం చేస్తూ వుంటుంది తప్ప—యింకెవరు చెయ్యగలరు అంత తక్కువతీతంలో? అంచేత అక్కడో కొంతపని, యిక్కడో సగం పని చేసి—తన యజమానులందరికీ న్యాయమైన సంతోషం కలిగిస్తుంటుంది అప్పిదికూడా మానవ జన్మకదా—అప్పుడప్పుడు తలనొప్పి, జ్వరమో వస్తుంటుంది దగ్గర బంధువు లేవరో కాలం చేస్తూవుంటారు. మరి, యిలాంటి సమయాల్లో నా గాలు పెట్టక పోతే యెల్లా చస్తుంది?

వెంకయ్య యింట్లో ఒక పది కోజులు పనిచేసిన మనిషి నెల యొప్పుకొనుకుంటా అని చూస్తుంది అప్పుడే ఎందరోమారారు. ఇది మంచికి కాలంకొంటుంటాడు వెంకయ్య. “యింత గంట అన్నం వంటబట్టే సరికి ప్రపంచమే కనబడకుండా పోతుంది” అంటూ పనివాళ్ళ కృతఘ్నత గురించి ఉపన్యాస మిస్తుంటాడు, అవసరం వుండి త వద్దకు వచ్చిన వారితో. ప్రస్తుతం తీతానికి కుదిరిన వారు యెవరూ లేరు. ఏ పూట కూలి ఆపూట యెదోవిధంగా ముట్టచెబుతూ

అంతాకలా యెవరిచేతనో పని చేయించు కుంటున్నాడు ఏ గతిమాలినదైనా రాక పోతుందా అని చూస్తున్నాడు

అప్పికి తన సంపాదన యింకా చాలడం లేదు ఇంకెవరైనా పిలుస్తారేమో అని చూస్తోంది వెంకయ్య పనిమనిషి కోసం చూస్తున్నాడని తెలిసింది గాని, తానై అడగ కూడదని నిశ్చయించింది చింత పండుకనో, మిరపకాయలకనో వంకపెట్టి రోజుకు మూడు నాలుగు మాడ్లు ఆ యింటి వేపు వెళుతోంది

ఒక రోజున వెంకయ్య అప్పిని పిలిచి అన్నాడు—“పనిమనిషి కోసం చూస్తున్నానే”—అని

“జీత మెంత యిస్తారు బాబూ” అంది అప్పి

“అర్థరూపాయి జీతమున్నూ, మధ్యాహ్నం పూట అన్నమున్నూ”.

“కష్టం తీరదు బాబూ—అన్నంచూసేసి ఆరురూపాయలిప్పించండి”

“మేమేం రూపాయల చెట్టు పండించలేదే”

గుమ్మం దిగిపోయింది అప్పి మూడు రోజులు పోయాక దారిని పోతున్న అప్పిని పిలిచి “యెవరైనా మనిషి కుదిరాకే” అని అడిగాడు వెంకయ్య

“యెవరన్నాడు బాబూ, నేనే వస్తాను. మరి మీరు అంత డబ్బు యివ్వలేకుంటున్నారని” అంది అప్పి.

“అయిగు రూపాయలకంటే యెక్కువ ఒక్క డబ్బుడీ ఇవ్వలేను. యిష్టమంటే చెయ్యవచ్చు, లేకపోతే మానీవచ్చు”—

అప్పి ఒప్పుకుంది ముందు చెప్పవలసిన పంచాంగమంతా ఇప్పి ఒకటో తారీఖు నుండి పనిలోకి రమ్మన్నాడు.

ఈ విధంగా ఈ యిద్దరు విచిత్ర వ్యక్తుల తటస్థపడ్డారు.

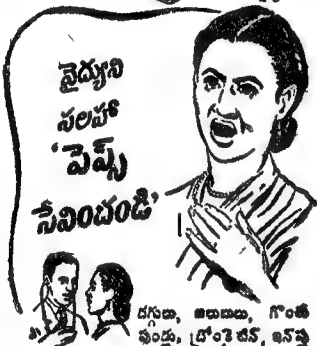
* * *
ఒక నెల గడిచింది మొదటి నెలలోనే అప్పి అప్పుడే అయిదు నాగాలు పెట్టింది. అమకున్న వేళ తప్పించి రావడం, యజమానురాలు కేకలేయ్యడం, అప్పి

అడ్డంగా దబాయించడం జరిగింది వెంకయ్యగారి పనిమనిషి కాతాలో అయిదు రోజుల నాగా పడు పడింది. నెలగడిచి రెండు మాడు రోజులయ్యాక—వెంకయ్య యొంతకి పిలిచి తన జీతం యివ్వక పోవడం చూచి—అప్పి కే అడిగింది.

“నీకు = రూ పాయలు యిచ్చేస్తే మామూలు పులుకులో పడిపోతుండేగాని, యేమైనా లాభంవుందా? మనకు యిబ్బందు తెప్పడుండవు? నానద్ద ఒక సంవత్సరం వరకూ నీ జీతం దాచుకున్నావంటే— అప్పుడేదో సబుకో, పెబ్బుకో చేయించు కోవచ్చు, లేదా పెద్ద అవసరమైనా గదుపుకోవచ్చు— ఏమంటావు?” అని యెం తో ఆ భి మా నం చూపుతూ అన్నాడు వెంకయ్య.

అప్పి కొంత సేపు ఆలోచించింది— “మీదయ అలాగే కానివ్వండి బాబూ!—

రామ్మొదగు

జీవమైన కానీ విరోధాన్ని బట్టి పెప్సే కోరింపండి పెప్సే శివ్యావనికాసాం మంత్రక మొనర్చుతుంది. పెప్సేలోని అమూల్యమైన కొవళ పోషకముల రామ్మొ, ఓపిటి తీక్రం అంతర్భాగం లోనికి పోరబడుతాయి అందువల్లనే పెప్సే పత్వ తంగా చూడబడినదిగాంచి, చుంప అరికట్టుతుంది. హాకరమైన క్రిములను సంహరించి, ఓపిటికట్టలను గొండుకట, వారోషకమనం కలిగిస్తుంది. పెప్సే వాడవలసిందే వైద్యుల నిపారమ చేస్తారు.

పెప్సే సేవించండి
PEPS
క్రిమి సంహారకరమైన గొంతు, రామ్మొ పేజెట్లు

మద్రాసు సోలీ ఎలెంట్లు, దాదా డి కంపెనీ.
పార్కు-టౌన్, మద్రాసు-2

కాని, చిన్న కాయితం ముక్కమీద ఆ సంగతి రాయించి యివ్వండి”

“నేను అంత దగాకోరునా” అంటూ కోపం తెచ్చుకున్నాడు వెంకయ్య.

“ఎంతమాట! నేను అలా అనగలనా?— ఎందుకైనా మంచిదని... - అన్నది అప్పి.

“అయితే యిదిగో నీ జీతం!” - అంటూ అవమానం భరించలేనివాడికి మల్లే, వెంటనే రూ పాయలు తీసి పోరేసేందుకుగాను చెయ్యి పోనిచ్చాడు.

“తెను దయ” - అని చెయ్యి చాపింది అప్పి.

అప్పి అందరిలాగా లాంకే ఘటం కాదని తెలుసుకున్నాడు. ఒక నిమిషం ఆలోచించాడు “పోనీలేవే, అలాగే వ్రాసియిస్తాలే. ఏదో నీ స్థితి బాగు చేద్దామని నా పుట్టేకంగాని, నాకు నీ సామేయం కావాలా? నువ్వు వేరే ఉత్త కంలో పడ్డావుగాని” అన్నాడు.

“ముష్టి అరవైరూపాయలనా మీకెంత బాబూ? - ఎందుకయినా మంచిదని అలా ప్రాధేయపడుతున్నాను” అన్నది అప్పి వెంకయ్య వ్రాసియిచ్చాడు

* * *
ఒకమాడు అప్పి రెండోమాతరు నీమ్మా దికి సంబంధం చూట్టాడుకోడానికి చుట్టాలు వచ్చారు. వచ్చినవాళ్లు ఒకరూ, యిద్దరూ కాదు అయిదుగురు! వాళ్ళకి యంత పప్పు కూడు వండి పడెయ్యారీ అప్పికి చేతిలో పైసా ఆడడంలేదు అక్కడా అక్కడా అడిగిచూచింది కానీ చేబడులు పుట్టలేదు చివరికి వెంకయ్య దగ్గరకే వెల్లింది ఆ సమయంలో పాతిక ముప్పయిమంది రైతులలో చూట్టాడుకున్నాడు వెంకయ్య వాళ్లు వెళ్లాక అడగొచ్చని కొంతసేపు వూరు కుంది అప్పి. ఎప్పటికీ వాళ్ళు కదిలేజాడ కనిపించలేదు. అడగడమూ, మానడమూ అని తటపటాయించి, యిప్పుడుకాదు—మళ్ళీ వడ్డామని మనకు మార్పుకొంది. అయితే అవతల వంటకాటో? ఇంకెవరిని చేబడులు దామా అని ఆలోచించింది చేబడులు యిచ్చేవారెవరూ కనిపించలేదు ఇక వడ్డికే అడుగుదామని నీళ్ళయించింది. వెంకటాచారి ఆమెకు జ్ఞాపకం వచ్చాడు. వెళ్ళి, పదిరూపాయలు ఆప్పు పెట్టమని అడిగింది. అతను లేదులేదని కొంతసేపు మురిపించి— యెవరికో అంతకుముందు యిస్తానన్న బాపతు ఒక అయిదు రూపాయలు వున్నాయంటూ.. వారానికి రూపాయికి అణా వడ్డితో ఒక్క వారంలోనే తీర్చాలని

ఒకతారో- ఏయే లక్ష్మి.

జై రెక్కెల్ ఎల్లయ్య చనిపోయాడట. ఆయనింటికి పరామర్శించటానికి వెళ్ళొస్తాను... నా హేండ్ బేగ్ ఏదీ?... ఇలా తీసుకురా.

దానీది:- హేండ్ బేగ్ లో గ్లినరిన్ బాటిల్ కూడా పెట్టివ్వమన్నారాండీ?

శ్రీ జి.వి. జి. కృష్ణ, మద్రాసు

ఖరారు చేసి మరీ యిచ్చాడు అప్పటికి అదే మహద్వాగ్యం గా యెంచి అప్పి ఆడబ్బుతో ఆపూటకు కావలసిన సామగ్రి అంతా తెచ్చి యింట్లో పడేసింది యీ సందర్భంలోనే వెంకయ్యవద్ద డబ్బు తెస్తేనేగాని, వారంనాటికి వెంకటాచారి బాకీ తీర్చడం పడదని ఆలోచించి, వెంటనే వెంకయ్య యింటికి వెల్లింది

సాయంకాలం ఆరుగంటలయింది. తను అప్పులు పెట్టిన ఉపకారానికి గాను వెంకయ్య రైతులచేత కూలీ యివ్వనవసరం లేకుండా, వంటచెరుకోసం ఎంచు చింత మాను కొట్టివస్తాడు. చంకలో పిల్లాణ్ణి ఎత్తుకొని తిప్పుతూ, అప్పుడే పాలంనుంచి వస్తూన్న ఆవులను పాలేరుచేత సాలలో కట్టించి, మడిలి పెట్టమని చెప్పాడు పాలేరు తన పనిలో వున్నాడు. ఆ సమయంలో అప్పి వచ్చి అక్కడ నిలబడింది

అప్పిని చూడగానే వెంకయ్య “ఇంట్లోకి పోయి పాలరు త్రతీసుకరావే అప్పి!” అన్నాడు. అప్పి చేతులు నలుముకుంటూ “తీసుకవస్తాను గానండీ యివాళ చిన్న అవసరం పడిందండీ!” అని నగుతూ అన్నది. అతడి ముఖం జేవురించి, రక్కాట సంద్యురణరాగదీప్తి వహించింది.

“ఏమి అవసరమే? అడేదో నా దుంప తెంచే అవసరమే నన్ను చూస్తే సరి, అవసరాలు పులుకొస్తాయి అందరికీనీ” - అంటూ చిందులుతోక్కడం మొదలెట్టాడు. రైతుల చేతుల్లోని గొడ్డళ్ళు ఒక్కమారే ఆగి పోయాయి. ఊణకాలంపాటు వాళ్ళు శిలా ప్రతిమలయిపోయారు పిదప నవ్వుకుంటూ తమ పనిలో లీనమయారు

“యెప్పుడైనా మీ మృత్తి యిబ్బంది పెట్టానా బాబూ! యివాళ పిల్లదాన్ని చూడడానికి, చుట్టాలు వచ్చారు ఘర్యాద

పోతుందిగదా అని మీ కాళ్ళు పట్టుకోడా నికీ వచ్చాను" అని ప్రాధేయపడి అడిగింది అప్పి

కొంచెం తగ్గుడు వెంకయ్య "అమ్మా, చంపేశావే ఒక గంటకింద అడిగివుంటే ఏదో కొంత సరేవాణ్ణిమీ యిప్పుడు శోకరు లేదంటే నమ్మండి" అన్నాడు ఎంతో సానుభూతి మాపిస్తూ

"అలా అంటే మీ వెయ్యి గలను చెప్పండి అవతల చుట్టలదగ్గర పరువు పోతుంది ఎలాగో ఓలాగు చూద్దురు బాబూ!" అంది అప్పి

"గాయత్రి సాక్షి ఒట్టు వేసుకుంటానా? యిప్పుడు నాదగ్గరం లేదు ఇంకే వరినన్నా అరగుదూ తరువాత మానుకుందాం" అన్నాడు

"అంతా నిరాశ చేసుకున్నాకే మీకా డికి వచ్చానండి మీరెలాగైనా కటాక్షించక తప్పదు"

"లేదని చెబుతున్నానుగా మరి చంపకు నన్ను, రేపు పదిగంటలకు చూస్తాలే"

అప్పి కొంత ధైర్యపడింది "చిల్లం అలాగే గానండి యిప్పుడు యింట్లో పిడికెడు గింజలన్నా లేవు దయించి నాలుగు నేరు బియ్యమన్నా యిప్పించండి" అని అడిగింది

"సమయంకాని సమయంలో అడిగితే యెలా చెప్పు పోనీ యింట్లో అడిగిస్తానుండు"

వెంకయ్య యింట్లోకి పోయాడు ఇంతకీ రాలేదు, అంతకీరాలేదు మాచిన కళ్ళు కాయలు కాచి పోతున్నాయి అప్పికి అప్పుడే మనక చీకటి పడింది పాలేరు యింట్లోంచి దుత్త తెచ్చి, పాలు పిలికి పోయాడు రైతులు చెక్కేళ్ళు అటకమీదపడేసి యిల్లకు కోయారు ఒక అరగంటవరకూ మాసి అప్పి మరి ఓర్పుకోలేక గట్టగా కేకింది ఆయన యింతలో తలపుతీసుకోలివచ్చి "యోగో, యిప్పుడే యెస్టరో పోశారట! యేం చెయ్యమో అందాకలా కావాలి నే - రెండు నేర్లున్నాయి ఏదో అవసరం గడుపుకో" అన్నాడు విచారం పలిబుచ్చుతూ.

అప్పికి వొళ్ళు ముందు కొచ్చింది. అయినా తేమాయించుకొని, "మరేం చేస్తాం అలాగే యిప్పించండి" అంది ఇది యెంతకీ వోలే ఫుటం కాదనుకొని, వెంకయ్య యింట్లోకి పోయి చేటలో బియ్యంపోసి తెచ్చాడు

మర్నాడు వుదయం పొలిపనీ, అంటు తోమడం వగయిరావనలు పూర్తి అయ్యాక అప్పి వెంకయ్య ని పలుకరించింది సాయంత్రం కనిపించుకున్నాడు. మధ్యా

హ్నం అంటు తోమడానికి వచ్చి మళ్ళీ అడిగింది వెంకయ్య చరన లేచాడు.

"యేం తొందరవచ్చిందే? సాయంత్రం కనిపించుకున్నానుగాక"

"మజ్జానం గడవడమే కష్టమయిందండి సాయంత్రమయ్యాక మీరిస్తే నే

నెప్పుడు అన్నీ సిద్ధంచేసుకునేది?"

"ఓ బాధలేదు అయిదు గంటలకు కనిపించు"

"సాయంత్రం వచ్చింది అప్పి చావడి

నిండారైతే వెంకయ్య ఆరైతు బా గొంతులు చించుకుంటున్నారు వ్యవహారం చాల రద్దీలోవుంది అప్పి అలాగే ఒక ప్రక్క నిలబడివుంది వెంకయ్య ఆమెను చూచి చూడనట్టు తన వ్యవహారంలో నిమగ్నుడయ్యాడు

ఇంతలో పొగాకు యిన స్పెక్టరు తాలాకు పూవుల నైకిలుమీదనుంచి దిగి, వచ్చాడు. "ఏమోయ్ రంగదానూ" అని పలుకరించాడు వెంకయ్య అంత రద్దీలో నుంచి కూడా. వెంకయ్యకు పొగాకు వ్యా

ప్రతిదిన మలినములోని క్రిములనుండి మీ ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనండి

లైఫ్ బాయ్ యెక్స్

రక్షకమైన నురుగుతో!

మీరెంక జాగ్రత్తగా నున్నప్పటికీ మలినములోని క్రిములనుండి ప్రతిదినము అంటురోగమును పొందుదురు అవకాశమున్నది. లైఫ్ బాయ్ వజ్రుతో తరచు స్నానముచేసి మీ ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనండి. దాని రక్షకమైన మరగ మలినములోని క్రిములను తరిమివేసి రోజంతా మీ ముఖము హాయిగా ఉంచును

లైఫ్ బాయ్ సబ్బు

ప్రతిదిన క్రిములనుండి ప్రతిదిన రక్షణకు

L 229-50 TL

★ కాసుకిదాసులు ★

పొరంకూడా వుంది ఆ వుద్యోగర్ని మంచి చేసుకోకపోతే యెలాగ?

“వెంకయ్యగారూ, మీతో కొంచెం మాట్లాడవలసిన పనుందండీ!” అన్నాడు జవాను వెంటనే వెంకయ్య లేచి అతణ్ణి గది లోకి తీసుక వెళ్ళాడు కొంతసేపు అయిన తరువాత జవానుమాత్రం బయటికివచ్చాడు. మరి కొద్ది నిమిషాలలోనే వెంకయ్య కూడా చొక్కా, కండువా వేసికొని, యేవో శుభ్రకౌలు వట్టుకొని వచ్చాడు యిద్దరూ కలిసి యెటో బయలుదేరారు.

అక్కడ చేరినవారు అప్పిలూగే ఏమేమి వసుల నిమిత్తం వచ్చారో అంతా నిర్ణాం తపోయారు. అందరికీ ఒక్కమారే నిట్టూర్పులు వచ్చాయి. ఎర్రబారిన వారి కంటి పాపలలో వెంకయ్యని వింగడమాఅన్నంత కోపం కనిపిస్తోంది. ఆ నిస్పృహ ఒకరి కన్నులు ఖాళీ ఇంకోకరితో చెప్పుకుపోతున్నారని చింతి—ఎంత అలస్యమయినప్పటికీ యివాళే యిక్కడనుంచి పనులు అవంతే యెవరూ కదలకూడదని నిశ్చయించుకున్నారు.

అతి దీర్ఘమైన అరవై నిమిషాల అనంతరం మాడిపోయిన మొహంతో తిరిగి వచ్చాడు వెంకయ్య అవతల ఆ అసీసరు ఏమి అనూయిత్యం చేశాడో, ముఖంతో యింటికి వచ్చి విశ్లసందరినీ మానసరికి వెంకయ్య మొహంలో చిరాకు వ్యక్తమయింది మాట్లాడకుండా యింట్లోకి పోయి తలుపు ముసున్నాడు ఇంతకూ రాలేదు, అంతకూ రాలేదు.

నారసింహ లేహ్యము

బంగారు చేర్చబడినది మేహము, నిక్క, నిస్పత్తు, శుక్ల నష్టమును హరించి బలమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 కు|| డబ్బి రు 8-4-0 పోస్టేజీ 15 అ. సీ ఏ డ్రికంపెని “అయ్యల్యేదనమాజం” పెరిదేపి-గెల్లూరు జిల్లా.

కుప్ప ★ పోలి

వర్తనా మేహమచ్చలు, నెగ, నవాయి వ్యాధులకు, గ్యూరంటి చిక్కు, క్యాటలాగు ఉచితం. జి. వి. రెడ్డి అండ్ కో., (రిజిటర్డ్) “భాస్కరాశ్రమము” గోపాలపురం, తూ గోదావరి

“యివాళేవో కొంచెం చేతి చదురు రాలిందిలా వుందీయో. డోమాదిరిగా వున్నాడు” అని కొంతమంది; “మంచివనే అయిందిరా కాకుల్ని కొట్టి గద్దలకు వేస్తుంటాడు” అని మరి కొంతమంది, “యిప్పుడసలే మాట్లాడడం గావాలోయో” అని యింకొందరూ అభిప్రాయాలు వెలిబుచ్చుతున్నారు. అడగడమా, మానడమా అని ఆలోచిస్తున్నారు.

సాహసించి యిద్దరు ముగ్గురు రైతులు వెంకయ్యని కేక పెట్టారు వెంకయ్య రాలేదు. ఉండుండి ఒక్కొక్కరే తలపుకుద్ది పిలవడం మొదలెట్టారు కొంతసేపటికి విసురుగా తలపుతీసుకుంటూ అతను వచ్చి “ఏమిటయ్యా, మీ గోలేమిదిగాని, యివతల మేమెల్లా చస్తున్నామో చూడక్కర్లేదా?” అంటూ రైతులమీద కన్నుమన్నాడు.

“మాకు మాత్రం తెలిసేంటండీ? అన్నం తింటున్నామా, గడ్డి తింటున్నామా? మాకు వుండుకున్న యిబ్బందులకొద్దీ” - అని కొంతమంది ప్రాధేయపడుతూ అన్నారు.

“యివతల మాగోల యెవడూ మాస్తాడయ్యా” అంటూ కొందరు విసురుగానే అడిగారు.

వెంకయ్య కొంచెం తగ్గి “యిప్పుడేవున్న దేవో ఆ కాస్తా వాళ్ళ యెదాన కొట్టేడి కాను మరి చిలిగవ్వలేదు” అన్నాడు.

“అవునయ్యా! పాపం, నీదగ్గర యెప్పుడూ చిలిగవ్వ ఉండిదు. నోట్లూ, రూపాయిలే వుంటాయి యీ వేపాలు కట్టిపెట్టి నాకు రావలసిందేవో సజావుగా పారయ్యే!” - అంటూ విసిగి వేపారిన ఒక రైతు ఖచ్చితంగా అడిగాడు. వెంకయ్యని అంత మాటనడం కొందరు సహించలేక పోయారు ఆ మహారాజు ధర్మాన విడో యింత బ్రతికి బట్ట కట్ట గలగుతున్నారు! అందులో ఒకాయన

“ఒన్, ఏట్రా? నువ్వే మొనగాడిది! నీపాటి మీసం అరికి కేక పోలే పెద్దాచిన్నా గానం వుండొద్దూ” - అంటూ అవతలి ఆసామిని ఎదురుకున్నాడు.

“అవునా యిచ్చకం దానలూ! మీసం వుందట మీసం! తెగబారెడు! - ఆ మాత్రం అభిమానం వున్నవాడు అప్పుడే యిచ్చారామా?” అంటూ ఆ మొదటిరైతు ఉల్లస మాతాడు.

దీంతో వెంకయ్యకీ, వెంకయ్య తరపు రైతుకీ ఉక్రోశం వచ్చింది. ముగ్గురూ

గట్టిగా మాటలు మిగుల్చుకుంటున్నారా అంతకంతకీ తగవు పెడడయింది మొదటి రైతు రాద్రాకారుడై వెంకయ్యమీది కొస్తున్నాడు తక్కినవాళ్ళంతా అతణ్ణి అడ్డుకొని, కొంతింపజేస్తున్నారు.

ఇంక అల్లరికీడి లాభం లేదనుకున్నాడో యేమో వెంకయ్య యింట్లోకి వెళ్ళి గొగబా యే శ్రుతియిదు రూపాయల యెనిమిది అణాలు తెచ్చి, రైతు సుద్దేశించి “యెదుగో నోయ్ నీదబ్బు అందా కలా యిది తీసికెళ్ళు తరిన్యూ నలభైనాలుగున్నరూ వచ్చేవారంలో యిచ్చేస్తాను. సామ్యంతా వొక్కమాకే యిస్తే నీ అవతరం యేదైనా గడుస్తుంది కదా అని ఆలోచనా వుంటే. నీకదేం పట్టలేదు” అంటూ చెబుతాడు.

“అదిగో, నీ నగుం పోవచ్చావు కాజీ పాపం, చిలిగవ్వ లేదుకదూ! తక్కింది మాజా యిలాకే పైవది రూపాయల మాటో?” అని తిరిగి అడిగాడా రైతు.

“మా పావుకార్తం యెలా ఒక కడం చెప్పో నువ్వంతగా కాదు మాడ దంటే మరి అయిదువేసి నలభైమిడిదన్నరా యిచ్చేస్తాలే”

“అరయోపాయిలో నీ ముల్లం పోదులే ఆ యేదే యిటులే” -

“నా మాటనమ్ము మరిలేదు అణాలతో సహా వున్నదంతా వూడ్చి తెచ్చి కిచ్చాను గా”

“సరే, పొచ్చేవారం మాట్లాడ కదూ!” అంటూ ఆరైతు డబ్బు మూటకట్టుకొని పోయాడు అప్పుడు రమారమి యేడు, యేడున్నర అవుతుంది యింత వేళ్ళవరకై. రైతులూ, అప్పి అలాగే కనిపెట్టుకొనివుంటూ, యారంధి వూరయక అప్పుడు తమ పోకా చెళ్ళబుచ్చారు “నన్ను కొరుక్కు తినండిగాని నావద్ది యిప్పుడేం లేద”నీ, “శేవో చూద్దామ”నీ - చెప్పి వెంకయ్య కళ్ళు తేలవేశాడు కొంతసేపు రాధాంత సిద్ధాంతాలు జరిగాక - అందా కలా ఆతూట మనిషికి రెండేసి సేర్లు వియ్యం, చింతపండు, మిరప కాయలు, నూనె, కిరణసాయిలు వగయిరా యివ్వడానికి ఒప్పుకున్నాడు.

వెంకయ్య ఉద్దేశం అప్పి బాగా తెలుసుకుంది మరి అక్కడ ఉండకుండా గిరున తిరిగి యింటికివచ్చేసింది “మూల దాని కెంత పొగరో చూకారా?” అన్నాడు వెంకయ్య అక్కడున్న వాళ్ళతో.

“అవ్వా, అప్పి సంగతెరికి తెలిదు?” అంటూ వ్యాఖ్యానించారు వాళ్ళంతా.

* * * ఇంకో మారు యిలాగే మరో పెద్ద

అవసరం కలిగింది అప్పటి సమకాలిని పండ్లకొక్క పెద్ద కూతుర్ని అల్లుణ్ణి తీసుకొచ్చింది పదిరోజులు ముందుగానే అల్లుడు పెళ్ళాం మీద యెందుకో కోపగించి, పండుగు మూడురోజులు ఉండవగానే పెళ్ళిపోయాడు పాపం అప్పటికి గట్టి చిక్కబచ్చింది కోపం మల్లించుకొని తిరిగి రాకపోతాడా - అని చూసింది ఎప్పటికీ రాకపోవడం చూసి, యిక లాభం లేదని, అతణ్ణి బోధపరచి తీసుకువదామని అల్లుడంటికి పయనమయింది అతను ఎక్కడో మిల్లుకునికి పోయాడనీ, యింకో పిల్లకోసం చూస్తున్నాడనీ తెలియ వచ్చింది అల్లుడు ఎంతటి అంతకానికి ఒడికట్టాడని వెంగటిల్లి పోయి, యింటికి తిరిగి వచ్చింది. కుల పెద్దలతో ఆలోచించింది "నాడి నీలగడ మేమిటో చూద్దాం. ఆ వూరి పెద్దల దగ్గరే తగువు పెడదాంపద" అని సలహాయచ్చారు వాళ్ళు. సుమారు పదిమంది వున్నారీ పెద్దలు. ఇక్కడి నుంచి బయలుదేరింది మొదలు, తిరిగి తీసుకొని వచ్చేదాకా అయ్యే ప్రయాణం ఖర్చులూ, ఖుషీ ఖర్చులూ వగయిరా అన్ని ఖర్చులూ అప్పి భరించవలసివుంది. సుమారు పాతిక రూపాయలుండాల్సి ఏం చేస్తుంది? తాను అప్పు లిచ్చిన వాళ్ళు సమయానికి సత్తే నీతిగో లేరు. మరొక్క మారు వెంకయ్యని సంప్రదించి చూద్దామనుకుంది. అప్పి యీ వృత్తాంత మంతా వెంకయ్యతో చెప్పి-యీ సందర్భం లో యీమూరైనా పాతికవరకూ సరకాయించాలని దీనంగా అడిగింది అతను తన యెప్పటి పాటే లంకించుకున్నాడు అప్పుడే తనకు పదిమూసాల జీతం రావలసివుందనీ, అదేసాయితే తన అవసరం గడుస్తుందనీ అప్పి మల్లి అడిగింది వెంకయ్య తాపీగా యిలా అన్నాడు.

"యెప్పడీ దెప్పిచేస్తే—అది మూతింది పోతు రాయల్ల కింద కరిగిపోతుందే గాని, దీసరంలైనా లాభం వుందా? కొంచెం కష్టపడి నిగహించావంటే నీ అరవై రూపాయలూ ఒక్కమారే యిచ్చేస్తాను వీరైనా పెద్ద అవసరం గడుస్తుంది అన్నట్లు నీ కూతురు పెళ్ళాకటి వస్తుందిగా?"

"ఆ కూతురు పెళ్ళికంటే ముందు యీ కూతురు తిరిగి ముఖ్యం. తరవాత మారక్కల కష్టమే వుంది,—మీవంటి దొరలే వున్నారు యెప్పడీ అవసరం గడపండి!"

"ఇలా అంటున్నానని మరోలా అనుకోకు. నీ మంచి కోసమే అడుగుతూంటా, నీ కొచ్చిన జీతాలూ, నాతాలూ యేం చేస్తున్నావు?"

అప్పికి ఒక్క మారే నఖిఖిపర్యంతం మంటువుట్టింది "మే మెల్లాగో చస్తున్నాం.

నా డబ్బు నా కిచ్చేయ్యమంటే ఈమాటలు చేసికో ఇదే అంటారు పిల్లికి చెల్లాట, ఎలకకి ప్రాణపోకడ అని"

"నువ్వు రీజన్నా, పద్దతులూ నేర్చుకున్నావే అప్పి, యిప్పుడు మీతో మాటాడమే కష్టం నీ మంచి కోసమే చెబుతున్నాను గాని, నాకేం కావాలి? సాయం లేం కనబడు!"

సాయంత్రం గడిచింది, రేపు ఉదయం గడిచింది మరొక సాయంత్రం, మరొక రేపు గతించాయి యిలా రేపులు, మాపులు గడవవమే గాని వెంకయ్య చేతిలో నుంచి అప్పి చేతిలో ఒక ఎర్రని ఏగాని అయినా పడలేదు "మాకు మరి పనులు లేవా? వేగం వెళ్ళి వద్దాం ప్రయాణం చేయించు" అంటూ ఒక శేపు కుల పెద్దలు తొందరపెడుతున్నారు తిప్పి తిప్పి, హెచ్చుకారు తుదకి తొంటా చెయ్యే చూసిందాడు చేసేది లేక తన ముక్కుని, చేవిలోనివి వెంకటాచారివద్ద తాకట్టు పెట్టి బయలుదేరింది అప్పి మెల్లగాయితేనేం ముప్పైరూపాయల ముడుపుతో కార్యం సానుకులమయింది పట్నం నుంచి అల్లుడు వచ్చాడు

* * *
దినాలు దొరిపోతున్నాయి నీహ్మగిది (అప్పి రెండో కూతురు) పెళ్ళికోజాలు దగ్గరపడుతున్నాయి సామాన్లు తుదుర్చుకోవాలి ఇప్పటికే చాలా అప్పులున్నాయి వడ్డీలు పెరుగుతున్నాయి కొత్త అప్పు ఎలా చెయ్యగలడు, తాను మజ్జిగ, పాలు అమ్మిన బావతులలో మిగులుస్తూ వచ్చింది, అయిదు, పది చొప్పున వాళ్ళకి వీళ్ళకి అజా వడ్డీలకు యిచ్చిన మొత్తం దగ్గర దగ్గర యాభైరూపాయలవరకూ రావలసివుంది వెంకయ్య అరవైరూపాయలు యిస్తాడు. మరో యెభై అరవై వుంటే కార్యం గట్టి క్లిపోతుంది ఇంక అప్పుల సంగతా? ఆ తరువాత తాపీగా చూడుకోవచ్చు, అప్పు లేని వాళ్ళూ, ముప్పురాని వాళ్ళూ యెవరన్నారీ ప్రపంచంలో? ముందు కార్యం ముఖ్యం. వెంకయ్య వాలకం చూస్తే వీదో ఘోరం తలపెడుతున్నట్టే వుంది అరవై రూపాయలూ ఒక్కమారే యిచ్చేస్తాడో తిన్న నల్లైతే ముంచుతాడో అయినా కాయితమీద రాయించుకుంటోంది కదా ఏం జరుగుతుందో చూడాలి ఎందుకయినా మంచిది మనసలు గాని నేనీ విలోనూ, డాక్టరుగారి చెవిలోనూ ఈసంగతి ఊదాలి-అంటూ అప్పి ఊహించుకుంటూ వస్తోంది అనుకున్న మాడువందల అరవై అరుకోజాలూ గతించాయి ఒకరోజున అప్పి యీ సంగతి వెంకయ్యకి జూపకంచేసి, తన కూతురు పెళ్ళి దగ్గరపడిన సంగతికూడా

ఆతిమూత్రవ్యాధి వారం రోజులలో నెమ్మదించును

మూతంలో అధికంగా చక్కరపోవుట ఆతిమూత్రవ్యాధిఅంటారు (Diabetes) ఇది యంత ఉపద్రవకరమైన వ్యాధిఅంటే, దీని పాలవదినవారు ఆరోజు కారోజు మృత్యువుకు అనన్యమౌతుంటారు దీనికి దాక్షిణ్య ఇన్సులిన్ ఇన్జెక్షన్ మూత్రమే కనిపెట్టారు వాటివల్ల వ్యాధి వూర్తిగా నయం కానేకాదు ఇన్జెక్షన్ గుణము పున్నంతకాలం మూతం వక్కెర కాత్కాలికంగా విలీచిపోతుంది ఈజబ్బు లక్షణాలలో ముఖ్యమైనవి దాహం, ఆకలి తరచుగా వక్కెరతో మూతం వియలు వెడలబయి, దురద మొదలైనవి ఈ వ్యాధి ముదిరితే రాదవుండు, కురుపులు, కంటిపొర ఇకర చిక్కులు సంభవించును పీన్స్ ఛార్మి అధునిక కాత్తంలో అద్భుతమైన చికిత్స, దీన్ని వాడటం వల్ల వేనకు వేలమంది మృత్యుముఖంనుండి వియబువారు దీన్ని వాడితే రెండవ లేక మూడవ రోజునుండే మూతంలో చక్కెర తగ్గించి అత్యధికమూత్రం గూడ వివారిస్తుంది. మూడు రోజుల తరువాత మీకు వాగ తేలిక యిస్తుంది దీనికి పత్యం లేదు ఇన్జెక్షన్లు అవసరం లేదు. ఇంగ్లీషులో వివరములుగల కరపత్రానికి వ్రాయండి ఉచితంగా పంపుతాము.

50 దిగ్గం ఐడ్ల ఫరీదురు 8-12-0 య
ప్యాకింగు పోస్టేజీ ఉచితము
పీన్స్ రిసెర్చి లేబరేటరీ,
పోస్టుబాక్సు నం 587, కలకత్తా (A P W)

రవి వెజిటబుల్ హేర్ ఆయిలు
ఇ రోజు ములను పెంపొందించి తుమ్మెద నలుపుగ నుంచి కేశ సౌందర్యమునకు తో నగు సోదీపబట్టు
ది న్యూస్టార్ అండ్ కో
కం ద య ర్చుట.
మద్రాసు-21

★ కాసుకి దాసులు ★

కాస్పింది ఈ అరవైయేపాదాలే కాక, మరో వంద రూపాయలు యోగన్నా సర్దుబాటు చేయించి, కార్యం కాస్తా గట్టికించాలని బ్రతిమాలింది. “నరే చూడండి లేవే! అన్నాడు వెంకయ్య శివరాత్రి వచ్చింది. వెంకయ్యకి శివరాత్రి మహత్యంలో మాత్రం గట్టినమ్మకం వుంది ప్రతిసంవత్సరం శివరాత్రి మహా త్యనం ఉత్సవాలతో మహావైభవంగా జరి పిస్తున్నాడు తొలిరోజున భజనలు వగ యిరా కాలకేపాలు, మర్నాడు భక్తవరు లకు భోజనాది సత్కారాలు.

వెంకయ్యకి చాలాకాలం సంతానం కలుగలేదు మూడో పెళ్లి పెళ్ళానికి మాత్రం స్వప్నంలో శివుడు కనిపించి శివ రాత్రి ఉత్సవాలు జరిపించమన్నాడట. మొదటివారు ఉత్సవం జరిపించాడు సంవ త్సరం తిరక్క ముంజే వంశవర్ధనుడు పుట్టాడు. అతని ఆనందానికి మేరలేదు యిప్పుడతడు అరవైయేపాదాలే వున్నాడు. అప్పడే ముగ్గురు పిల్లలతోడి ఆయాడు యీ సంవత్సరం కూడా ఆ రెండు రోజుల కార్యక్రమం గత సంవత్సరం కన్నా అత్యద్భుతం గా జరిగించాడని

గ్రామస్థులు చెప్పుకున్నారు అప్పకి యీ రెండు రోజులూ ఊపిరి తీసుకుందికూడా వెనులుబాటు లేకపోయింది రెండవరోజున అందరి భోజనాలూ పూర్తిఅయ్యాక, అం, టన్నీ శుభ్రంగా తోమి, యింకా చిల్లర మల్లర పనులన్నీ మిగులలేదనిపించి, యజ మానురాలి ఆజ్ఞ తీసుకొనియింటికి వచ్చింది. ఆ దినం వెంకయ్య పెట్టించిన అన్నం అందరి భోజనాలు అయ్యాక మిగిలినదాంట్లో కొంతభాగం అప్పి యింట్లోని వారంతా కమ్మగా తిన్నారు యింటికి చేరుకున్నదే తడవుగా, ఆయాసం తీర్చుకుందికాను, పక్క వేసుకొని, అప్పి కొంచెం మేను వార్చింది

అది కూలీలు మాత్రమే కాపురం వుండే వీధి అన్నీ తలదాచుకుందికి కట్టుకున్న కొంపలే ఒక క్రమం లో వుండవు అడ, మగా వివక్షణ లేకుండా అంతా రెక్కడిస్తేగాని డొక్కలాడవు పని దొరికిననాడు, దొరికిన వాళ్ళకు దొరుకుతుంది, లేనివాళ్ళకు లేదు. పూట భత్యం, పుల్లల వెలుగే వాళ్ళ జీవితం పగ లంతా ఏదో ఒక పని చేస్తారు అడవాళ్ళు సాయంత్రం మగాళ్ళకంటే ముందుగానే యిళ్ళకు వస్తారు పిల్లల తలులయలే పిల్లలకు పాలీస్తారు గూటిలో పిడతలో దాచు కున్న కానీ పరకావుంటే తీసి, మంచి నూనె సీసా, కిరసనాయిలు బుడీ, చిన్న బుట్టా పట్టుకొని ప్రతియింటి యిల్లాలూ బజారుకు పోతుంది కానీ చింతపండు కానీ మిరపకాయలు, కానీ మంచినూనె కానీ కిరసనాయిలు, కానీ మసాలా సామాను, ఉల్లిపాయ కొసరు, ఒక అణా కూర, పావలా తెల్లదుంపలు, పావు నేరు వియ్యం, పిల్లలకి అరణా జంతుకలు కొనుక్కొని యింటికి చక్కా వస్తారు కూలి వారి చేసికొని తిరిగి వచ్చేటప్పుడే ఎండు కంపా, గంటికర వగయిరా తెచ్చుకొని వుంటారు ఈ తొక్కు తో పొయ్యి వెలిగించి వంటజేస్తారు చోట్లా, గంటెలూ వున్నవాళ్ళు తిరగలివేసి పిండి విసురుకొని అంబలిగాని, తోపగాని చేస్తారు ఈలోగా మగవాళ్ళు వస్తారు వచ్చేసరికి ఆగాళ్ళు యిన్ని వేస్తేళ్ళు కాచి వజ్రేస్తారు స్నానాలు చేసే వారు కొందరు మంచాలు వార్చి పిల్లల్ని దగ్గర కూర్చోపెట్టుకొని పాటలు పాడేవాళ్ళు కొందరు తీరుబాటుగా అచ్చట్లు ముచ్చట్లు చెప్పకునేవారు కొందరు కూలిడబ్బులు, వసూళ్ళకోసం పనిచేయించుకొన్నవారి దగ్గ

రకు పోయేవారు కొందరు—యీగ పేట పేటంతా సాయంత్రం అయిన తరువాత సందడిగా వుంటుంది

ఒక అరగంట కునుకు తీసిందో లేదో అప్పి పెద్ద కూతురు వచ్చి అప్పిని లేపింది ఎవరో పోలీసాయన వచ్చా రంటూ ఎంగుకు చెప్పా అని ఆలోచిస్తూ ఆందోళనతోనే లేచి, అప్పి ఆ పోలీ సాయన దగ్గరకు వెళ్ళి “ఏం బాబూ, పిలి చారట?” అని అడిగింది

“ఉన్న పాళంగా నిన్ను యినప్పెక్టరు గారు రమ్మంటున్నారు” అన్నాడు జవాను. అప్పి గుండెలో రాయిపడింది

“నేనేం చేశానని బాబూ?” “ఏమో, అక్కడే చెప్పారు పద” అంటూ గర్జించాడు పోలీసు కానిస్టేబిల్. అప్పుడే యింటిల్లిపాదీ ఒక్క మారే కిలిల్లుమన్నారు. బరువెక్కిన హృదయంతో, తడబడుతున్న అడుగులతో అప్పి పోలీస్టేషనుకు జవాను వెంట వెళ్ళింది

“అప్పి, నువ్వు వెంకయ్య గారబ్బాయి మెల్లో గొలుసు తీకవట తిన్నగా యిస్తే న్నావా, లేకపోతే నాలుగు తగలాలో” అంటూ యినప్పెక్టరుగారు అప్పిని చూచి మాడడంతోనే అడిగారు

అప్పి ఒక్కనిమిషం ప్రాస్పడిపోయింది గజగజ గణికిపోతూ, ఆరిన పేదవులు తడు పుకుంటూ “నేనే కర్కం యొరగను బాబూ! ఆరి పిల్లల్ని ఆ సందటో యెత్తుకోవడం యెత్తుకున్నాను గాని—మెల్లో గొలుసున్నదీ లేనిదీ నాకేమీ తెలియ బాబూ! యిన్నేళ్ళ యింది యంతమందిదగ్గర పనిచేశాను గాని నాకీ పాడుబుడి ఎప్పుడూ లేదండీ” అంటూ యినప్పెక్టరు కాళ్ళు పట్టుకొని భారన యేడవడం మొదలుపెట్టింది

“ఈ దొంగ వేషాలు నాదగ్గర పనికిరావు. ముందు వస్త్రవక్కడ పెట్టి మాట్లాడు” అంటూ యినప్పెక్టరు గద్దించాడు ఆయన ఉద్యోగధర్మం అది మెత్తదనం చూపిస్తే కార్యం సానుకూలమవుతుందా?

ఈలోగా జనం స్టేషను చుట్టూ దూర దూరాల మూగాలు వెంకయ్య యెంతకైనా తగినవాడేనని కొందరూ, అప్పికి తగిన ప్రాయశ్చిత్తమే అయిందని కొందరూ వ్యాఖ్యానిస్తున్నారు ఇదిలా వుం డగా అప్పి అల్లుడువల్ల యీ సంగతి తెలు సుకొని డాక్టరుగారు స్టేషనుకు వచ్చారు. ఇనప్పెక్టరుగారు వారిని ఆ హాస్యనించి కూర్చోపెట్టారు “ఏమిటి సంగతి?” అంటూ డాక్టరుగారు ప్రశ్నించారు వెంకయ్య తనవద్దకు వచ్చి, ఉత్సవం సంవత్సా పిల్లాడి మెల్లో గొలుసు పోయిందనీ, ఏ సమయంలో పోయిందో తెలియదనీ,

అమృతమునంటి

అనంగప్రభాయాకుటి

నుందరమైన యావ్వనానికి ప్రకాశవంతమైన తేజస్సుకు ఉండుమైనది రాత్రువను గట్టవరది వృద్ధిచేయును బంహినకరెందిన వరముంకు కత్తిని వటుత్తమును లేకొన్నను మున్నెన దాంపత్యజీవితమునకు ఉద్భవదముగఅనందీవి 30 మాత్రలు 10 15 మాత్రలు 5

మదనమంజరి ఫార్మసీ

184, చైలాబాదు రోడ్డు, మద్రాసు
 ఔషధ-శ్రీనివాస మెడికల్ స్టోర్స్ పార్కులో
 రాజమండ్రి ఈశ్వరదాస్ డి.కో. మెయిన్ రోడ్డు
 నెల్లూరు:- ఆర్కన్ ఫార్మసీ-బంకురోడ్.
 ఇతర కేంద్రాల్లో ఏకెంట్లు కావాలి

నవసకతైలం

అంగనరములు బలహీనతచెంది చిన్నపైన తిరిగి యధాప్రకారమే పూర్తి సౌఖ్యమను భవించుటకు 48 ఏండు ప్రఖ్యాతి చెందిన గ్యారంటీ మందు. 1 సీసా రూ 10/- అం.
 ■ పి రూ 1-4-0
 కావలసినవాగు 1/4 ముందుగా తంజేది
 ఊ || రత్నం నన్ను మెడికల్ హాల్,
 మలక పేటబిలింగ్స్, హైదరాబాదు-దక్కా

యీ సాయంత్రం నాడి మెళ్లో చూస్తే కనిపించలేదనీ, అప్పిమీదనే అనుమానం వుందనీ, అది సామాన్యమైన ఆడది కాదనీ చెప్పి వెళ్ళాడని - యినస్వేక్షకుగారు చెప్పారు.
“అలాగా!” అంటూ డాక్టరుగారు అప్పి

పైపు ఒకమారు చూచారు.

అప్పి యేడుస్తూ “నా సంగతి తమరికే నా తెలియదా బాబూ! మీ పాదాల నాకు నేను ఏ పాపం యెరగను బాబూ!” అంది డాక్టరుగారు ఒక నిమిషం ఆలోచించి

యినస్వేక్షకుగారితో “అయ్యో! దయచేసి నా బామినమీద అప్పిని యిప్పటికీ విడిచి పెట్టండి ఇది అలాంటి మనిషి కాదని నా నమ్మకం అయినా నేను అడిగి (కఠి-వ శేడీ చూడండి)

మలేరియా

చలి, జ్వరము, దేహ నొప్పులతో వచ్చును.

‘పాల్వూడిన్’
మలేరియాను
తరిమివేయును.

మలేరియా యొక్క ఈ లక్షణములు గమనించండి

మొదటి రోజు నడకకు బలం తగ్గిపోయినట్లు, దేహముంతటా నొప్పులుగా యొందును. ఈ లక్షణములున్నచో వెంటనే వైద్యుని వద్దకు వెళ్ళండి.

విల్లప్పడు బోజనానంతరము గ్లాసునీళ్లతో ‘పాల్వూడిన్’ సేవించవలయును.

వయస్కులకు, 12 యేండ్లకు మించిన వారికి, ఒక మాత్ర
6 నుండి 12 యేండ్లలోగల పిల్లలకు, ఆర్థమాత్ర
6 యేండ్లకు మించని పిల్లలకు, పావుమాత్ర

ప్రతి దినం జ్వరం తగ్గువరకు

ICI 177

మిట్టమధ్యాహ్నం పెండ్లి చూపుట కంటూ బయల్ చేరమన్నాడు నుండరం. “నువ్వోనేకి ఆంటే పిల తండ్రి ఇంట్లో ఉండటం పడుదు. నువ్వు కొదూ కూడదు సాయంత్రం వెళ్ళాం అంటే, వారు నెలపు పెట్టెగాని ఉండటానికి ఏలండదు అలాగే చించు” అన్నాడు.

కామ్రే గంభీరంగా నవ్వాడు. “నన్ను గురించి నీకు తెలియదు. ఎదుటివాళ్ళకు వివిధంగా నూ ఇబ్బంది కలిగించును నేను. సరే పద” అన్నాడు కామ్రే. కామ్రే నాటన్న వాళ్ళెవరూ అడవిదాపులో తడు చిన్న తనంలోనే తల్లి తండ్రి వని పోవలంవల్ల ఏకాకిగా పెరిగినా కష్టపడి చదువుకుని తీవ్రానికి ఉపయోగించే విజ్ఞానాన్ని ఎంతగానో నేకరించుకున్నానని తల్లి పిపితేవాడు

మేల్మీమా పులుకి కాస్త్రీ తరపున
ఎవరూ లేరు; తనూ సుందరం తప్పించి
సుందరం అన్నాడు "అడవాళైవరెనామాదా
వుంటే బాగుండేది" అని కాస్త్రీ నవ్వి
ఊరుకున్నాడు "నాకంత అద్భుతం ఎక్క-
డిది?" అనుకున్నాడు

* * *

సుందరం, కాష్ట్రీ గుమ్మంలో అడుగు పెట్టగానే కొండెంత మక్యాద చేశాడు పంతులు గారు. సుందరం కాష్ట్రీనిగిరించి నాలుగు ముక్కలు పెప్పి పోరుకున్నాడు కాష్ట్రీ పగిలవంగా నమస్కారంచేశాడు పంతులు గారు ప్రతిసమస్కారంచేసి హాలు లోకి రమ్మంటూ ముందు నడిచారు

హాలంతా తనకొసమని ప్రత్యేకంగా
సరికొన్నటు కౌన్సిలికి అనిపించింది

రెండు కుప్పీల్లానూ సందరం కాస్త్రీ
 అసీనులయ్యిరి. పంతులుగారు అక్క-
 నాఫలా చరిత్రలబడారు ముందుగా ఫలవ-
 రాలూ, అవీ వచ్చాయి తర్వాత ఆవెంటనీ
 వర్షతులూ, డింకులూ కాస్త్రీకి కంపరం
 యిచ్చలేరింది అతని సంస్కార వృద్ధియం
 ఒక్కమారు వెన్ను తట్టినట్లుంది

“శుభించండి. ఈ అడవింబరాలకి అతీతంగా
వ్యవహరించాలని నా ఆభిప్రాయం. ఒచ్చిన
పనేదో పూర్తిచేసుకుంటే అది ముఖ్యం.
చూశారూ? ఈకోజుల్లో ఇవి పరిపాటి అయి
పోయాయి” నిస్పృహతో నిట్టూర్చి “మీరు
మర్యాదకోసం దానికోముంది అనొచ్చు.

అదిమూత్రం ఎందుకో పరస్పరం అనురాగం,
మామిద మీకు, మీమిద మాకు ఉండాలి
గాని, వీటిలో అవి ఋజువవుతాయి అను
కోవటం పొరపాటు నాకు చాలా సంబంధా
లొచ్చాయి నాకు నచ్చక కోన్నీ, వాళ్ళకి
ఇష్టంలేక కోన్నీ తిరిగిపోయాయి అనుకోండి
అయితే ముందే నిష్కర్షగా చెప్పేవాడ్మీ;
కేవలం పెళ్ళిచూపుల కంటూ డిబ్బ వృధా
చెయ్యడని”

పక్కనున్న సుందరం ఆకృత్య
పోయాడు. పంతులుగారు నిశ్చేష్టలయి
తర్వాత పెద్దగా నవ్వేశారు “అలాగే
లెండి మీ రన్నది నిజం కాదనను మా
భాగు కోరగా మీరు చెప్పేది” అన్నారు
సరకుంటూ.

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

[illegible]

“పోనీ కాఫీ అన్నా పుచ్చుకోండి”
అన్నారు పంతులుగారు

“క్షమించండి” అన్నాడు కాస్త్రీ సుంద
రానికీమాటు అరికొలిమంట నెత్తికెక్కింది.
లోలోపల విసుక్కున్నాడు. కాస్త్రీ
“త్యగరాకొనివ్వండి” అన్నాడు

కొద్ది కాలానికి పెద్దపాపములు రావటం, తనమందు కొంత దూరంలో హుర్మత్ వటించి జరిగింది. పంతులుగారి ముఖంలో ఆత్మతృప్తి ప్రతిఫలిస్తోంది కాస్త్రీ మానీ మాడవట్టుగా ఆ పిల్ల ముఖంలోక మాస్తున్నాడు. పిల్ల తరఫు ఆడంగులు గుమ్మం వారనే నిల్వ వ్నారు.

“ఓ పాట పాడమ్మా వింటాను”
అన్నారు పంతులుగారు ఆ అమ్మాయి
గొంతు స్వరమంటోంది

శాస్త్రో చప్పున “అట్లర్లేదు పాడకండి
నే నిందాక చెప్పాను మాశారూ. మనిషి

అభిమానం చంపుకుని చేసేపన్నండి ఇవి, ఇవ్వడా అమ్మాయి బాగా పాడొచ్చు; పాడలేకపోవచ్చు నాకు సరిగ్గతం అంటే ఇష్టం లేదనుకునేదా! చెవికోసుకుంటాను, కానీ చందర్శం వేరు. పక్షిగా ఎదురుగా కూర్చుని అలా అనటం ఆ అమ్మాయిని ఆజ్ఞాపించి వట్టుంటుంది = అమ్మాయిమా టెంజా ఉన్నా, నామటకు నాకు పుట్టేదా అభిమానం వేస్తుంది ఈ దురూపం నశించాలనే మనందరం కోరాల్సి కాస్త ఆగి నిటూర్చాడు.

పంతులుగారు “అమ్మయీ! ఇంగ్లీషులో
 ఓ వాక్యం రాయ దస్తూరీ ఎలాగుందో
 చూస్తారు”

కాస్త్రీ కీ మాటు చిరాకు వేసిన మాట నడం కొద్ది కఠినంగానే "మీరింకా నన్నర్థం చేసుకోవందుకు చాలా విచారిస్తున్నాను ఆమె పాటా పాడక్కలేదు. ఇంగ్లీషు ఒక్కో రాద్ అని సందేహం కూడా నాకు లేదు! ఇకముందు లేచి అలా ఓసారి నడు, ఓ నాలుగు గుంజీలు తియ్యి ఏం అల్లలేదు నాకు ఆ అమ్మాయి చదవటం వల్ల కల్గి కీలాభం ఏమీలేదు దేవుడి దయవల్ల నేనే ఏదో సంపాదించుకుంటున్నాను ఇద్దరికి చాలకపోదు. మీరు ఆశ్చర్య పోతారు ఎవరికి వాళ్ళం సంస్కారం సంస్కారం అంటూ నెత్తి మెత్తుకు నేం లాభం చెప్పండి తమ విషయం, చెప్పేసరికి లోకం తో పాటే అనుకుని తప్పుకుంటాం తరుచు మీరు ఉపన్యాసాల్లోనూ, కథల్లోనూ కూడావింటూనే ఉంటారనుకుంటా ఈ పెళ్లిచూపుల తరంగాన్ని వేలంపాట అని కొందరూ, అమానుషం అని కొందరూ, సంతలో అమ్మకం అని కొందరూ స్త్రీలపట్ల సానుభూతితో ఈనాటి యువకులధోరణిని నిరసించూ ఎన్ని కథలు చదువుతున్నాం! ఎంతమందిచెప్తుంటే వింటున్నాం మీకు తెలిసే ఉంటుంది; వీరేశలింగం గార్ని గురించి గొప్ప సంస్థారి. అటువంటివాణ్ణి పట్టుకుని చితకతన్నటానికి ప్రయత్నించారు కొంతమంది పెద్ద మనుషులు ఆత్మగౌరవాలు, ఆస్వాదాలు, మూఢనమ్మకాలూ పెచ్చుపెరిగి పోతున్నాయండీ ఎవరో అన్నారులెండి 'మూఢనమ్మకాలున్న మనిషితో వాదించటం అంటే తమ నీడతో తామే కుసీ పడిపో

సుందరం కలుగజేసుకుని "అరుగురని చెప్పలా. ఈ అమ్మాయి రెండో పిల్ల." అన్నాడు.
శాస్త్రి నిట్టూరుస్తూ "మారు మహాపాపం చేసుకున్నారండీ!" అన్నాడు

ట్టుకుందిని! ఎందువల్లనంటే చివరికి ఓడిపోయేది మనకేగా మనకే అలుపొస్తుంది అన్నాడు.

ఈ ధోరణిని ఆకట్టటానికి అన్నట్టు సుందరం "పంతులు గారూ పిల్లని చూడంగా తరవాత విషయాలు మాట్లాడటానికి ఎప్పుడు పిలువంటుందో కాస్త నెల విస్తే మేం సిద్ధంగా ఉన్నాం మా శాస్త్రి తరఫున నేను తప్పితే ఎవరున్నారో మీరు తెలియండి కాదు"

పంతులుగారు వెంటనే "ఎప్పుడో ఎందుకు ఇప్పుడే మాట్లాడుకుందాం" అన్నాడు

ఈ పదినిమిషాలూ ఆడంగులు ఒకరి ముఖాలు ఒకరు చూసుకున్నారు దవవలూ, మూతులూ నొక్కుకుంటూనే వీదో గంత వస్తూ చూసినట్టు మాట్లాడుతున్నారాశాస్త్రిని.

* * *

"నాకురించి ప్రత్యేకంగా నే చెప్పకో నక్కలేదు సుందరానికి తెలుసు చిన్న తనంనుంచి మాకుటుంబంతో పరిచయం

ఉంది నేనూ విమత ఉన్నవాడిని కాదు" అన్నోళ్లో అని "మీ కంఠమంది ఆడ పిల్లలండీ?" అని అడిగాడు శాస్త్రి సుందరం కలగ చేసుకుని "అరుగురని చెప్పలా. ఈ అమ్మాయి రెండో పిల్ల" అన్నాడు శాస్త్రి నిట్టూరుస్తూ "మారు మహాపాపం చేసుకున్నారండీ!" అన్నాడు

పంతులుగారిముఖం వెలసెలపోయింది సుందరానికి ఒళ్లంతా జేట్లా, జెట్టులూ పాకుతున్నట్టుంది "అంటే వాడి ఉద్దేశం మీకు తెలిసేఉంటుంది ఈ రోజుల్లో ఇంతమంది ఆడపిల్లల్ని పెంచి పెద్దచేసి పెళ్ళిళ్ళు చెయ్యటం అంటే ఎంత కష్టమయిన విషయమో ఆలోచించండి అదీ వాడిప్పడు చెప్పేది" అంటూ సరే కాదు సుందరం శాస్త్రి ఇంత ముఖం చేసుకుని అంతేనంటూ ఆ అభిప్రాయాన్ని బలపర్చాడు.

పంతులుగారు మెల్లగా నసిగారు "కట్నం?" అని శాస్త్రి ఈ విషయంలో సుందరాన్ని నోరు మెవనివ్వలేదు

"కట్నం దమ్మిడి ఫుచ్చుకోను. నేను పూర్తిగా మనిషిని" అంటూ శాస్త్రి రొమ్ము విరుచుకున్నాడు

పంతులుగారు ఆశ్చర్యంతో "అంటే?" అన్నాడు

"అంటే విమత ఇంతకు ముందే కడందీ మీరన్నది మీరూ విమత ఉన్నవారు కాదు గంపెడు సంతారం. పెళ్ళికొవల్సిన ఆడపిల్లలు ఎదుగుతున్నారు. మీ పరిస్థితులన్నీ ఒక్కసారినించి చెల్తానే కట్నం విషయం ఎత్తుతున్నారంటే ఆశ్చర్యంగా ఉంది మీరు నన్నంత మూరు అని భావిస్తున్నారా చెప్పండి?" అన్నాడు

పంతులుగారు పూర్తిగా ఆయోమయా వస్థలో పడిపోయారు.

సుందరం కుర్చీలోంచి లేచి "సరే వస్తాం మా అభిప్రాయం తెల్పిపోయిందిగా. పాపంలేన నేను వస్తాను" అంటూ నమస్కారం చేశాడు శాస్త్రికూడా నమస్కారం చేసి కుర్చీలోంచి లేచాడు.

డాబునీతి

నేను మామూలుగా కాలేజీనుంచి వచ్చి తలమీద బరువు (హేట్) స్టేండ్ కి తగిలించబోతుండగా క్లిటిక్ లో పోస్టు కవరు కనబడింది. కవరు మాడగానే అది ఎక్కడునుంచి వచ్చిందో పోల్చుకున్నాను చెంటనే విప్పి చదివాను మామగారు పండుగ పదిరోజులుందనీ వెళ్ళి అయి రెండేళ్ళు కావస్తూన్నా ఒక్కసారికూ దా ఎప్పుడూ విపంగుకూ రాలేదనీ ఈ ఉగాదికి తప్పకుండా రావలసిందనీ వ్రాశారు ఆ వుత్తరం ఎవరు డిక్టేటు చేయింపించారో ఊహించుకోదానికి నాకు ఆత్మే టైముపట్టలేదు

ఉగాదిపండుగ సోమవారం అయింది అది, సోమవారాలు పెలపులు కలిసాచ్చాయి ఇంకొక నాలుగురోజులు కాలేజీకి కాజు వల్ లీవు పెట్ట శనివారం సాయంకాలం బయలుదేరి వెళ్ళితే నాలుగురోజులు రాలీ గారిదగ్గరవుండి సోమవారం కాలేజీ వేళ్ళు రావచ్చు, అనుకున్నా ఏ కళ్ళన్నాడో గాని మా ప్రిన్సిపాల్ నేను లీవు పెట్టగానే వప్పుకున్నాడు

పెట్టే తేడా సర్దుకుని గుంటూరుకి ప్రయాణం కట్టాను మొదట సర్ ప్రైజ్ విజిటుగా వెళ్ళి మా ఆవిడకు సంతోషం ఊక్తిగ్రి విక్రిరి చేయాలనుకున్నా. కానీ, స్టేషనులో దిగి సామాను దింపించుకుని రికా వార్లతో వేరంతడం, ఇదంతా న్యూ సెస్స్ ఎందుకొచ్చిన గొడవ అనుకుని నేను వస్తున్నానని స్టేషనుకు కారుపంపమని మామగారికి టెలిగ్రాం ఇచ్చాను అది చూచుకుని ఆయన చాలా సంతోషించి బెజవాడకి కారుతో సహా ఏలేంచి నన్ను ఆహ్వానించి తీసుకెళ్ళారు నన్ను చూచిన దిగ్గున్నుంచి మా ఆఖరుబావమరది రాంబాబు ప్రశ్నలవర్ణం కురిపించసాగాడు మా ఇల్లాలి మీదికి పురుకులు, పరుగులు ఎత్తుతున్నా నా మనస్సును ఎంతో ప్రయత్నముమీద నుల్లించుకుని, వాడి ప్రశ్నలకు జవాబులు చెప్పకున్నాను నా పరధ్యానానికి మామగారు చిన్న చిరునవ్వు నవ్వుకుంటూ, మధ్య మధ్య "బావను పూరికే వీసిగించకు బాబూ" అని కొడుకుని మందలిస్తున్నారు ఎప్పటికీ ఆ మాయగుంటూరుకళ్ళబడ దిడేమి ప్రార్థనం,

రైల్వో వెళ్ళుతుంటే ఈపాటికి చేరివుండుమని నాకు మనస్సులో చాలాచిరాకుగా వుంది ఆఖరికి ఎలాగైతేనేం కొంచెంసేపటికి ఇల్లంటూ కనబడింది

మామోటారు ఇంటి మళ్ళు తిరగడమూ వీధి అరుగువిడనుంచి ఒక పదహారేళ్ళమ్మాయి ఇంట్లోకి ఛెంగుమని తేడి పిల్లలాగ దుమికి పారిపోవడం ఒక్కమాటే జరిగింది ఈ మధుకలశము నాడేకదా అని ఒకసారి వుప్పొంగిపోయామని వళ్ళు పులకరించి చిరుచెమట పోసింది

మేము దిగేసరికల్లా మా అత్తగారు, చిట్టి మరదలువచ్చి వసంతం దిగదుడిచి పారపోసి వారెలి ఇచ్చారు.

శ్రీమతి శిరుగూరి రత్నమ్మ

"హైదరాబాదు నవాబులు మన పిచ్చి ఆచారాలు చూచి నవ్వుతార" అని మామగారు అన్నారు నేనేమీ జవాబు చెప్పలేదు నా కళ్ళు దీనికోసమో వెదకుతున్నాయి నా అభీష్టవస్తువు సిగ్గుతో విమూల సక్రిందో కనబడలేదు. నా నూటుకేసు తెరచి రాంబాబుకి క్రికెట్టు బాటూ, బంతీ, చిట్టి మరదలి రమణి రిబ్బన్లు, ప్లాస్టిక్ గాజులు, దంతం బ్రూష్ తీసిఇచ్చాను మామగారికోసం తెచ్చిన చేతికర్ర వీడరి వర్కుడి, ఒక సిగరెట్టు కేసు, యాష్ ట్రే తీసిఇచ్చాను

"ఇప్పుడివన్నీ ఎందుకు బాబూ అనవ సరంగా తీసికొచ్చావు బోలెడు ఖర్చు" అని మామగారన్నారు

ఇంతలో "బావోయి సరే గాని మా అక్కయ్యకి ఏమి తెచ్చావు?" అని రమణి అడిగింది "నేనే వచ్చాను చాలదా?" అని నే బదులు చెప్పాలనుకున్నా, కాని ఆమాట గొంతులోనే వుండిపోయింది.

మామగా రందుకుని "మీ అక్కయ్యకి ప్రత్యేకంగా ఇస్తాడు గాని అందరి ఎదుటా ఇస్తాడేమిటి బావ?" అని చేతికర్ర పనితనం పరీక్ష చేస్తూ జవాబు చెప్పారు.

భోజనాలు అయినాయి అప్పుడు గూడా మా ధర్మపత్ని కనబోడ లేదు కనీసం నెయ్యి అయినా వక్రించేందుకు వస్తుండేమో అని చూశా ఆ పని గూడా మా అత్తగారే పుచ్చుకున్నారు నాకోసరం ప్రత్యేకించిన గడిలోకి వెళ్ళే సరికి అక్కడ నా ఆరాధ్యదేవత తాంబూలం పళ్లెం పట్టుకునిల్చుంది నన్ను మాడగానే శ్యామ పారిపోయింది

"ఏమి శ్యామా! ఇంత సిగ్గుపప్పు నేర్చుకున్నావు" అని ఆమె చెయ్యి పట్టుకుని దగ్గరకు తీసుకున్నా శ్యామ బుగ్గలు సిగ్గుతో కించిత్ అరుగురాగం దాగ్చాయి తరువాత నేను తనకోసరం తీసుకొచ్చిన నీలిరంగు జాకెట్టు చీర, కాలన్ జాకెట్టు బట్ట, ఒక కాక్టీర్ టాయిలెట్టు బాస్సు తీసిఇచ్చాను. "బాగున్నాయా?"

"చాలా బాగున్నాయి" అనేసి వెళ్ళిపోయింది

* * * ఈ వారంరోజులు చాలా ఆనందంగా గడిచిపోయాయి నేను చెక్కోజు దగ్గర కొచ్చింది శ్యామకు నా దగ్గర కొంచెం చనవు విర్పడింది సిగ్గుతెర కొంచెం తొలగింది శనివారం సాయంకాలం కాఫీ టిఫిన్ తనే తీసుకు వచ్చి నాముందుపెట్టి ఏదో చెప్పదలచుకొన్నట్టు ముఖం పెట్టి నిల్చుంది. అది చూచి "ఏమిశ్యామా ఏమిటి" అని అడిగాను

"రాంబాబు నీనిమా కళ్ళుదామని పూరికే అంటున్నాడు"

"సరే దానికేం అలాగే వెళ్ళుదామని మీ తమ్ముడికేగాని నీకు చూడాలని లేదావీ? తొందరగా తెమలండి నువ్వు నీ చెల్లెలను. నాన్న గారుకూడా వస్తారా?"

"ఎందుకు? నేనడగను. కాశాలంటే అడగవచ్చు"

శ్యామ అట్లెందుకు అందోనేగిపోయింది.

"కానీ చెళ్ళు" అని శ్యామను పంపించా.

ఈమధ్య అమరావతి, జాగర్లమాడి, ఎత్తి పోతల, సంగళ్ళిగిరి మొదలైన స్థలాలు మాడ దానికి వెళ్ళి డబ్బులు మంచినీళ్ళలా ఖర్చు పెట్టాను. ఈ సీనియరు ఎంత ఇదయినా ఒక పదిరూపాయలకోటు ఖర్చునక మానదు. పర్వతీని చూశా సరిగా ఇరవైరూపా

వొంగిచూస్తూ తలపుతీసుకు దిగబోతున్నాడు. ఇక వాడేలాగూ వదిలిపెట్టే రకం కాదుకదా అని నేనే చెప్పా.

“ఎక్కడకురా ప్రయాణం” అని గోపి అడిగాడు.

“గుంటూరునుంచి హైదరాబాదు వెళ్ళుకున్నా” అని వాడు అడుగుపోయే రెండవ ప్రశ్నకు కూడా ముందుగానే చెప్పి తప్పించుకు పోయాడు.

“అరే నేను హైదరాబాదు వెళ్ళుకున్నా, ఇక్కడే కూచుందుగాని నీ సామాను పట్టించుకు వద్దారా?” అని నా చెయ్యి పట్టుకు గుంజ సాగేడు తల మెత్తి చూశా ఇంట్లో అని వ్రాసిఉంది సరే, ఇంట్లోలే ఫరవాలేదు నా సామ్యు సరిపోవచ్చు ఇంటికెళ్ళిన తరువాత చూచుకోవచ్చు, అయితే కూలీని వెదకడానికి వెళ్ళాము అప్పటికప్పుడే వాడు ఒక బండిలో సఖం సామాను పెట్టేశాడు.

“ఇద్దరిమీటి ఇక్కడ పెట్టుకున్నావు నేను చెప్పా నాతో కూడా రా” అని వాడితో అన్నా. “నా సామ్యంబోను ఏడెట్లమంటే అడ నేయేట్లుతా” అని వాడు పెట్టిన సామాను లన్నీ తీసుకొచ్చి, ఇంట్లో క్లాసులో పెట్టమంటే నాకేసి తెల్లపోయామా నా సామానులన్నీ సరే పెట్ట వాడికూలీ చేతిలో వేయించుకు చక్కో బోయేడు వాడి భర్త మాత్రం మరీ ఏమీ వాగలేదు.

“నేను టిక్కెట్టు కొనుక్కొన్నాను గోపి,” అని చెప్పి టిక్కెట్టు మార్పుకుండుకు సేవను లోకి వెళ్ళా నేను వచ్చే అంతలో రైలు కదలసాగింది గోపి కంపార్టు మెంటు దాకా వెళ్ళి దానికి వ్యవధానం లేకపోయింది గార్డు కంపార్టు మెంటు పక్క జండ్లీలోకి ఎక్కా. కొంచెం సేపటికి పక్కనే ఉన్న లో రైలు గింది నేను దిగి గోపి కంపార్టు మెంటులోకి వెళ్ళిపోయాను.

నన్ను చూడగానే వాడు “ఏంరా ఇంత ఆలస్యం చేశావు? నేను నీకోసం చాలా చూశా నీ వెప్పటికీరాతే. నీకు, నాకు కూడా భోజనాలు డోర్సు కల్లో ఇవ్వ తలసిందని గార్డుకు చెప్పా” అని మహా గొప్ప వ్రువకారం చేసినట్లుగా అన్నాడు. చచ్చామురా భగవంతుడా వీడి దొక తిద్దినం మెడకుగట్టాడు మీడిని ఎవరు చెప్ప మన్నాడు నా దగ్గర ముక్కుగా వున్నాయి ఫలహారాలు అని ఇన్ని తిని ఇన్ని నీళ్ళు తాగి పడుకుందామని నేను నుకుంటూంటే, శివేశ్వరంలాగ వీడొకడు దాపరించాడేమిటి భగవంతుడా, నా దగ్గర వున్నా ది ఒక రూపాయి ఎనిమిదణాలు ఇందులో భోజనాని కేమిస్తా? కూలివాడి కేమిస్తా? మారడ పలిపోవాలాయే బస్సు స్టాండు దాకా

టాంగాకి డబ్బుకావాలే, ఆపైన బస్సు టిక్కెట్టుకు కావాలే ఏమిటి గతి భగవంతుడా, అని ఆలోచన మొదలెట్టా.

“ఏమిటిరా దానూ దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తున్నావు?” అని అడిగాడు గోపి.

“ఏంలేదురా రాత్రి మనం పడుకుండుకు జాగా దొరుకుతుందో లేదో అని చూస్తూన్నా.”

“పరవాలేదు డోర్సు కల్లో భోజనం కాగానే అప్పుడే బర్లు ఎక్కి పడుకుందామ” ఇంతలో డోర్సు కల్లో రానూ వచ్చింది మా భోజనాలు వచ్చాయి డబ్బు పోలేపోయింది కాని భోజనం మట్టుకు ఇంకోకన్నా చాలా రుచికరంగా వుంది. నువ్వుకుగా భోంచేసి త్వరగా చెయ్యి కడుక్కుని వైకిఎక్కి బెడ్డింగు పర్చుకొని కేయనించా. నాకన్నా అయిదారు నిమిషాలు ఆలస్యంగా పడుకున్నాడు గోపి.

నాకు గుండెలు పీచు పీచు మంటున్నాయి కిక్కు గట్టిగా మూసుకుని భగవన్నా మస్కరణ చేసుకుంటున్నా ఇంతలో పక్కనే పడుకున్నా బాయ్ వచ్చి మేము వదిలిన పల్లెలు తీసుకుని “సార్, సార్” అని పిలవడం మొదలెట్టాడు నేను వులక్కుండా పడుకున్నా. మా గోపికి కూడా నిజంగా నిద్రలేపిందో, లేక నాలాగే దొంగ లేవమో గాని వాడూ లేవలేదు.

క్రింద బర్లుమీద భూర్లున్న మార్వాడీ సేటు “అరే అరే ఖానా ఖాయ్ ఇత్ నా జర్లి పోగయ్” అని నేపథ్యంలో అనుకుని, బాయ్ని ఒక భోజనం ఎంత ఖరీదు? అని అడిగాడు “రెండు రూపాయలు సార్” అని మార్వాడీ సేటుకి జబాబు చెప్పి, మా గోపిని తిరిగి “సార్, సార్” అని తట్టి లేప సాగాడు.

అద్భుతవశాత్తు నన్ను తట్టలేదు నా అబోరు దక్కింది అని నేను నా కళ్ళు మరింత గట్టిగా మూసుకున్నా పాపం మా గోపి లేచి అతని నేతిలో నాలుగు రూపాయలు పెట్టి మళ్ళీ నిద్రపోయేడు నా పరువు దక్కినందుకు మనసార భగవంతునికి నమస్కారం చేశా ఇంకెట్టి తికమకలూ లేకుండా తెల్లవారింది క్రిందికి దిగి బెడ్డింగులు కట్టేశాము. తలలో మళ్ళీ లెక్కలు ఆరంభమైనాయి కూలివాడికి రూపాయి ఇస్తే గాని ఈసామాను సేవ నవతలకు వెళ్ళేది. అటుతరువాత అథమం మూడు పావలాల్లా ఇస్తే గాని బస్సు స్టాండు దాకా టాంగా రాదు. నా బర్లు, సామాను బర్లుతుకు అర్ధరూపాయి ఇస్తే కాని బస్సు మునుల్ని ఎక్కినివ్వడు. ఇంక ఎంత లేదన్నా ఇంకోకటి రెండు రూపాయలు కావాలి ఇక గోపిని అడగక తప్పదు తరువాత నాని కిచ్చేయవచ్చు అనుకున్నా.

ఎన్నడూ ఒకరిని అప్పటికిన వ్యక్తిని కానేమో తడవబడుతూ “గోపి రెండు రూపాయలు బి జి (ఇండియా గవర్న మెంటు రూపాయలు) వుంటే ఇవ్వరా?” అని అడిగా.

దానికి వాడేమనుకున్నాడో నీ మో బహుశా రాత్రి భోజనానికి నేను డబ్బివ్వ దలచి అయిదు రూపాయలు నోటు ఇయ్యడానికి అడిగాననుకున్నాడు కాబోలు, “తీరా ఇంటికి వెళ్ళిపోతూ నీకు జి. ఎందుకురా” అని గట్టిగా నవ్వడం మొదలు పెట్టాడు.

మాలానా సేవను చాటింది సికిందరాబాదు సేవను దగ్గర పడుతూంది ఇంతలో గోపి వున్నట్లుండి “దానూ నాకు కొంచెం హైదరాబాదులో పనివుంది, అది చూసుకుని నేను మధ్యాహ్నం భోజనం చేశాకు వస్తాను మావల్లిల్లు మీ ఇంటిదగ్గరేగా. నా సామాను కూడా నీవు కాస్త తీసుకెళ్ళి మావల్లింటికి చేరేసి నేను వచ్చావని కాస్త చెప్పేనే” అని ఆర్డరిచ్చాడు.

నాకు విచారించాలో సంపూర్ణించాలో తెలియలేదు ఇంతలో సికిందరాబాదు రానేవచ్చింది సామాను కూలి వాళ్ళకు ఎత్తిచా గోపితో “మళ్ళీ మనం సాయం కాలం కలుసుకుందామ గాని రెండు రూపాయలుంటే ఇవ్వగ నీకు తిరిగి సాయం కాలం ఇచ్చేస్తా” అని నోరు తెరచి అడిగా.

“ఆరి నీయ్య బంగారంగాను అత్తారెంట్ అంతా ఖర్చు చేసుకొచ్చా వా ఏంటిరా. మాట ఇండాకనే చెప్పలేక పోయానా? అంగుకా రాత్రి నుంచి ఇంత నాటకం ఆడావు నీకు నాకు లేదమేమిటిరా? ఇంద తీసుకో” అని ఒక అయిదు రూపాయల నోటు నా మీదకు విసిరాడు. బకుకుజీవుడా అని అది అందుకున్నా.

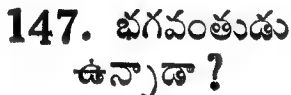
రత్నపురుషవేదం

(WITH CALCIUM & GOLD)

నువ్వము మొదలగు భస్మములు చేర్చబడివి నిక్కాక, నిస్సత్తున, శుక్లవస్త్వము, అతిమూర్తము అత్యుష్ణము, గుండెదడ, కాళ్ళకివులు మొదలగు నమస్త మేహములు హరించి బలమును కాలిని, నరముల వజ్రత్వము. అపరిమిత ధాతువుత్తి నిచ్చును అనేక యోగ్యతాప్రభములు కలవు.

■ తుదబ్బిరు 3-12-0 పోనేటి 1-0-0

ఇండియన్ మెడిసన్ హౌస్, లక్ష్మీటాకను రోడ్డు - విజయవాడ-2.

ఈ అభిప్రాయాలతో పాటు మన జీవితా
వసరము లన్నిటికీ ఒక్కొక్క అభిప్రాయ దేవత
ఉన్నదనే సమ్యక్తా, మన ఆపద లన్నిటికీ
ఒక్కొక్క దేవతే కారణమనే సమ్యక్తా
ప్రబలమని. ఇవి ముఖ్యముగా భారతదేశపు
ఆదిమహానులలో, మొదటి సమ్యక్తాన్ని

ఆర్యుల రాకతో, లింగపూజ కొంత తగ్గి
సృష్టి పతన రుద్రుడగు మూర్త్యుని ఆరాధనా,
దానితో సృష్టిపాలకుడగు విష్ణువు పూజ
బయలుదేరినవి దేవతల (క్షత్రికై యజ్ఞ
యాగాది కర్మల చెలికాయ బ్రాహ్మ
ణుడు అవతరించి కర్మకాండను పెంచి
దాని ప్రత్యేక హక్కును తనచేలిలో పెట్టు
కున్నాడు. శ్శుక్రియులు ఈ దారుణమును
ప్రతిఘటించి బ్రాహ్మణుని అణగగ్రోక్క
డమూ, బ్రాహ్మణుడు మళ్ళీ విజృంభించి
శ్శుక్రియుణ్ణి అణగగ్రోక్కడమూ, శ్శుక్రి
యుడు మళ్ళీ లేవడమూ, కౌరవ్యర్యార్జున,
పరశురాము, రామ, గాధలలో కనబడతాయి
గొల్లనాడై పుటిన (?) కృష్ణుని అవతారము
తక్కిన జాతులలో చెలినగ్గము లేవినది

చివరకు ఊరియును వేదప్రాయ జ్ఞానములను స్థాపించాడు కర్కలు లాభము లేకన్నాడు మహావీరుడు భగవంతుడున్నాడన్న అభిప్రాయాన్ని తుడిచేసి, త్రికరణ శుద్ధిపై మొగ్గుచెచ్చాడు.

క్రమంగా ఆరో శతాబ్దానికి మళ్ళీ దక్షిణ దేశములో అప్పర్ బోధించిన వైవముగాను ఉత్తరమున బుద్ధ పూజద్వారా మళ్ళీ లేచిన బ్రహ్మ, విష్ణు, వంటి దైవముల పూజగానూ హిందూమతము విజృంభించింది శంకరాచార్యుల జీవులు పరమేశ్వరాంశమేననీ, ఈ పరమేశ్వరత్వాన్ని త్రికరణయూ సాధింపడమే పరమగమ్యమనీ బోధించారు ఆయన కాలానికి, వైవ, వైష్ణవ, కాక్ర, గాక్షాపత్య, కాపాలిక, సారసుతాలందేవిట. వీటి వన్నిటిని చేర్చిపెట్టా డాయన రామానుజులు మొత్తానికి జీవునికి భిన్నుడైన కళ్యాణగుణాత్మకుని క్షీరసాగర కయమని భావించి సాయాప్య స్థితియే పాండవగిస స్థితి అన్నారు మధ్యాచార్యుల జీవేశ్వరులను పూర్తిగా విడదీసి, సంతత సరకమూ, ముఖ్య ప్రాణజీవులూ అన్న క్రొస్తవ నమ్మకాలను మొట్టమొదటగా భారతదేశ వేదాంత దర్శనాలలో ప్రవేశపెట్టినారు సామిప్యమే ఆయన ప్రతిపాదించిన మోక్షము. భక్తి ప్రధానమైన, వైరాగ్య ప్రతిపాదకమైన ఇస్లాము ప్రభావం ఏకలింగజీవంటి వారి ఏకేశ్వరాధానలోనూ, నానకువంటిగురువుల సమన్వయ తత్వములలోనూ కనబడుతోంది. నేటికీ దక్షిణాదిని సుబ్రహ్మణ్యస్వామి; కన్నడదేశమున శ్రీనివాసుడూ, తెలుగున సరసింహస్వామి, ఈశ్వరుడూ, ఓడ్రదేశమున జగన్నాథుడూ; మహారాష్ట్రమున దత్తాత్రేయులూ, ఘూరరమున నీలకంఠుడూ, బంగాళమున కౌలీ, సయ్యుక్త రాష్ట్రమున విశ్వనాథుడూ, పంజాబులో పరమాత్మ ఆరాధ్యదైవములు ఒక్కడేవాలయానికి వెలిలే ఎంతమంది దేవులో!

డాన్ క్రిక్ సెట్
వెల రూ. 2-0-0
ఆంధ్రగ్రంథమాల,
మద్రాసు 1.

మర్నీ ఎవరేనా విమర్శిస్తే 'ఏకమేవా-
ద్వితియం బ్రహ్మ' అన్న నూత్రాన్ని ఎత్తి
చూపిస్తాము

మనము అర్పించేది, కొబ్బరికాయలు
కొట్టి, మొక్కులు మొక్కి, మన కోరిక
ల్పిచ్చే భగవంతుణ్ణి వేదాంత గ్రంథాల్లో
చెప్పేది సృష్టికి జీవమైన పరమేశ్వరుణ్ణి,
భగవంతు డున్నాడా అంటే ఇందులో
ఎవర్నీ?

"భగవంతుడా? అంటే ఎవరూ?" అని
అడుగుతుంది విజ్ఞానశాస్త్రము 'సృష్టి
కర్త' అంటే 'ఆయనకి కర్త ఎవరూ?'
అంటుంది 'ఆయనకి ఆయనయే కర్త'
అంటే 'సృష్టికూడా తనకు తానే కర్త'
కాగూడదా? అంటుంది

'జీవులందరికీ మూల చైతన్యము' అంటే
'జీవులం టే?' అని సంజేహిస్తుంది రాయి
నుంచి మానవులవరకూ, సృష్టి పరిణామము
వల్లనే తయారయాయి అని విశ్వసించే
విజ్ఞానశాస్త్రము, చైతన్యాన్ని భూపదార్థా-
నికి విజాతీయముగా గణించగల 'అయితే
చైతన్యము ఎలాగు కలుగుతుంది?' అని అడి-
గితే 'ఇంకా తెలియలేదు' అని జవాబు
చెప్పేందుది విజ్ఞానశాస్త్రము

విజ్ఞానశాస్త్రపు దారిలో భగవంతుడు
అగు తగలలేదనికా విజ్ఞానశాస్త్రము
వాక్యాన సగోచరము భగవంతు-
డవాక్యాన సగోచర డాయెను రెంటికీ
సంబంధ మెలాగ?

148. నక్షత్రాల దూరాలను ఎట్లు కనుగొంటారు?

నక్షత్రాల దూరాలను సాధారణంగా
'పేరలాక్సు' (Parallax) పద్ధతిని కను-
గొంటారు

ఎవరుగానున్న గోడమీద నిల్చినిలుపుగా
ఒక గీత గీయండి కుడిచేతితో 'పెన్నిలు
ఒకదానిని నిలుపుగా పట్టుకొని, ఎడమ
కంటిని మూసి కుడికంటితో చూస్తూ, కుడి
కన్ను, పెన్నిలు, గోడమీది గీతకూడా
ఒకే రేఖలో ఉండేటట్లుగా పెన్నిలు
పట్టుకొన్న చేతిని జరుపండి పిమ్మట ఆ
చేతిని అట్టే కదపకుండా ఉంచి, కుడి
కంటిని మూసి ఎడమకంటితో 'పెన్నిలును
చూస్తే, గోడమీది గీత ననుసరించి పెన్నిలు
కుడిచైపుకు జరిగినట్లు కనపడుతుంది.
ఇక్కడ రెండు కళ్లు రెండు అవేక్షక
స్థానాలు అవేక్షక స్థానాల మధ్యదూరం
వలన, వెనుకభాగమందున్న గీత ననుసరించి
'పెన్నిలు దిశలో అభివ్యక్తమయ్యే మార్పునే
'పేరలాక్సు' అని పేర్కొంటారు కంటికి
దగ్గరగా పెన్నిలును తీసికొనివచ్చి, పై

విధంగానే ప్రయోగించేస్తే, పెన్నిలు
(ప్రక్కకు జరిగినట్లు కనపడే దూరం అధిక
మాతుంది రెండు అవేక్షాస్థానాల మధ్య
దూరాన్ని పాదరేఖ (Base line) అని
అంటారు దీనినిబట్టి పాదరేఖ పొడవు అధిక
మైన కొలదీ పేరలాక్సు అధికమాతుందనీ,
అవేక్షాస్థానాలనుండి అవేక్షిత వస్తువు
యొక్క దూరము తగ్గినకొలదీ కూడ 'పేర-
లాక్సు' అధికమాతుందనీ మనకు క్లిష్టమా-
తుంది ఈవిధంగా పేరలాక్సును అవేక్ష-
స్థానాలనుండి అవేక్షిత వస్తు దూరానికిని,
పాదరేఖ పొడవునకును సంబంధముండుట
చేత, ఈ సంబంధాన్ని ఉపయోగించి నక్ష-
త్రాల దూరాలను కనుక్కోవచ్చును

'పేరలాక్సు' పద్ధతినిబట్టి, భూమికి చేరు
వగానున్న చంద్రునివంటి నభోమూర్తి
దూరాన్ని కనుగొనాలంటే, ఒక రేఖాం-
శలో సుమారు 90 డిగ్రీల దూరంలోనున్న
రెండు వేధశాలలనుండి ఆ నభోమూర్తి పేర-
లాక్సును కొలిచి, దానినిబట్టి ఆ మూర్తి
దూరాన్ని నిర్ణయింపవచ్చు కాని నక్ష-
త్రాలు భూమికి చాలా దూరంగా ఉండడం
వలన, పై వేధశాలలనుండి నక్షత్రాలను
అవేక్షిస్తే, వాటి స్థానంలో మార్పుమీ-
గోచరంకాదు అందుచేత నక్షత్రాల విష-
యంలో ఎక్కువ పొడవుగల పాదరేఖ
కావలసివుంది అందుకై భూకక్ష్యనే
(Orbit) పాదరేఖగా ఉపయోగించుకొని
ఒకే వేధశాలనుండి సరిగా ఆరునెలల కాల
వ్యవధిలో నక్షత్రాల దిశలను కొలిచి, వాటి
పేరలాక్సును కనుగొంటారు ఈ రీతిగా
భూకక్ష్యను ఉపయోగించుకొనడం వలన
పాదరేఖ నిడివి రమారమి 186,000,000
మైళ్ళుంటుంది ఇంతకంటే ఎక్కువ
పొడవుగల పాదరేఖ మనకు అసాధ్యం

186,000,000 మైళ్ళు నిడివిగల పాద-
రేఖ చివరలనుండి నక్షత్రాలను అవేక్షిం-
చినా కూడా, వాటి స్థానంలో ఎక్కువ
మార్పురాదు, అత్యల్పమైన 'పేరలాక్సు'ను
మాత్రమే అవి ప్రదర్శిస్తాయి 1 సెకను
పేరలాక్సును కలిగియున్న నక్షత్రాలు
కూడా వాస్తవంగా ఏమీ లేవు, సెకనుకు
చాలా తక్కువగానే నక్షత్రాల 'పేర-
లాక్సు' లున్నాయి అందుచేత నక్షత్రాల
పేరలాక్సును కొలవడానికి మిక్కిలి స్పష్ట-
మైన పరికరాలు అవసరం ఇటీవల
వరకూ అట్టి స్పష్టమైన పరికరాల
గుండా కంటితో అవేక్షించి నక్షత్రాల
పేరలాక్సును కనుగొనేవారుగాని, ప్రస్తుతము
ఛాయాచిత్రగ్రహణపద్ధతిని అందుకై
ఉపయోగిస్తున్నారు ఈ పద్ధతిలో సామా-
న్యంగా ఆరునెలల కాలవ్యవధిలో నక్ష-

త్రాల ఛాయాచిత్రాలను తీసి ప్రత్యేకమైన
ఒక రకం నాక్షుద్ధిర్పినితో వాటిని అనుశీ-
లిస్తారు ఈ అనుశీలనలో చాల నక్షత్రాల
పావేక్షాస్థానంలో ఎట్టి మార్పు గోచరము
కాదుగాని' మిక్కిలి తక్కువ సంఖ్యగల
నక్షత్రాల స్థానంలో కొద్దిపాటి మార్పు
వ్యక్తమాతుంది స్థానమునందు మార్పులేని
నక్షత్రాలనుబట్టి స్థానభ్రంశము నొందినట్లు
కనబడుచున్న నక్షత్రాల స్థానభ్రంశ పరి-
మాణమును కొలిచి, దాని పేరలాక్సును గణి-
స్తారు పేరలాక్సు, పాదరేఖ పరిమితులను
బట్టి నక్షత్రాల దూరాలను కనుక్కోవచ్చు
పేరలాక్సు పద్ధతిని నక్షత్రాల దూరం
కనుగొనుట చాల ప్రమాదతో కూడిన పని.
ఈ పద్ధతిని ఒక్కొక్క నక్షత్రంయొక్క
దూరం కనుగొనుటకు 28 సంవత్సరాలు
తక్కువకాకుండా తీసికొంటుంది 1947 వ
సంవత్సరానికి రమారమి 5000 నక్షత్రాల
దూరాలను పేరలాక్సు పద్ధతిని శాస్త్రజ్ఞులు
నిర్ణయించేరు ఈ 5000 నక్షత్రాలలోను
688 నక్షత్రాలు భూమికి 65 కాంతి
సంవత్సరాల లోపులో ఉన్నాయి
—అనంత.

కథా సరిత్యాగరము
సులువైన వచనగ్రంథము
6 భాగములును లూర్తిగా అచ్చెనవని
ఒక్కొక్క భాగము ప్రత్యేకముగా
రు 2-8-0 పూర్తి స్థూలు రు 15-0-0
తపాలు చారి ప్రత్యేకము రు 2-0-0
వేదము వేంకటరాయశాస్త్రి
అండ్ బ్రదర్స్
4 మల్లికేశ్వర గుడిసందు, లింగిశెట్టిపేథి,
మదరాసు-1

సంజ్ఞాగ్రామ సంధిపాది వారి
సమస్తకమైన బిషిధములు
కాన్స్ మెన్స్
కస్తూరి మాత్రలు
కర్తన్
గోరజిన మాత్రలు
బాలక్స్
బలెదన మాత్రలు
మూ మందుల బాదతాను కౌడదు
యునైటెడ్ కస్టమర్స్ ముద్రాన్-1.
బొంబే విజయవాడ.

సంధి-విగ్రహం

పంచతంత్రం

కర్త...విశ్వత్సల నరసింహమూర్తి

దొర్లముఖుని పంపివేసి
బెత్తవద్దు డరణముఖుని
పిల్లలతో యిట్లు చెప్పినాడు
"హిరణ్యగర్భుని కొలువున
కిక్కిరిమి పోయినపు
నిక్కొతిగ నా మాటలు
వినిచెతిరిగి రమ్మాయి!"

అరుణముఖుడు
చనిన వెనుక -
మంత్రిగారు,
రాజుగారు -
ఒంటరిగా పంపిమో -
మంతనములు చేసి
పిదప -
మేళువద్దుడను
కాకిని -
దర్బారుకు
పిలిపించిరి

"కర్పూర ద్వీపమనెడి - రాజ్యమును మన
మిప్పుడు - పశమనర్థునివలసిన - అశ్వవ
సరమేర్పడినది - నీ విప్పుడె అచటికేగి -
ఎట్లయినా ఆరాజ్యమో - మాయమౌ
లొడియెతని - నమ్మకమును చూరగొనుము -
- ఆపునివలె మెలగుచున - అదే శపు
గుట్టు ముట్టు - లన్నిటిని తెలుసుకొనుము -
తిక్కి వచ్చి, అవీయన్ - మాకు తెలియ
చేయవలెను."

మేళువద్దుడటయని
కర్పూర ద్వీపానికి
ప్రయాణిమౌహగించెను

ఇది ఇట్లుండగా
అక్కడ కర్పూర
ద్వీపంలో

(హిరణ్యగర్భునిలో మంత్రి చక్రవాకం)
"జూరుకున్నవాడూరుకొనక
మన - దొర్లముఖుడు పరద
కాలకుజీసే - విరోధములు
కొని తెచ్చాడు - తనకూ
మనకూ మనరాజ్యానికి
కూడా అపదతెచ్చాడు"

"మంత్రి! నీవును అనుభవకాలిని
లోకంలోనె వెరుగనిదొడడు
గడచినదానికి విచారమేలా?
మొందుచువుదగు పనులను
గురించి -
యోచనచేయవలెగదా?"

"నాకు చూడగా వెంటనే మనమొక
వెగులవానిని పంపించి
బెత్తవద్దనే రాజ్యంలోపల
వికేషాలనూ రహస్యాలనూ
తెలుసుకొనుట అవసరమని తోచును"

"అప్పుడు సుమా! చక్కటియోచన
అయితే ఎవరిని పంపిద్దాము?"
"ఉన్నాడుగదా దొర్లముఖుడూ!
అతనిని పంపి! అతనినోదరుడు
భవళాంగుడనై వానిని కూడా
అ దొరకొని పంపిద్దాము"

(ఇంతలో ప్రతాపం ఒకడు ప్రవేశించి)
"దేవరవారిని చూచుటకొరకై
జంబూద్వీపపు చిలుకయొక్కదో
సంహారముకడ నిలుచున్నది
తమ సైన్యవేనచూ అ చుకవచ్చుని
లోనికి ప్రవేశపెట్టెదను"

హిరణ్యగర్భుడు
సాఖిపాయంగా
మంత్రి పంకి
పరికించాడు

"గౌరవ పురస్కరముగా చిలుకను
అతిధి గృహమున వుచితాసనమున
కూర్చిన బెట్టుము ద్వారపాలకా!"

"మా ప్రభువిప్పుడు మహామంత్రిలో -
మంతన మాడుతు పున్నాడు.
వారిటు వచ్చే వరకూ యిక్కడ
నిర్జీర్ణములూ కూర్చునుము."

సంధి-విగ్రహం

కర్త: తల్లివల్లభ నరసింహమూర్తి

అరుణముఖుడు
అటులేయని -
అక్కడనే
కూర్చుంటాను

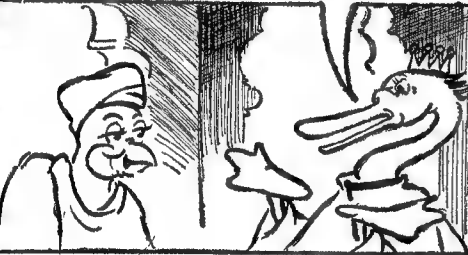
హిరణ్యగర్భుడు (మంత్రితో)
"అహో! యుద్ధము సమీపించినది.
దైత్యుల శౌభ్యం కలిగిన వీరుల కింత
కంటే వేరేమి కావలెను? అమాత్య
వర్గా! వేగంగా మన సేనలన్నిటినీ
సిద్ధము చేయండి- సేనాపతి కొంత
కబురంపించుడు!"

"దేవర పలుకులు శిరోధార్యములు - అయినా
నాదొక మాట వినండి - చతుర్విధములగు
ఉపాయములలో-కడపటిదే కడ దండో
పాయం - తొందరపడి నేలూ పడుగునో
యని-మది సందేహము కలుగుచున్నది -
కత్తువు బలవంతుని వలె లోతును -
ఇప్పుడు మనమొక దుర్గము దుర్గము-కట్టుకొ-
నుట ముఖ్యవత్సకము!"

"నవన్నది నిజమేనోయి నుమా!
కాలయాపనము నెరుక వేగమే
దుర్గశిల్పాలను ఆవహించుము!"

అమాత్యుడప్పుడు
మహాశిల్పియగు -
వీరవరుడనే
బెగ్గురు పక్షిని -
ఆనాథనమునకు
పిలిపించాడు

"నారసవరుడా! నీతోయిప్పుడు-మొబ్బ
మైన పని కలిగినది-దానికి నీవే
బాలినవాడవు-అతి శ్రమంగా దుర్గ
ద్వంగా మనకొక దుర్గం అవసర
మనది-నీ నైపుణ్యం చూపించుటకదే
చక్కని తరుణము పట్టినది!"

"నాపై దయతో అమాత్యవర్కులు
కార్యభారమును మోపిరిగాని
అంత సమర్థుడ కాను ప్రభూ!"

"ఈ మాటలకేమిగాని-నీవే తగిన
వాడ వస్తుచు-మహామంత్రిచెప్పినారు
-నాథ్యమో అనాథ్యమో-నీపై ఈపని
పెట్టెను-వేగమే మూకొక దుర్గం -
నిర్మించుట నీ బాధ్యత!"

ప్రభువాఙ్మనువని
బెగ్గురు పక్షి -
ఎట్టికార్యము
నెరవేర్చుటయని -
విచారించుచు
వెలుపలికేగెను
:::
కొంతసేపటికి బెగ్గురుపక్షి
తిరిగివచ్చి యిట్లున్నాడు

"అద్భుత వకాత్ము నగరంవెలుపల
వాడుబడిన ఒక దుర్గంచూచితి
దానిని బాగోసరించినచోమన
కన్యవిధాలా సరిహేతుంది!"

హిరణ్యగర్భుడు సంతో
షించి-బెగ్గురు పక్షిని
కొగలించుకుని ఆ-
దుర్గాధ్యక్షత కూడా
అతనికే-అప్పగించి
పంపించాడు

చిత్రవర్ణునితో
యుద్ధముచేయగ-
సంబరపడుతూ
హిరణ్యగర్భుడు-
సన్నాహములను
చేస్తున్నాడని-
అబద్ధుడు
విష్ణుశర్మ-
రాక్షాసుల
కొంతవరకు-
గాఢచెప్పె ఇట్లనెను

"ఇంతదనుక నడచిన కథ
విగ్రహమును తంత్రమందు
మొదటి భాగముని ఎరుగుదు
"బాగున్నది గురుదేవా!
అపమృత పుష్పనదీ
తల్లగా సెలవయింది"

బో రా స

“ర వి”

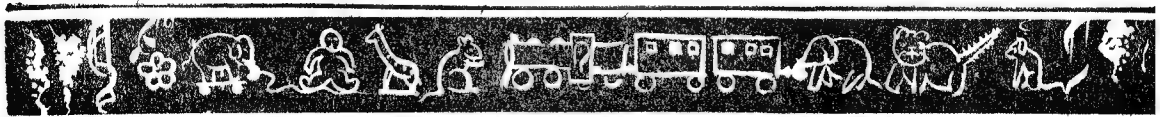

బిక్కనాడు
నక్కబావ
నీటికొరకు
యేటిదరికి
యేగివాక్క
గజరాజును
కాంచియిట్లు
తలపోసెను
తన మదిలో:
“దీన్ని చంపి
తే మనకు
నెలరోజుల
గ్రాస”మనుచు
దొండతీగ
దోసతీగ
తెచ్చి త్రోవ
కడ్డముగా
కట్టి ప్రక్క
పొదలోన
పొంచి పొంచి

కూర్పున్నది.
గజరాజు
యీ విషయం
గమనించి
యెరుగనట్లు
తీగలలో
కాళ్లు దూర్చి
తేలగుడ్డు
వైచింది.
పొంచివున్న
నక్కబావ
గజరాజు
చచ్చిననుచు
చంకతెగుర
జేసికొనుచు
యిరుగు నక్క
లకు విందు
పొరుగు నక్క
లకు పొందని
తన వారి

నందరను
ఏందునకు
పిలిచింది.
నక్కలన్ని
గజరాజును
పట్టిచూచి
వైభాగం
కొరకరాని
కొయ్యగాను
పున్నదనుచు
క్రిందిభాగ
మేమైనా
క్రుల్లి మెత్త
బడవచ్చని
ముట్టెలతో
గజరాజును
నైకి నెత్త
సాగాయి.
గజరాజు
మెలమెల్లగ

వొత్తిగిల్లి
పొట్టక్రింద
కన్నింటిని
చేరనిచ్చి
పారజూచి
పొర్లిగింత
వేసింది.
గజరాజు
పొట్టక్రింద
పడ్డనక్క
లన్ని గూడ
విలవిలమని
తన్నుకొనుచు
ప్రాణాలను
వదిలాయి.
పేరాన
యెప్పుడైనా
ప్రాణాలను
తీస్తుంది.

అద్దెబోటులో -

మొచ్చడిగా ముగ్గురు

(కుక్క సంగతి సరే సరి!)

13

‘మా’లో మరునాడు ప్రదయం మేము నలుగురమూ చాలా పెదలకడే నిద్దరలేచాం. లేచి లేవగానే నదిలో స్నానాలకు వెళ్ళాం. తిరిగి వస్తుండగా మా కుక్క మాంట్ మొరస్సీ అడ్డ గాడిదలా ప్రవర్తించింది. నాకూ, నా కుక్కకీ ఏ విషయం లోనూ అభిప్రాయభేదం రాదు కానీ, ఒక్క పిల్లల విషయంలోనే వల్ల మాలిన తగాదా తప్పటం లేదు. నాకు పిల్లలంటే తగని యిష్టం దానికి గిట్టవు.

నాకు పిల్లి ఎదురైనప్పుడల్లా దాన్ని ఎత్తుకు ముద్దాడా అనిపిస్తుంది. “పున్...పున్” అని పిలుస్తాను. నేను పిలిచినప్పుడు ఎంతలాపు పిల్లి అయినానరే, యిట్టే నాధగ్గిరికి తోక ఆడించుకొంటూ వచ్చి నిలబడుతుంది. పిల్లలంటూ నడుం వొంచి నాపాంటుకి తనవీపు పడేసి రుద్దుతుంది. నాకూ పిల్లలికీ యింత మంచి స్నేహానుబంధాలు వుంటాయి. ‘మాంట్ మొరస్సీ’తో అల్లా కాదు. దానికి పిల్లి ఎదురైనదంటే చాలు— ఆ వీధి వీధి అంతా మోగిపోతుంది.

నదిలో స్నానంచేసి పెద్దబజారులోనుంచి వస్తుండగా పక్కమార్పుల్లో ఎక్కణ్ణుంచో గండుపిల్లి ఒకటి రోడ్డుమీదికి వూడివడి మావైపుకే మందగమనంతో

వస్తూవుంది. దాన్ని చూడగానే మాంట్ మొరస్సీ అరివీరభయంకరంగా మొరిగేసింది.

మాంట్ మొరస్సీపాలబడిన పిల్లి మామూలు పిల్లి కాదు బాగా పెద్దపైజాది అంతపెద్ద పిల్లిని నేనింతవరకు చూడలేదు. దాని రూపురేఖా విలాసాల్లో కూడా ఏదో విచిత్రం తోచింది. తోక సగమే వుంది. మిగిలిన సగం ఎప్పుడో కత్తిరించుకుపోయినట్లుంది. చెవి ఒక్కటే వుంది. ముక్కులో సగంభాగమే సరిగా వుంది. మిగిలిన సగం ఏమైందో తెలియదు. దానివాల కమూ, దాని చూపు నాకే చాలా భయంకరంగా తోచాయి.

ఆ పిల్లి అప్రపంచగానే గంటకి యిరవైమైళ్ళ వేగంతో ముందుకి చొచ్చుకుపోయిన మాంట్ మొరస్సీ, తా సంత భయంకరంగా విరుచుకు పడుతున్నా ప్రత్యర్థి కలత చెందకపోవటం చూసి, తానే ‘స్వీడు’ తగ్గించేసుకొంది. ఈ కుక్క యింత హడావుడి చేస్తున్నా, ఆ పిల్లి మాత్రం నదురూ బెదురూ లేకుండా రోడ్డు నట్టనడానికి వచ్చి, కదలకుండా కూర్చుని ‘ఏమిటి విశేషం’ అన్నట్లు కుక్కకేసి తీక్షణంగా చూసింది. ఆ చూపుకే మా కుక్క హడిలి పోయి తోక ముడిచేసింది

ఆ పిల్లి చూపులో ఎంత శక్తి వున్నదో కాని,

మూలం

జెరోమ్ కె. జెరోమ్

అనువాదం :

విశ్వాత్మ అనరసింహమూర్తి

ముచ్చటగా ముగ్గురు

మా మాంటో మొరన్నీ యిప్పటికీ పిల్లి శేతు విన్నవూ డబ్బా ఒక మూలకి పోయి ముడుచుకుని వదులుకుంటుంది.

ఆరోజు స్నానాలు పూర్తిచేసుకొని ప్రొద్దుటి ఫలహారాలు ఆరగించాక, బజారులోకి వెళ్ళి కూరలూ అవీ కొనుక్కొని మునుకొన్నాం. మరొక మూడు రోజులకైనా సరిపోయే కూరలు కొనాలని నిశ్చయించుకొన్న మీదట, ఆకుకూరలు కొండామనీ, అత్త లే ఆరోగ్యానికి చాలా మంచివనీ బార్ని అన్నాడు. అంతేకాక ఆకుకూరలైతే వండటం చాలా తేలిక అనీ, ఆ పని మాకెవ్వరికీ శ్రమ లేకుండా తాను చేసేయ్యగలననీ కూడా అన్నాడు.

పది పానుల బంగారాదుంపలు, బుట్టెడు పచ్చి బఠానీగింజలు, నాలుగైదు కాబేడీ గడ్డలు, కొద్దిగా మసాలా దినుసులూ, మాంసాహారం, కానీని పళ్ళూ, కొన్ని రొట్టెలు, పెన్న, బెల్లంపాకం, కోడిగుడ్లు వగైరా సామాను అంతా కొన్నాం.

వీటి సన్నిటిని, 'మార్గో' బజారులో కొని పడవలరేవుకి చేరవేసిన ఆనాటి అనుభవం నేను ఏనాటికీ మరువలేను. మేమా పూరిని విడిచి వెళ్ళడం అనేది అత్యంత వైభవోపేతంగా జరిగింది. మేము ఏ వస్తువు కొన్నా, కొనబోయే ముందే అంగడివాడితో చెప్పే వాళ్ళం — మేము కొన్న సరుకు సంతటినీ అప్పటికప్పుడు పొట్టాలు కట్టి, బుట్టల్లో పెట్టి వాళ్ళ పాపు కుర్రాళ్ళ చేత మావెంట పంపించితిరాలని మేము అలా పట్టుపట్టటంలో అర్థం లేకపోలేదు. మామూలుగా యీ అంగళ్ళవాళ్ళి ఏం చేస్తారంటే, ముందు మనదగ్గర డబ్బు పుచ్చేసుకొని, సరుకు మన వెనకాలే వుండినా మంటారు. ఎంతకీ పంపించరు. మళ్ళీ వెనక్కి వెళ్లి కంఠనాళాలు బద్దలైపోయేలా వాళ్ళతో పోట్లాట చేసుకొంటే గాని, మనం చెల్లించిన సొమ్ముకి వస్తువు మన చేతుల్లోకి వూడిపడదు. అందుకని ప్రతి అంగళ్ళోనూ సామాను అంతా పొట్టాలుగా కట్టి కుర్రాడు నెత్తి కెత్తుకొనేదాక అలా కనిపెట్టుకు కూర్చున్నాం.

మొత్తానికి మాకు కావలసిన సరుకులు అన్నీ కొనటం పూర్తి అయ్యేసరికి సామాన్లు మోసుకొని వచ్చే కుర్రాళ్ళూ, మేమూ కలిసి పెద్ద పూరేగింపులా

తయారయ్యాం. రోడ్డుమీద మేము నడిచిన వరన కూడా చిత్రంగా వుంది.

అందరికంటే ముందు, బాపింక నములుతూ మాంటో మొరన్నీ నడిచింది.

దాని వెనక — దాంతో కొత్తగా స్నేహం చేసిన రెండు కుక్కలు

వాటి వెనకాల — చిన్న వైపు కాలుస్తూ, కోట్లూ, గొంగళ్ళూ మోసుకొస్తున్న బార్ని.

వాడి వెనకాల — హరిస్సు లోపల కుక్కిన సామాను ఎక్కువకాగా పిగిలిపోవటానికి సిద్ధంగావున్న చేతివంచి నొకదాన్ని మోయలేక మోస్తూ, పైకి ఆ విషయం తెలిసిపోకుండా వుంచాలని తప్పుడుగులు వేస్తున్నాడు. రెండోచేత్తో నిమ్మరసం నీసా పట్టుకొస్తున్నాడు.

వాడి వెనకాల — కూరల కొట్టు కుర్రాడు, వాడిపక్కని రొట్టెల అంగడి కుర్రాడు, ఇద్దరూ ఘోరక బుట్టా నెత్తిన పెట్టుకొన్నారు

గోనెనంచి మోసుకొస్తున్న మరొక కూలివాడు వాళ్ళ వెనక వస్తున్నాడు.

పిచ్చరమెట్ల కొట్టులో పనిచేసే కుర్రాడు, బుట్ట పట్టుకొని ఆ వెనకాల నడుస్తున్నాడు

అవరాల అంగడి కుర్రాడు వాడి వెనకాల.

వీడి వెనక ఒక బాచ్యుకుక్క!

దాని వెనక జన్ను అంగడి కుర్రాడు.

వాడి వెనక చేతివంచి మోసుకొస్తున్న ఒక ముసలాడు.

ముసలాడి వెనకాల వాడి ప్రాణస్నేహితులైన మరొక యిద్దరు ముసలాళ్ళు.

పళ్ళ అంగడి కుర్రాడు

వాడి వెనకాల నేను! నా చేతుల్లో మూడు టోపీలు, ఒక జత జోళ్ళు ఉన్నాయి. ఇవన్నీ చేతుల్లో మోసుకొస్తున్నందుకు నాకు లోలోపల చెడ్డ సిగ్గుగా వున్నప్పటికీ వైకి మాత్రం నా చేతుల్లో ఏమున్నదీ నాకే తెలియనట్లు కనిపించాలని నా ప్రయత్నం.

నా వెనకాల వుబుసుపోని కుర్రకుంకలు అరడజను మంది వాళ్ళతోపాటు నాలుగు వీధికుక్కలు,

వివోదంగా వుల్లాసంగా నడుస్తూ మా వెంటనే వచ్చారు.

ఇంతటి పరివారంతో మేము పడవలరేవుకి చేరాం. అక్కడ పడవలకి కావలా వుండేవాడికి మా పడవ ఏదో వెంటనే బోధపడక 'తమరిది స్త్రీము లాంచా? గూడు పడవా?' అని అడిగాడు

మాది మామూలుగా రెండువైపులా తెడ్లు వేసి నడిపించే పడవ అని చెప్పితే వాడు ఎందుకనో చాలా ఆశ్చర్యపోయాడు.

అప్పడేవో పండగ రోజులు. అంచేత నదిలో ఎక్కడ చూచినా డజన్లకొద్దీ స్త్రీమ లాంచీలు అడ్డ దిడ్డంగా పరుగెత్తుతున్నాయి ఆరోజు వుడయం స్త్రీమ లాంచీలు మమ్మల్ని ఏడ్పించి వదిలిపెట్టాయి.

అసలు యీ స్త్రీమలాంచీ లనేవి వున్నాయే— వాటిఅంత పాపిష్టివి అనే కాని మరేవీ లేవు వాటిని చూస్తేనే చాలు నాలో వున్న చాళవిక ప్రకృతి ఏదో వైకి వస్తుంది. ఇప్పుడు అంటే యిలా ఎంత అసహ్యం వై నా చచ్చినట్టు మనలో మనమే మింగి పూరు కొంటున్నాం కాని, నాగరకత యంతగా బలిసిపోని ఆ వెనుకటి రోజుల్లో అయితే, ఒకడికి యింకొకడి వాలకం గిట్టకుండాపోవటం అంటూ జరిగితే, వాణ్ణి ఏడు వెంటనే సఫాచేసిపారేసేవాడు అటువంటి పరిస్థితే యిప్పుడూ వుంటే, నేను తప్పకుండా యీ స్త్రీమ లాంచీ లనేవి యిక పుట్టకుండా నర్వనాశనం చేసి పారేసేవాణ్ణి. పెధవ స్త్రీమలాంచీ!—దాని రొద, దాని వాలకం అబ్బ! వైగా పెద్దలార్డులాగా ఆ పెధవ 'విజల్' ఒకటి! అడ్డువచ్చిన ప్రతి చిన్నబోటునీ 'తప్పకో వోయ్ పెధవాయ్' అన్నట్లుంటుంది.

నేను చెప్పకోవటం మొదలుపెడితే మీరు స్వోత్కర్ష అనుకొంటారేమో కాని, ఒక్క వారం రోజుల్లోనూ యింతలావు స్త్రీమలాంచీలనీ మేము ముప్ప తిప్పలు పెట్టి మూడు చేరువుల నీళ్ళు తాగించామంటే నమ్మండి. చిన్న దొన్నెలాంటి మా పడవ ఒక్క దానితో అన్ని వందల స్త్రీమలాంచీలనీ ఆట ఆడించేశాం !

ఏం చేశేవాళ్ళమంటే—మా పడవ నదికి ఒక పక్కగా పోతూ పోతూవుండగా మా ముగ్గురిలో ఎవడికో ఒకడికి అంతదూరంలో ఒక స్త్రీమలాంచీ పొడ

గట్టేది. "స్త్రీమలాంచీ ఏదో వస్తోందిరోయ్!" అని వాడు మిగిలిన యిద్దరినీ హెచ్చరించేవాడు. అంతే— చుక్కాని వదిలేసి ముగ్గురమూ లాంచీ వస్తున్నవైపుకి మా వీపులు పెట్టి కూర్చునేవాళ్ళం. మా పడవ నది నట్టనడానికి కొట్టుకుపోయేది.

ఈలోగా, అంతదూరంనుంచే పెధవ 'విజల్' ఒకటి వేసుకొంటూ, స్త్రీమలాంచీ దగ్గరకు వచ్చేది అవతల అది ఎంత గీపెట్టి అరిచి చచ్చినా మేము విని పించుకొనేవాళ్ళం కాదు విజల్ వేసి వేసి విసిగిపోయి లాంచీ డ్రైవరూ, అందులో వుండే ప్రయాణీకులూ అందరూ కిటికీల్లోనుంచి తలలు బయటికిపెట్టి చప్పట్లు చరిచి, గావుకేకలు పెట్టి నానాహంగామా చేసేవాళ్ళు. అయినా మేము వినిపించుకొనేవాళ్ళం కాదు. సరిగ్గా ఆ సమయానికే మా హరిస్సు, వాడి బామ్మ చాదస్తాన్ని గూర్చిన చిత్ర విచిత్రమైన వుదంతాలు చెప్పుతుండేవాడు. కబుర్లలో పడి ముగ్గురమూ మిగిలిన నృప్తిలో ఏ ఒక్కదాన్నీ పట్టించుకోలేని స్థితిలో వుండేవాళ్ళం

ఏవిధంగానూ మా దృష్టిని ఆకర్షించలేక, స్త్రీమ లాంచీ డ్రైవర్, 'బాయిలర్' బద్దలైపోయేలా పెద్ద పెట్టున విజల్ వేయించి, యింజన్ వెనక్కి నడిపించి, లాంచీని ఒడ్డుమీదికి ఎక్కించేసేవాడు. దాంతో లాంచీలోని ప్రయాణీకులూ, ఒడ్డుమీది మనుష్యులూ అందరూ పోగడిపోయి పెద్దపెట్టున కేకలు పెట్టేవారు. ఈ గందరగోళం అంతా చూసి, దూరంగా పోతున్న పడవలు లాంచీలు అన్నీ అక్కడికి రావడము, వాటి లోని మనుష్యులు కూడా వీళ్ళతో శృతి కలిపి అరవటమూ జరిగేది కొన్ని మైళ్ళు ఎగువకి, కొన్ని మైళ్ళు దిగువకి మొత్తానికి నది నదిఅంతా కేకలతో నిండిపోయేది అప్పటికి హరిస్సు, మంచి పట్టులోకి వచ్చిన కథను చెప్పటం మానేసి కలతనిద్దరలో పులిక్కిపడ్డట్లు, "ఎక్కడో స్త్రీమలాంచీ అరుస్తున్నట్లున్నదిరా? మళ్ళీ విను, శ్రద్ధగా" అని మమ్మల్ని హెచ్చరించేవాడు.

"అవునురా! ఇందాక నేనుకూడా విన్నాను— స్త్రీమలాంచీ కూతలాగా వుంది!" అనేవాడు జార్జి

దాంతో ముగ్గురమూ కంగారుగా లేచిపోయి ఏం చేయటానికి తోచనట్లు తికమకపడిపోయేవాళ్ళం. మేము పడుతున్న కంగారంతా చూసి, సరిచేయాలని

★ ముచ్చటగా ముగ్గురు ★

అవతల స్టీమ్‌లాంచ్‌లోని మనుష్యులు తల కొక రకంగా సలహాలు ఇచ్చి, మా పడవని కాస్తేపు అటు తిప్పమనీ, కాస్తేపు ఇటు తిప్పమనీ, మరి కొంత నేపు ఎటు తిప్పవద్దని పూదర పెట్టేవాళ్లు. మేము కావాలని, వాళ్ళు అటు తిప్పమన్నప్పుడు ఇటు తిప్పి, ఇటు తిప్పమన్నప్పుడు అటు తిప్పి, వాళ్ళని యింకా కంగారులో పెట్టేసేవాళ్ళం. చివరికి యీ లాభం లేదని లాంచీతాలాకు మనుష్యులే చిన్న పడవ ఒకటి వేసుకొనివచ్చి వాళ్లే కొంతదూరం మా పడవని నడిపించి పెట్టేవాళ్ళు. వారావిధంగా చేసిన సహాయానికి కృతజ్ఞత వెల్లడిస్తూ, మా పడవని కొంత దూరందాకా వాళ్ల లాంచీకి కట్టేసుకు నడిపించమని బ్రతిమలాడేవాళ్లం. వాళ్ళు అవేమీ వినిపించుకోకుండా ధుమధుమలాడుతూ పోయేవాళ్ళు.

నదిమీది ప్రయాణాలకి అంతగా అలవాటు పడని ముసలమ్మకి స్టీమ్‌లాంచీలను చూస్తే మరీ భయం. ఇదివరలో ఒకసారి ముగ్గురు ముసలమ్మలు వున్న జట్టుతో కలిసి నేను నదిమీద ప్రయాణించేసిన సందర్భం ఒకటి నాకు యీనాటికీ బాగా జ్ఞాపకం వుంది. ఆ ప్రయాణంలో స్టీమ్‌లాంచ్ అనేది ఎదురైనప్పుడల్లా, ■ ముగ్గురు ముసలమ్మలూ పడవని ఒడ్డుకు చేర్చమని పంపం పట్టేవాళ్లు. లాంచ్ సొంతం కనిపించకుండా పోయేదాకా ప్రాణాలు అరచెతిలో పెట్టుకొని ఒడ్డుమీద కూర్చునేవాళ్లు. 'ఇంత కంగారు భడిపోతా రెండుకు' అని ఎవరైనా అడిగితే, ఊమంగా తిరిగివస్తామని తమ కుటుంబాలలోనివారందరికీ మాట ఇచ్చి వచ్చినందువల్ల తాము యింత జాగ్రత్తగా వుంటున్నామని సమాధానం చెప్పేవాళ్లు.

'హంబుల్ డెన్‌లాకు' దగ్గరికి వచ్చేసరికి మా కూజాలో మంచినీళ్లు అయిపోయాయి అక్కడ పడవ ఆపి, లాకుదగ్గర కాపలావుండే మనిషి యింటికి వెళ్లం, కాసిని మంచినీళ్లు అడిగి తెచ్చుకొందామని.

మా ముగ్గురితరపునా జార్జీ మాట్లాడడు— ముందుగా సమ్మానానామ్రం లాంటి మండహాసం ఒకటి పారేసి, "కాసిని నీళ్లు వుంటే యిస్తారా?" అని.

"ఓ, తప్పకుండా! మీకు ఎన్ని కావాలో

అన్నీ పట్టుకెళ్లి, మిగిలించి అక్కడే వదిలేసెయ్యండి' అన్నాడు లాకుకి కాపలాకాసే ఆ ముసలాడు.

"అంతా పట్టుకుపోతామా? ఎంత మాట ఇంకా ఎక్కడా?" అన్నాడు జార్జీ, మంచినీటి కుండ కోసం నాలుగుమాలలా కళ్లతో వెతుకుతూ.

"ఎప్పుడూ ఎక్కడ వుంటుందో, యిప్పుడూ అక్కడే వుంది! సరిగ్గా మీ వెనకాలే వుంది" అన్నాడు ముసలాడు, ముసిముసినవ్వులు నవ్వుతూ.

జార్జీగాడు గిరుక్కున వెనక్కి తిరిగి అంత వెతికాడు ఎక్కడా కనిపించకపోగా "ఏదీ—నాకేమీ కనిపించడంలేదే?" అన్నాడు.

"ఏం పాపం? కళ్లు లేవా?" ముసలాడి వ్యాఖ్యానం. జార్జీ మాత్రం నిలబడినచోట నిలబడకుండా, కుండకోసం వెనక్కి తిరిగిచూస్తూ గిరిగిరా గింగిరాలు తిరుగుతున్నాడు.

చివరి కెప్పటికో ముసలాడు వేలెత్తి నదికేసి చూపించి "అదేమిటయ్యా! అన్ని నీళ్లు వుంటే కనిపించటంలే దంటావే?" అన్నాడు.

"అదా!...అబ్బే. మాకు తాగటానికి మంచి నీళ్లు కావాలి నది మాకు సరిపడదు" అన్నాడు జార్జీ.

"నదిఅంతా తాగెయ్యకుండా, కొంచెం కొంచెం నీళ్లు తినుకు తాగితే ఏమీ చెయ్యదు. ఇప్పటికీ పది హేనేళ్లుగా నేనాపని చేస్తున్నాను. ఇంతవరకు నాకు ఏమీ చెరుపు చెయ్యలేదే!" అన్నాడు ముసలాడు.

పదిహేనేళ్ల పాటు యీనీళ్లు తాగినంతమాత్రం చేత ■ జేదోదివ్యాపధమైనట్లు అందరికీ అదే సిఫార్సు చేయనక్కరలేదనీ, అధవా అలా సిఫార్సు చేసినా పూచికపుల్లలా వున్న వీణ్ణి చూసినవాళ్లెవ్వరూ వీడి మాటలకి మోసపోరనీ, ఆ ముసలాణ్ణి పట్టుకొని జార్జీ నానామాటలు అనేకాడు. ఇక వాడితో పెట్టుకొంటే లాభం లేదని, యింకొక పాకకి వెళ్ళి అడిగాం వాళ్లు కాసిని నీళ్లు ఇచ్చారు. వాళ్లు ఇచ్చినవి నది నీళ్లేనని మాకు తెలియకపోయినా, యిప్పుడు ఘంటాపథంగా చెప్పగలను. అప్పుడు తెలియలేదు కాబట్టి ఆ నీళ్లు

మాకేం చెయ్యలేదు. దోషం అనేది కంటికి కనిపించకపోతే, కడుపుకి ఏమీ చెయ్యదు.

అయినా నది నీళ్లు ఎందుకు పడవో చూద్దామని ఆతరువాత ఒకసారి ప్రయత్నం చేశాం. ప్రయోజనం ఆట్టే లేకపోయింది. 'విండనర్' దగ్గర ఏటివాలులో మా పడవ ప్రయాణంచేస్తూవుండగా, మా కూజాలో నీళ్లు అయి పోయాయి. టీ కాచుకోవటానికి చిట్లు అర్జంటుగా కావలసినచ్చాయి. నది నీళ్లు తప్ప వేరేగతిలేదు. ఎంత నది నీళ్లు అయినా మరగకాచితే వాటిలో వుండే దోషం పోతుందనీ, ఆవిధంగా చేస్తే నదీజలాలలో వుండే రోగక్రిములన్నీ ముంపు మాడి చచ్చిపోతాయనీ హరిస్సు అన్నాడు. ■ ధైర్యంతో కటిల్ నిండా నదీజలం పట్టి సామీద పెట్టాం. నీళ్లు నిజంగా మరగకొనే దాకా దానివంక శ్రద్ధగా చూస్తూ కూర్చున్నాం.

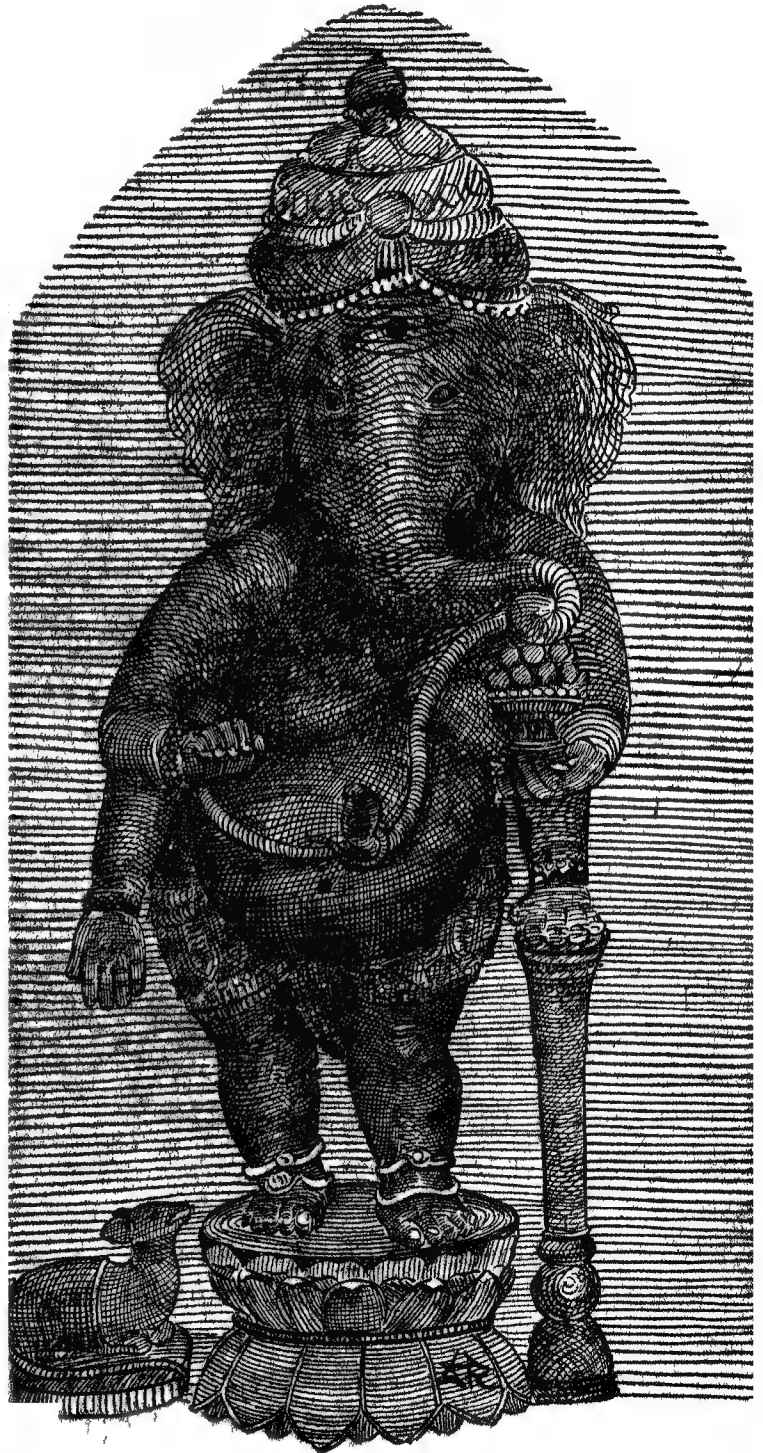
టీ తయారుచేసుకొని తాగబోతున్నాం. కప్పు ఎత్తి తాగబోతున్న జార్జి అకస్మాత్తుగా ఆగిపోయి "అదేమిటి?" అని అడిగాడు.

"ఏది ఏమిటి?" అని నేనూ, హరిస్సు వాణ్ణి రెట్టించి అడిగాం.

"అదుగో అది!" అంటూ పడమటివైపుకి వేలితో చూపించాడు.

వాడు చూపించిన దానిపై పుకే నేనూ, హరిస్సు చూశాం. నదీ ప్రవాహంలో సోమరిపోతు మక్క ఏదో కొట్టుకువస్తున్నది. నిజానికి అంతగా మనస్సు నిలకడగల

(55-వ పేజీ చూడండి)

భువనేశ్వరాలయంలోని గణేశుడు

సుశీల

సుశీల నిజంగా సుశీలే చాల తెలివిగల పిల్ల అందుకే యింట్లోనూ బయటకూడా అందరి వద్దా మన్ననలు పొందుతూండేది పంతులు రామారావుకూడా సుశీలంటే ప్రాణం వదిలేవాడు. తండ్రి పరంధామయ్య సుశీలకు కావలసి నన్ని ఆటబామ్మలు, మిరాయిలు తెచ్చి యిస్తూండేవాడు. అప్పుడప్పుడు బేడా, పావలా చిల్లర కూడా యిస్తూండేవాడు అక్కా బావావాళ్లు సైతం పండుగలకొచ్చి తిరిగి వెళ్లేటప్పుడు సుశీలచేతిలో యింత చిల్లర పడేసి వెళ్లేవారు.

సుశీల యిష్టంవచ్చినట్టు అనవసరంగా డబ్బులు ఖర్చుపెట్టేదిగాదు. తనకు దొరికిన డబ్బులు బరికెలో వేసి అలమరులో పెట్టేది కానీ నమయం కనిపెట్టి సుశీల అన్న గోపీ యీడబ్బు కాస్తా కాజేసి కూర్చునేవాడు. గోపీ గొడవ పడలేక అప్పుడప్పుడూ యీ డబ్బులు లేకున్నా బావుండేదనుకునేది సుశీల యీ సంగతి అమ్మ నాన్నకు చెప్పినట్లయితే వారు గోపీని వీపు పగలేస్తారని వారితో సైతం చెప్పేదికాదు కానీ దొరికిన డబ్బులు గోపీకంటపడకుండా ఎలాగ ఎత్తిపెట్టడం? అని యోచించి తుదకొక ఉపాయం ఆలోచించింది

సోర్ రూమ్ లో బియ్యపు

బస్తాలు పడేసివున్నాయి ఆ బస్తాల నందుల్లో పెట్టె దాచేస్తే గోపీ కనుక్కోలేడని తలచింది ఆనాటి నుండి దొరికిన డబ్బుంతా చిన్న పెట్టెలోపెట్టి అది బస్తాల నందులో దాచేది ఇలాగే డబ్బు పొదుపుచేసింది కొద్దిరోజులకు తొమ్మిది రూపాయలు చేరింది.

గోపీకి యీ మధ్య చిల్లర బొత్తిగా దొరకడంలేదు. సుశీల డబ్బు లెక్కడపెనుతోందో నని యిల్లంతా తెగగాలించాడు కానీ ఆచూకీ దొరకలేదు. వెదకి వెదకి

.....

శ్రీ యన్. గోపాలరెడ్డి

..... వేసారి యిక తనకు డబ్బులు దొరకవని నిశ్చయించుకొని, దిగాలుగా హాల్లో కూర్చుని సుశీలను తిట్టడం మొదలెట్టాడు సమయంలో ఓ చిట్టెలుక హాలునుండి సామానుల గదిలోకి పరుగుతీసింది. గోపీ దాన్ని తరుముకొని గదిలో కెల్లాడు ఎలుక తుర్రుమని బస్తాల నందుకెల్లింది గోపీకూడా బస్తాల పైకెక్కి తెగవెదికాడు ఎలుక కనబడలేదు గానీ, సుశీల డబ్బులపెట్టె మాత్రంకనబడింది గోపీహృదయం సంతోషంతో ఉప్పొంగి పోయింది యిటు అటు చూస్తూ, ఉన్న డబ్బు కాస్తా కాజేసి తుర్రుమన్నాడు.

గోపీ స్టోర్ రూమునుండి పరుగెత్తడం సుశీల చూచింది కడుపున

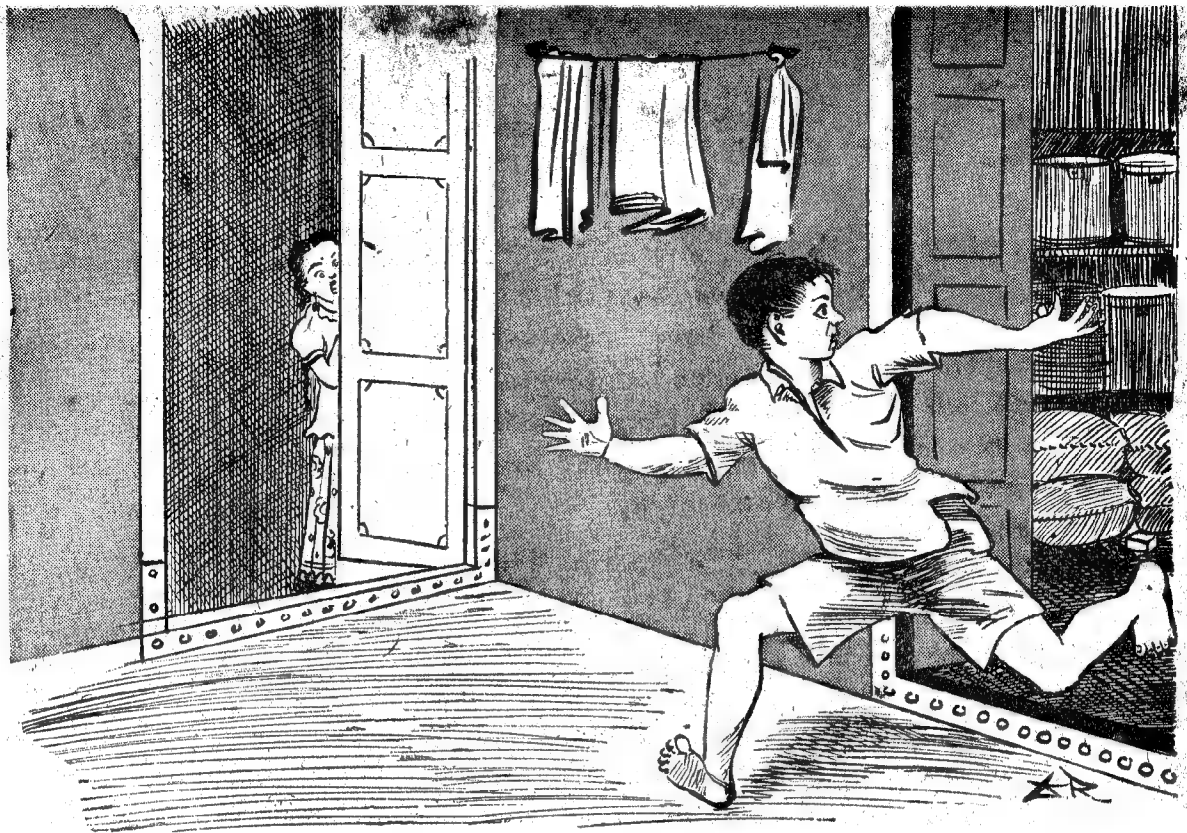
గంపెను అగ్గిపడ్డట్టుయింది వెంటనే వెళ్ళి బస్తాలనందున చూచింది. పెట్టెమాత్రం ముందిగానీ చిల్లర లేదు. సుశీలకు ఒక్కమారుగా దుఃఖం పొంగివచ్చింది. ఒక్క పరుగున వెళ్లి అమ్మకు చెప్పాలనుకొంది. కానీ నిన్న గోపీని అమ్మ కొట్టడం గుర్తుకొచ్చేసరికి ప్రయత్నం మానుకొంది. ఒకటా, రెండో? తొమ్మిది రూపాయలు కాజేశాడు ఎలాగైనా వాడికి బుద్ధిచెప్పాలని నిశ్చయించుకుంది కానీ యెలా బుద్ధి చెప్పడం? ఎంతో యోచించి యోచించి తుదకొక నిశ్చయాని కొచ్చింది

గోపీ జల్సాగా మేటినిజో కెళ్ళి సాయంత్రం ఆరుగంటలకు యింటి కొచ్చాడు. గోపీ రావడంతో శ్రీ దగ్గరికెళ్ళి “ఒరే అన్నాయ్! నేనొక లెక్క అడుగుతా చెప్తావా?” అంది

“ఏమి లెక్కో చెప్పు మరి యిట్టే చెప్పేస్తా” నన్నాడు గోపి “నేనొకచోట డబ్బు దాచాను. దానిమొత్తం కాస్తలెక్క తప్పింది అది వరుసగా కూడి చెప్పాలి” అంది సుశీల

ఈ మాట వినేసరికి గోపీ గుండెలు ఓ మారు పీచు పీచు మన్నాయి కానీ ధైర్యం తెచ్చుకొని “చెప్పు మరి” అన్నాడు

సుశీల చెప్పడం ప్రారంభించింది “నా పెట్టెలో ఓమారు

గోపీ స్టోర్ రూమ్ నుండి పరుగు త్రడం నుకీల చూచింది

రెండు రూపాయలు, మిరియొక మారు ఒకటిన్నర వేళాను. ఇంకొక మారు రెండుంపావలా వేళాను మిరియొకమారు ఒకటింబావలా వేళా. నిన్న రెండు రూపాయలు పడేశాను. మొత్త మెంతయినట్టు చెప్ప చూదాం”.

గోపీ బెదురు చూపుల్లో దిక్కులు చూస్తూ “తొమ్మిది” అన్నాడు మెల్లగా.

“నరేగాని యిప్పుడు ఆ పెట్టెలో ఐదురూపాయలు వేయబోతాను అప్పు డెంతవుతుందో చెప్ప”.

“అప్పుడు మొత్తం పదునాలు గాతుంది”.

“సరి యిప్పుడా అయిదూవేస్తే పదునాలు గాతుంది. సిల్కుపావ డకు సరిపోతుంది” అని గొణుక్కుం టూ వంటగదివైపు వెళ్లిందినుకీల.

గోపీకి తిక్కవట్టినంత వనయింది. తెగయోచించాడు. “పెట్టెలో తొమ్మిదే అవేమో ఉన్నాయి కాజేశాను యిప్పుడు నుకీల అయిదు వేయబోతుందట. తీరా అయిదూ తీసుకెళ్ళి పెట్టె తెరచి చూస్తే దానిలో అంతకుముందు తొమ్మిదీ కనిపించకపోతే అయిదు తిరిగి వేస్తుందా? ఛీ! పొరబాటు చేశాను. యీనాడంతా ఆ డబ్బు అలాగే ఉంచి, రేపు తీసుకెళ్లుంటే తొమ్మిదీ ఐదూ చేరి పదునాలుగు వచ్చి ఉండేవి. కానీ యేప్పుడు మాత్రమేం పోయింది. నే నెత్తు కొన్న రూపాయలలో ఓరూపాయి ఖర్చయిపోయింది మిగిలిన ఎనిమిదీ వున్నాయ్. ఇప్పుడు ఒక్క రూపాయా సరిపెట్టి తొమ్మిదీ ఆ

పెట్టెలో పడేస్తే, రేపు తెల్లారే సరికే పదునాలుగు అట్టే వచ్చాయి. అని యోచించి, ఓ పరుగు వెళ్లి పక్కింటి రామును బతిమాలి, ఒక రూపాయి అప్పుతెచ్చి, నుకీల లేని నమయం కనిపెట్టి, ఆ తొమ్మిది రూపాయలూ పెట్టెలో పడేశాడు.

అందరూ పడుకొనే నమయంలో నుకీల బస్తానందులో చూచింది పెట్టెలోడబ్బులు పెట్టెలోనే వున్నాయి తన వుపాయం పొందనుకొని పెట్టె తీసి జాగ్రూ మార్చి దాచింది. వెళ్ళి పడుకొని నిశ్చింతగా నిదురపోయింది గోపీ రాత్రంతా పదునాలుగు రూపాయలగురించి తియ్యని కలతోన్న కన్నాడు. తెల్లారింది గోపీ పరుగున వెళ్ళి బస్తాలనందులో చూచాడు. చిక్కమొగం వేశాడు.

అందరూ లోంగర్

క్రికెట్ బుధవారం. నువ్వూరు
10 గంటలపుతోంది. నేనప్పుడే
గ్రంథాలయంనుంచి యింటికి తిరిగి
వచ్చేను నేను వానలో ఎక్కడికో
పెళ్లానని మానాన్నగారు చూడ
మడా తిట్టి అప్పుడే భోజనానికి
కూర్చున్నారు. ఈనంగతి అర్థంబు
పెరిగిములాగ నేను యికా
ఇంటిలో తిన్నగా అడుగయినా పెట్ట
కుండా మాతముడి ద్వారా
అందింది కనపడితే కోపం పొచ్చు
తుందనే భయంతో నేను వంటింట్లో
కెళ్ళి కూర్చున్నాను.

మా యింట్లో ఓ వంద మామిడి
కాయలకావుంది. అవి ముగ్గినయి.
వానికోసమని మే మప్పుడే రెండు
కోజలనుండి ఎదురుచూస్తున్నాము.

కేర
సంపదకు
రీటా

హిందూ దేశ మంతటా దారకును,

అవి అమ్మ వంచుతుంటే మా
కన్యాయం బరుగుతూవుందని నాన్న
గారితో ఫిర్యాదు చేయడంవల్ల,
రోజు మానాన్నగారే మామిడిపళ్లు
పంచుతున్నారు

మేముచిన్నపెద్ద, ఆడ, మొగ
అందరూ కలసి మొస్తం దళక
వేళేము. నాన్నరు తి తా ఒక
తొమ్మిదిపళ్ళు ఇచ్చి, వందొమ్మిది

శ్రీ దంతులవారి

పళ్లును తనకు చుట్టాలకు, అతిథు
లకు అట్టే పెట్టకున్నారు మనిషి
కన్నెన్ని యిచ్చారో మాతముడు
గట్టిగా అరవడంవల్ల నాకు
తెలిసిందిగాని మిగతా విషయా
తమీ తెలియలేదు.

మానాన్నగారి భోజనం పూర్తి
అవడం, ఆ యన పడుకోటానికి
పెళ్లడం జరిగాయి. వెంటనే నేను
గబగబ వచ్చి నానాబా మామిడి
పళ్లు చావేనుకున్నాను అమ్మ
నాకు, అన్నయ్యకు పడ్డన చేసింది.
మేము భోజనాలకు కూర్చున్నాము
ఇంకా మా బాజ్జన్నయ్య పులుసూ
అన్నంతో తుండగానే నేను
భోజనం పూర్తిచేసి యింట్లోకి
వెళ్ళేను. మెల్లిగా నాకాయల్లోని
చిన్నకాయ ఒకటి పరిమా
అన్నయ్య కావల్లో పెట్టి, వాటిలో

నుండి ఒక పెద్దకాయ తెచ్చు
కున్నాను

అన్నయ్య భోజనం పూర్తి
అయింది. తిన్నగా తన పళ్లవద్దకు
పెళ్లి పరిక్షిస్తున్నాడు. ఉన్నట్టుండి
వాడొక్కసారిగా 'అమ్మా' అని
గాత్రకేకపెట్టాడు

'ఏరా పెద్దబ్బాయి కేకకావు?'
అంటూ అమ్మవచ్చింది
'అమ్మా నరిసిగాడికాయ తాక
సారిలా తెమ్మననే',

'ఎందుకురా?'
'తెమ్మనుమటి ఎందుకో నీకే
చూపడతాను'

'ఏరా, నరిసీ నీ కాయలిలా
పట్టారా' అంది
పెళ్లి జల్లిడ జల్లిడవళంగా తీసు
కొచ్చేను. (మా అమ్మ నానాబా
పళ్లు జల్లిడలో పెట్టియిచ్చింది.)

హతల్ బెరీఎస్
వెల రూ. 2-0-0
అంద్రగంధమాల,
మద్రాసు 1.

గానకళాబంధన
గొప్ప సంకలనం. పుస్తకం. పెద్దయ
గద్యమెంత పరిమితి ప్రకటించాము.
800 పేజీలగుంపు ప్రకటన. రెండు 10/-
బాలసరస్వతి ముక్తాదిది
కర్ణాటక
అభివృద్ధికి అర్హత వంతులకు

మా అన్నయ్య నా కాయ
లన్నింటిని తిరగవేసి, జాగ్రత్తగా
అపరాధ పరిశోధకాగేసరుని
ముఖభంగిమతో చూశాడు.
నేనే పండయితే కొట్టేశానో,
అదే పండు తీసి, “అమ్మా
చూశావా? మీడు నా మామిడి
పండు కొట్టేసి లెక్కకు అక్కడో
చిన్నకాయ పడేశాడు చూడు”
అన్నాడు అన్నయ్య.

‘ఏడిసినట్టుగా వుంది ఇదే
మన్యాయమట్టా బాబూ, ఆకాయ
నాదే’ అన్నాను.

‘అమ్మ ఏడి బుకాయింపు బంగా
రంగాను, యికా డబాయింపు
గూడనా’ అని పండుమీద
వేసిన కి నెంబరు చూపించాడు
ఇప్పటికీ తెలిసింది నాకనలునంగతి
మా బొజ్జన్నయ్య తన కాయ
తెవరూ దొంగిలించకుండా, మార్చ
కుండా, అంటే పెద్దవాటికి బదులు
చిన్నవి రాకుండా, తన మామిడి
పండ్లకు కిందికొనను పెన్నతో
నెంబర్లు వేసుకున్నాడన్నమాట!

దొరికిన దొంగేం చేస్తాడు
చెప్పండి! తలపంచుకుని నిలబడ్డాను.
ఇంతటో అమ్మ అన్నయ్య పళ్లెన్నీ
చూసి ఏరా పెద్దబ్బాయి! యీ
శంకు ఎక్కడిదిరా’ అంది.

‘అదే అమ్మా. శాస్త్రగారూ.
నువ్వు కాయలు పాటావేసినప్పుడు
దొర్లి శాపాటాదగ్గర కొచ్చిందే.
వచ్చిందేలాగా వచ్చిందిగదా అని
యింకో చిన్నకాయ అలాగ దొర్లిం
చేశానే’ అన్నాడు బొజ్జ అన్నయ్య.

“వెధవలు యిద్దరి కిద్దరే”
అంటూ అమ్మ ఎవళ్ల పళ్లు పాళ్లు
కిచ్చి వెళ్లిపోయింది.

నేనే పండయితే కొట్టేశానో అదే పండుతీసి “అమ్మా చూశావా? మీడు నా మామిడి
పండు కొట్టేసి లెక్కకు అక్కడో చిన్నకాయ పడేశాడు చూడు” అన్నాడు అన్నయ్య.

రాత్రి భోజనాలదగ్గర అమ్మ ఈ వెధవలనంగతి తెలిసే నరిసి
యీగొడవంతా శాస్త్రగారి తో మూర్తి కాయల ముచ్చి అ
చెప్పింది శాస్త్రగారు “అయితే గోటితో గుచ్చానండీ” అంది.
ఆకాయ నరిసిగాడిదని నీవెలా కని “అందరూ దొంగలే” అని
పెట్టావే” అన్నారు. “ఏం లేవండీ! శాస్త్రగారు నవ్వేశారు. ★

వివేచనా

“ఉమా.. ఉమా.. అబ్బ-ఎక్కడి కళ్ళానే? అంది మహాలక్ష్మి.

“ఇదిగో అమ్మా వస్తున్నాను ఎందుకలా గొంతు చించుకొంటావ్?”

“ఏం లేదమ్మా ఇవాళ నాలుగంటికే ఇంటోనే వుంటావు కదూ?”

“ఇవాళా.. కా లేడలో మీటింగు వుండే, వెళ్ళాలి”

“ఎవ్వడూ మీటింగు, మీటింగు అని కూచుంటే ఎలాగ? ఇవాళ నిన్ను చూడడానికని పెళ్ళివారు వస్తున్నారే. అందుకని ఇంటోనే వుండమ్మా”

“అబ్బ పోవేఅమ్మా నీకెవ్వడూ పెళ్ళి గొడవే”

“మా తల్లికదూ. ఈ వూటకీ వుండిపోమ్మా”

“నకేలే”

ఉమ మొక్కతే శంగారి కూతురు. ఒక్కతే ఆడపిల్ల గనుక అల్లారు ముద్దుగా పెరిగింది ఇంటర్ చదువు కొంటోంది కొంచెం టిఫ్ టాపుగా వుంటుంది తామం ఉమ అన్నయ్య

నాలుగంటయ్యే సరికట్లా ఉమ చక్కగా ముస్తాబయింది ఇంతలోకి పెళ్ళివారు, ఉమ నాన్నగారు, అన్నయ్య అందరూ వస్తున్నారు.

“అమ్మా-అమ్మా బాళ్ళంతా వస్తున్నారే”

“రానీమ్మా అలా తొందర పడతా వెందుకూ?”

“రండి, కూర్చోండి” అంటూ పెళ్ళివారికి మర్యాద చేసింది మహాలక్ష్మి

పెళ్ళి కొడుకు శేరు భాస్కర్ ఇతను కుటుంబరావుగారి వైకేక పుత్రుడు. బి ఎల్ చదువుకొంటున్నాడు. ఈతని బామ్మకి మడి, ఆచారం చాలా ఎక్కువ

ఇందిర

“అమ్మా నీ పేరేమిట తల్లి కొంచెం గట్టిగా చెప్పమ్మా ముసిలి దాన్ని కదూ? బాగా వినిపించదు” అంది బామ్మగారు

“ఉవ! అండి బామ్మగారు”

“ఏమిటీ-ఉమా! ఉమ, విషమా? ఇదేం పేర్లమ్మా చక్కగా వసీతా లక్ష్యనో, మహాలక్ష్యనో పెట్టుకోక పోనీలే ఏం చదువుకొంటున్నావమ్మా?”

“ఇంటర్ చదువుతుంటున్నానండి”

“ఏమిటీ ఇట్టయాను, చిట్టయాను ఇందేం చదువులమ్మా, ఆడపిల్లలు కూడా మొగపిల్లల చదువేలా చదువుతున్నారేమిటమ్మా? నకే కానీ, నీ కేవల న్నా పాటలొచ్చా ఉమా? వస్తే ఒక్కటి పాడమ్మా”

“మా అమ్మాయికి సంగీతం చెప్పించలేదండి ఏదో కొన్ని

పాటలు మటుకు పాడుతుంది. ఉమా వదైనా వొకటి పాడమ్మా”

“మనసులోని మనసా...” అంటూ పాడింది ఉమ.

“ఇదేం సాగ్యనే కోడలా, చక్కగా ఏగాయత్రి మీదో, సావిత్రిదేవి మీదో పాడక ఏమిటో మనసులోని మనసాట! బాగానే వుంది!”

“అత్తయ్యా మీరలా అంటోంటే అమ్మాయి గాభరాపడి పోతుంది”

“పూర్వో వే చాలు నేటి కాలానికి అత్తగారిని ఆజ్ఞ పెట్టడానికి తయారయ్యావు ఆయన పోయాకే ఈకొడుకూ, కోడలూను నన్ను చంపుకు తింటున్నారు. ఈ సోద్య వే విటమ్మా... రెండు జల్లేవిటే? ఎలక తోక ల్లాగా? చక్కగా వాలు జడనుకో కూడదూ? ఆపక్క పాపిడేవిటే? వైగా పక్క పిన్నులు కూడా పెట్టింది చాలా వింతగావుండే! చేతినిండా గజలేనుకోక ఆచేకి ఆనల్లపట్టి ఏమిటే, బహో, రిస్తు వాచీ గాబోలు, బాగానేవుంది. కనీ కనిపించని ఆనన్నని బాట్టే విటి? ఇలాంటి కోడల్ని తెస్తే, ఒరే అబ్బాయి, నే చెపుతున్నాను చూడు, మనకొంప మునిగిందన్న మాట”

నీ అభి కారం ఎక్కువై పోతోంది అమ్మాయిని అలా

వేపుకు తింటా వెందు కూ?”

అన్నాడు పెళ్ళికొడుకు

“చాల్లేరా నన్న నానాకి నువ్వెవ్వడివిరా? నిన్నగాక మొన్న పుట్టేవు నన్నే దబాయస్తున్నావే ఏదో పెద్దదాన్ని గదా, మనవడికి మంచి సంబంధం చేసుకొందామని నే నెంతో ఆశపడుతోంటే, నాకే వచ్చాయి చివాట్లు, బాగానేవుంది నాయనా... పెళ్ళిగాకమునుచే పెళ్ళాన్ని వెనకేసు కొస్తున్నావే? ఒక ఉమా - నీకు వంట చేయడం వచ్చా?”

“వచ్చండి బామ్మగారు అన్నం, చారు, వేపుడు కూరలవి చేస్తానండి”

“వచ్చివులుసు చేయడం వచ్చుటే?”

“రాదండీ”

“రాదంటే ఏదన్న మాట?”

అంత తేలికయిందే రాకపోతే ఎలాగ? ఏవండీ? మీ! అమ్మాయికి వంట గింట వీవే నేర్పలేదేమిటి?”

“అమ్మాయి కాలేజీ నుంచి ఇంటి కొచ్చేసరికే అలసి పోతుందండీ అంచేత వంట అంత బాగా అలవాటు లేదు”

“అబ్బ ఎంత నుకుమారినే! అలసిపోతుందిట అలసిపోతుంది. ఏం, మేవంతా ఈవయస్సులో గుండిగడు అన్నం చేయమంటే, చేసి చక్కా వుంచేవాళ్ళం. ఇలా వుంటే ఇంక బాగానే వుంటుంది”

“అమ్మా, నీ అధిక వ్రంగంగ చాలించింక ఇంటి కెడదాంలే ఇంకెప్పుడూ కూడా వే ముక్కడి

కెళ్ళినా నిన్ను తీసుకెళ్ళం బాబు”

“బాలా బాగుంది నాయనా. కనీ, వెంచి పెద్దవాణ్ణి చేసినందుకు చాలామంచి బహుమతి ఇస్తున్నావు. ఇంతకీ నాఖర్మం ఆయనే పోయే బదులు నేనే చచ్చిపోతే బాగుండేది నేనొక పాపిని. ఏదో ఇది ముసిలిదిగదా దీనివీడువు ఇది వీడవని అని అన్న వాళ్ళు వొక్కళ్ళూ లేరు కదా?” అంటూ ఏడుస్తుంది.

“అమ్మా వీడవకే బాబు, పెద్దవ అప్రదిష్ట కూడాను ఏవండీ వెంకటేశంగారు మేం వెడుతున్నామండీ ఇంకో రోజే వస్తా నా మాట్లాడుకొందాం”

ఇంక పెళ్ళివారు పెళ్ళిపోయాక ఉమ నంగతడుగు తారా...ఉమ ఒక్కటే వీడుపంటేఒక్కటేవీడువు.

పావురాలకి మేత

భాటో. శ్రీ యస్. రాజా (భీమవరం)

★

వింత వివాహం

★

ఎవరు చెప్పినా విశదమైన రాజు అంటూంటుంది ఆవిడ కెలాగైనా భాగ్యం చాలా మంచివాడు ఎంతో చెప్పేడు “ఒక అమ్మనలా బుద్ధిచెప్పాలి. నేనూ గోపాలం కలసి తెలుసా? అతనికే నిన్నుచ్చి పెళ్ళి విడ మాట్లాడేవిటే. ఆవిడ అల్లాగే వదైనా శ్రువాయం ఆలోచిస్తాం. చెయ్యాలే”.

“ఇది
సులభము...

లక్ష్మీ టాయలెట్ సబ్బుతో
ఇంకా మనోహరముగా
నుండవచ్చును”

అని
రుక్మిణిదేవి

చెప్పుచున్నది

“సమీపించినప్పటికీ లక్ష్మీ టాయలెట్ సబ్బుతో నా చర్మమును
నియమము తప్పకుండ సంరక్షించుటను మాత్రము మరచను
లక్ష్మీయొక్క చర్మ పోషకత్వపు పని నా చర్మమునకు అద్భుతమైన
మార్పును తెచ్చును ఇంక క్రొత్త మెరుపును, రమ్యమైన
నవీన మృదుత్వమును తెచ్చును,” అని రుక్మిణిదేవి చెప్పుచున్నది

లక్ష్మీ టాయలెట్
సబ్బు

సినీమా తారలకు

సౌందర్యమునిచ్చు సబ్బు

LTS 335-X-2 II

“అన్నయ్యా నువ్వు రోక్కు బాబు ఏం చెయ్యబోకు”

“నీ కెందుకే అదంతాను. మేం చూసుకొంటాంగా”

గోపాలం, రామం కలిసి మంచి వ్రాసాయం ఆలోచించారు. వ్రాసాయాన్ని వ్రాసే తెలియజేసేరు. ఉపవారి యుక్తికి చాలా సంతోషించింది ఉప కుటుంబం అంతా గోపాలం ఇంటికి కలసిపోయారు.

గోపాలం ఉప తలి తండ్రులని, రామంని గదిలో వుండమన్నాడు ఉపకి అచ్చంగా పూర్వకాలపు ముత్తయిదు లాగా ముస్తాబుచేసేరు

గోపాలం ఇంటికి మునుపటి పెళ్ళి వారినే పిలిపించారు యధా ప్రకారం ముసలావిడ కూడా తయారయింది.

సరే పెళ్ళివారిచ్చారు.

గోపాలం చెప్పడం మొదలైతేడు. “ఈ అమ్మాయి మా పెదనాన్నగారి కూతురు. తల్లి, తండ్రి ఎవ్వరూ లేరు నేనే పెంచుతున్నాను. తరుదు ఫారం చదివి మానేసింది ఎక్కువ చదువేమీ చెప్పించలేదు లెండి”

“ఆ చాలు నాయనా... ఇట్టరు చిట్టరు చదవటంలేదు కదా - అమ్మా నీవేరేవిటే తల్లి?”

“నీతాలక్కి అండి బామ్మగారు”

“అబ్బో, ఎంత బాగుందే పేరు నీకు పాట లాస్తే ఒక్కటి పాడమ్మా”

“శ్రీనరసవతి... నమోస్తుతే...” అని పాడింది.

“ఎంత ఆనందంగా వుండే తల్లి! ... చక్కగా ఇలాంటి పాటలు

పాడితే ఎంతో బాగుందమ్మా...

బాగుంది ఎంచక్క మధ్యపాపిడి తీసింది వాలు జడసింది మొన్నటి పిల్లలాగ పక్కపిన్నీసులు, గిక్క పిన్నీసులు, వవీ లేవు బాబు అచ్చంగా లక్ష్మీ పార్వతిలాగ, ఆపెద్ద బాట్టు, చేతినిండా గాజులు ... ఆవిసయం ... అంతా నచ్చిందే తల్లి ... అమ్మయ్య నేటి కాలానికి మంచిపిల్ల దొరికింది. ఏవే కోడలా, మాట్లాడవేమే? కోపం గాబోలు. ఇంత మంచి సంబంధం వదులుకుంటే మరో సంబంధం దొరుకుతుందా ఒరే అబ్బాయి బెల్లంకొట్టిన రాయిలాగ నువ్వయినా మాట్లాడ వేంరా? నేనో ముసలి గొడ్డుని నామా పెవ్వరు వినిపించు కొంటారు?”

“బామ్మగారు, మా అమ్మాయి పచ్చిపులుసు చాలా బాగా చేస్తుందండి ఆ ఒక్క పులుసుతోనే మీకు కడుపునిండి పోతుందండి గుండెగలతో అన్నం వండగలదు అన్నిపనులు చాతవు”

“నాయనా, పిల్లనాకు నచ్చింది ముమ్మాటికి నచ్చింది”

“అయితే తప్పకుండా మా అమ్మాయిని మీ మనుషడికి చేసు కొంటారా?” అన్నాడు గోపాలం

“అయ్యో నా మాట కింక తిరుగుంటుందా? ముమ్మాటికి తిరుగుండదు అయితే నాకొడుకూ కోడలు ఏవీ మాట్లాడం లేదు. ఏం చెయ్యను?”

“బామ్మగారు, అదంతా మీ కెందుకు లెండి వాళ్ళని వొప్పించే బాధ్యత నాది మీరు సైలంతు చాలు”

“ఇంకెన్ని సార్లు చెప్పనుచుంటా? పార్వతి పరమేశ్వరుల సాక్షిగా చెపుతున్నాను ఈ నీతాలక్కినే నామనుషడికి చేసికొంటాను నరేనా?”

“బాగుందండి బామ్మగారు, ఒరే రామం మీరందరూ ఇలారండి. నీకెల్లెలికి పెళ్ళి నిశ్చయమయిందిరా..”

రామం, కుటుంబ రావు గారు, అందరూ వచ్చారు అందరూ వీరిని చూచి తెల్లబోయారు.

“ఇదేవిటి, వీరందరూ ఇక్కడి కెందు కొచ్చారు?” అంది బామ్మగారు

“అబ్బే ఏం లేదండి బామ్మగారు ఈ నీతాలక్కి మొన్న మీరు చూచిన ఉప వీరు ఉప తల్లి దండ్రులు. వ్రాసే ఇలా వేషం వేశాం అంతేనండి”

“కొంప ముంచేశారు మాట ఇచ్చేశాను కదా, ఇంక ఎలాగ? నేనిక్కడుంటే నా మర్యాదదక్కదు. ఒరే అబ్బాయి నేను ఇవ్వాలే ఏకాశీకో రామేశ్వరానికో, పెళ్ళి పోతున్నాను మీరు హాయిగా వుండండి ఇదిగో పెళ్ళిపోతున్నా” అంటూ వెళ్ళిపోయింది.

ఉపకి, భాగ్యంకి వైభవంగా వివాహం జరిగింది.

“చండిరాని” ప్రకాశకు భానుమతి

★ “చండిరాణి” సమీక్ష ★

‘చండిరాణి’ నిర్మాత రామకృష్ణ

క్రిందటి నెల 28 వ తేదీన భారతదేశ మంతటా విడుదలయిన భరణీవారి “చండిరాణి” భారతీయ సినిమా క్రాంతిగా ప్రత్యేక స్థానం ఆక్రమించు కెన్నది మూడు ప్రధాన దేశభాషల్లో ఒకే సారి తయారుకావడం మూడు ప్రధాన భాషల్లో విడుదల కావడం ఒక ప్రత్యేకత కథ, దర్శకత్వం ముఖ్యత, ఆ కారణంగా ప్రధానపాత్రలు నిండిన ఇవన్నీ “చండిరాణి” ప్రత్యేకత అపాదిస్తున్నాయి ఈ కారణంవల్ల ఈ చిత్రం దాక్షిణాత్య నానిమా పరిశ్రమకూ, ముఖ్యంగా తెలుగు పరిశ్రమకూ గర్వకారణ మైంది

“చండిరాణి” కథారచన, దర్శకత్వం భానుమతి, నిర్మాణం, ఎడిటింగ్ రామ కృష్ణ, పాటలు, మాటలు ముద్రాల, పాటగ్రాఫీ తెల్వరాజు, గాండ్ కోవేర్వరరావు, సంగీతం కె. శే. శుబ్బ రామన్ విక్రేవాన్, కళ కేళిదాస్ భాను మతి ఎన్. జి. రామారావు, రంగారావు, తలంగి, విద్యావతి కులస, హేమలతి, దొరస్వామి, ఆరుగనాన్, మున్నగువారు జరిపించారు

వీరసింగువనే రాజు ఒక పేదనల్లను మోపించి వివాహం చేసుకుంటాడు ప్రదంతుకు అనే సేనాపతి కూడా ఆమెనే మోపించి పున్నంగున ఆమెను ఆనరు ద్ధునివ్వలేదనే కోపంతో రాజుపై పగ తీర్చుకో దలుస్తాడు రాణి గర్భవతియై

కవల ఆపివెట్టిన కంటుంది వెంటనే ప్రదంతు డామెకు విడుదలై చంపబడుతు భార్య మరణంతో మతిచలించిన రాజును ఖయ్యు చేస్తాడు విశ్వాంపూత్రుడైన మంత్రి కవలవల్ల ఒకరిని ప్రదంతుని చేతుల్లో పడకుండా దాసిద్వారా మరణిస్తే ప్రదానికి పంపాడు గెంజుల వల్లను స్వయంగా కోటవలపలికి తీసుకు వస్తుం డగా ప్రదంతుకు మాసి, మంత్రిని చంప, ఎలను లాక్కుంటాడు ఆ ఎల్లను తన కొడుక్కిచ్చి వివాహం చేయాలనే తల పుతో పాగ్రతిగా పెంచుతాడు అవనికి చెర్చబడిన ఎల్ల చండీ అనే పేరుతోను, అంతి పుగం గోర్ల బ్రహ్మపా అనే పేరు తోను పెరిగి పెద్దవారవుతారు చనిపోయిన మంత్రికొడుకు కిశోర్ కూడా పెరిగి పెద్దవాడవుతాడు తన తండ్రి ఎలా మరణించిందీ, ప్రదంతు డెలా రాజ్యం సంపాదించిందీ తన్ను పెంచిన రామసింగ్ అనే భృత్యునిద్వారా తెలుసుకుంటాడు రాజు వంశాన్ని ఉద్ధరించడానికి దీక్ష వ్రాసి, అంత పురంలో చంపన, అవనిలో చండీని ఈ కొని తన దీక్ష తెలియజేస్తాడు చండీ చంపా, ఇద్దియా అతన్ని ప్రేమిస్తారు కాని అతడు చంపన మూత్రమే ప్రేమిస్తాడు చండీ ఈ సంగతి తెలిసి తన ప్రేమ త్యాగం చేస్తుంది ప్రదంతుని దుర్మార్గాలు అంత ముందించడానికై ప్రజా విప్లవం చేపట్టి ప్రదంతునిచైదం దెత్తుతుంది అతనితో యుద్ధం చేసి చంపేస్తుంది కాని ఆ పోరాటంలో ఆమెకు కూడా గాయం తగులుతుంది చెరలోవున్న తండ్రిని, మిగతా వారిని రక్షించి తను చనిపోతుంది చంపా కిశోర్లను వివాహం జరుగుతుంది

ఈ చిత్రం ఆశయం సామాన్య ప్రజేకులకు విశేషం, కాలక్షేపం కలిగించడమే అయితే, చాలవరకు నెరవేరిందనే చెప్పాలి మనస్సును కాసేపు నిద్రబుచ్చి కళ్ళతో మూత్రమే మాసి అనందించగలిగితే ఈ చిత్రం తృప్తికరంగా వుంటుంది సాధారణంగా మన జానపద చిత్రాలన్నీ ఇలా చూడదగినవే ఆలోచించ గాగినకొద్దీ ప్రశ్నించ మొనరినకొద్దీ కథించడా లోపాలు కనిపిస్తాయి

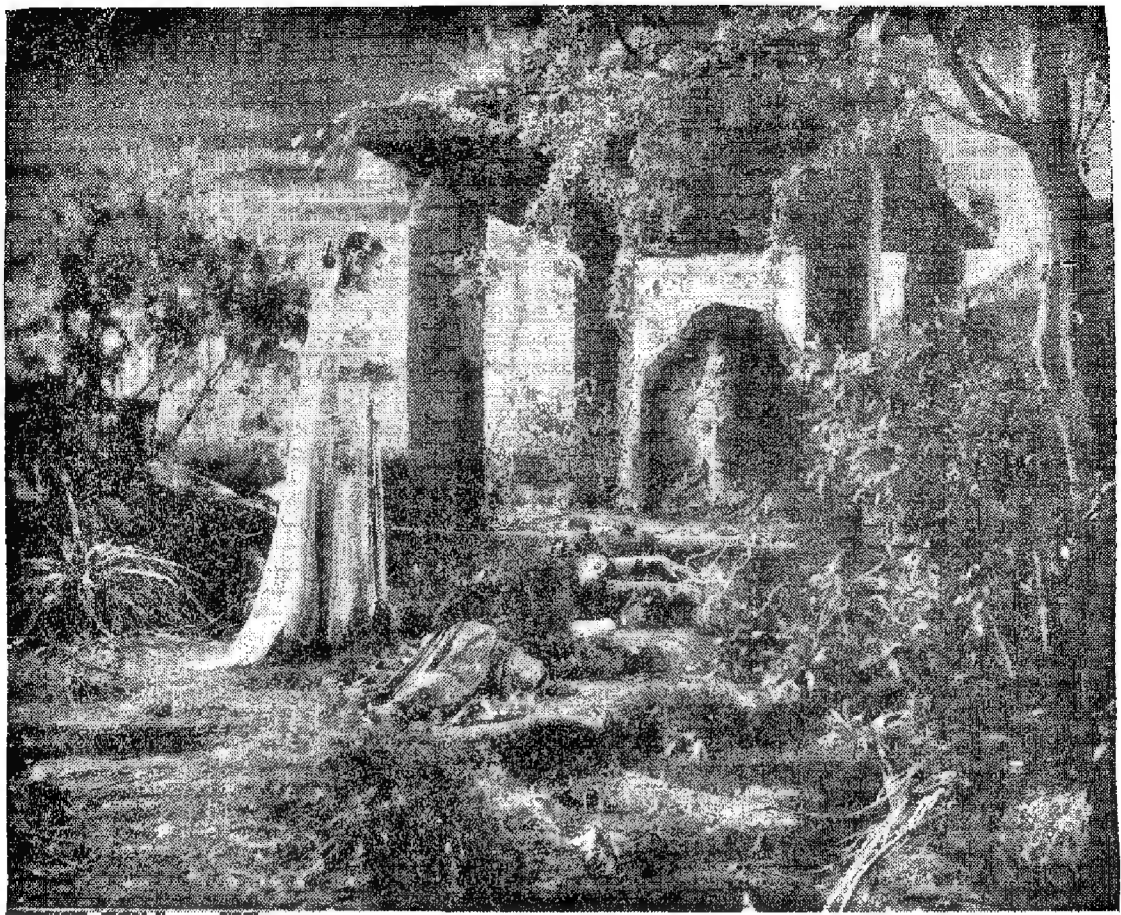
పేదనల్లను రాజుతోపాటు ప్రదంతుకు కూడా మోపిస్తాడు ఆమెను రాజు వివాహమాడతాడంటే బాధపడతాడు

అంత బాధపడినవాడు ఏ డ్యేన్యంగా ఆమెను చంప, రాజును బయ్యికు చెస్తాడు ఆమెను చంప రాజుపై పగదీర్చుకోవచ్చి ఆమెకు సంతోషం కలిగితే ఆమెను అవసరం లేదు

కవల ఆపివెట్టిన మూలంగా కథకు కలిగిన ప్రయోజనమేమీ లేదు చంప పాత్ర లేక పోయినా కథ సాగించడానికి మీసమిది చంప పాత్రను ప్రవేశపెడినప్పటికీ, ఆమెకూ చండిరాణిగల పాత్రకంటే పురుస్కరించుకొని కథలో బిలచిన సంఘటనలు ప్రవేశపెడితే బాగుండేది ఏదానికీ ఈ పాత్ర నాగా ఉపయోగించుకోవడమే లేదు చంప స్థానంలో చండీ ఉండవలసి, ప్రదంతుకుగాని, అని కొనుగు ముకుంద గారి మోసపోయిందీ, నవ్వుపడిందీ నిమి లేదు అలాకే, చండిరాణి పెద్ద పులివి యుద్ధం చేసిచంపన నీకృష్ణకుడా మొదల ఆసక్తి కలిగించి కథాగమనం పరిణామాలకు దారి తీయకుండానే వృథా అయిపోయింది చండీ తండ్రి చెప్పిన రహస్యద్వారా సంగతికూడా వివరిక వృథాగా వదిలివేయబడింది అవనిలో కోయి దొరకూ చండీ వైరం, కోయిదొర చండీని పెంచిన దాసిని తగలపెట్టించడం వగైరా సన్నివేశాలు ఇలాకే వ్యరంగా ప్రవేశపెట్టబడినవి కథానాయకుడైన కిశోర్ పాత్రకూడా కథలో సాధించిన జేమీ లేదు ఒక్క చండిరాణి పాత్ర గొప్పదనంకోసం మిగతా పాత్రలన్నీ చలా

ఫోటోగ్రాఫర్ : శేన్యరాజ్

గౌరిని కష్టాలనుండి గట్టెక్కించడానికి దేవకవ్య అచల వచ్చి, గౌరిని చందన రాజావద్దకు తీసుకువెళ్ళుతుంది.
విజయావారి "చంద్రహారం" లో కాంతాదేవి, శ్రీరంజని

కళాదర్శకుడు శేఖర్

ఇట్లాంటివి మనహాయిపై భానుమతి దర్శకత్వం బాగానేవున్నది కోయదొరతోను, ప్రజలను విోను బండిరాణి చేసిన కత్తి యుద్ధాలు టేంక్ దృష్ట్యా బాగున్నాయి కథ విలీచి నంతవరకూ చిత్రంలో సస్పెన్సు సోషించబడింది భానుమతి రెండు భిన్న పాత్రలనూ రక్షింపకంగా పోషించింది ఆమె అభి న యం ఈ చిత్రంలోకల్లా "మైరెట్" అనదగినది కిలోర్ గా ఎస్ టి రామారావు, మూర్తిభవించిన నిలన్ గా రంగారావు రాగా అమర్ నాన్ సమరతతో నటించారు కేలంగి హాస్యకలక ప్రేక్షకులకు తొలలనంత విశోదం కలిగి పుంది

ఉన్న కొదిపాటనూ కర్తవేయం గా ఉన్నాయి కామరామన్ తెల్యరాజ్ ట్రీక్ షులు జయప్రదంగా తీగారు రాజ భవనం సెట్ వగైరా కథా నాత వరదానికి బాగా తోడ్పడ్డాయి చిత్రం పావపుకూడా నేటి చిత్రాలంటే తక్కువే ఉన్నది

కథా లోపం తప్పిస్తే, డైరెక్టరుగా, అభి నేత్రిగా భానుమతికి "చండిరాణి" వ్యక్తిగత విజయం సాధించి పెతున్నది ఈ చిత్రం ఇచ్చే ప్రోత్సాహంతో ఆమె ఇంకా మంచి మంచి చిత్రాలు తీయగలదని ఆశిస్తున్నాము ★

నినిమా వార్తలు

శ్రీ రాజరాజేశ్వరీ ఫిలిం కంపెనీవారి తెలుగు తమిళ సాంఘిక చిత్రం "లక్ష్మి" రిర్యాణం దాదాపు ముగియవచ్చింది అనుకున్న మెడ్యూలుప్రకారం షూటింగ్ జరిపారు ఆఖరి నెలుమిద షూటింగ్ మిగిలివుందనీ, ఇంకా మిగిలిన పనికూడా ఈ నెలలోనే పూర్తి చేయగలరనీ తెలుస్తున్నది అఖిలరు ఒకటో తేదీకి తెలుగు చిత్రం విడుదల చేస్తారట శ్రీ కదారి

కరిస్తాను జమీందారు తన పాతబాకీల కింద ఆ పొలం జమకట్టుకోవారికి కొద్ది గారి డిక్రీ సంపాదిస్తాను అందుకూడా తన పొలం తనచెయ్యిదాట పోరాడనే పట్టుదలతో, జమీందారుకు బావున్న 200 వై చిల్లరా తీర్చివేయడానికి అంకల్ని వ్రాసు బాగో తీర్చడానికి మూడు నెలలు మాత్రమే వ్యవధివున్నది అదిబిట్టు సంపాదించేందుకు శంభూ ఒక స్నేహితుడి సలహామీద కలకత్తా యిలుదేరతాడు అతనితోపాటు కొడుకు కూడా తయారవుతాడు కలకత్తాలో ఇద్దరూ జీవనోపాధి కోసం అన్వేషణ సాగిస్తారు అద్భుత వశాత్తూ శంభూకి రికాల్ గా పరిలభ్యమవుతుంది కొడుకు వేడిస్ట్రీకి చర్మిస్తున్నట్లు, తన బూట్ పొలవపనిచేసి దానిమీద కొంతదెబ్బ సంపాదిస్తాడు ఒకరోజున రికాల్ లాగుతుండగా శంభూ ప్రమాదానికి లోనయి మంచంపడతాడు కొడుకు పగ్గాలికి రమ్మని తలికి ఉత్తరం రాస్తాను ఆమె భర్త అనారోగ్యంబివయం తెలుసు

మని గావరాగా పట్నం వస్తేనుంది అక్కడ ఒక మర్దాగుడి నేటికీ చిల్ల, తప్పించుకునే ప్రయత్నంలో కొరతలేద పడుతుంది భార్యభర్తలు కలుసుకుంటారు భార్యకు గాయాల నయంకొవడానికి చాలాకోజులు పడుతుంది ఈలోగా మూడు నెలల గడవు దాటిపోవడమే గాక, శంభూ, భార్య పుత్రులతో స్వగ్రామం తిరిగి వచ్చేసరికి అతని గాలంలో బ్రహ్మాండ మైన ప్యాక్ క్ల రీ విర్సింపబడివుంటుంది తండ్రి ఎచ్చివాడై ఎక్కో వెళ్లిపోయి వుంటాడు శంభూ హతాశుడై భార్య పుత్రులతో వచ్చినవారే పట్టి, నేలించి వేళ్ళతో హా పైకిగించబడిన అంభ్యక్ బారతీయ కర్ణకులతలనే, వేరే కొత్తవనాన్ని అన్వేషించుకుంటూ వెళ్లిపోతాడు తరతరాలుగా మనదేశంలో మన కళ్ళి ఎదుటనే జరుగుతున్న ఈ దుర్భ్ర ప్రేక్షకుల హృదయాలను కలచివేస్తుంది కథా వస్తువు పాతదేలయినా, సరికొత్తగా చిత్రం నడంలో విమర్శరాయ ప్రతిభ కనబర

చూచు ప్రారంభ దృశ్యంలోనే కథను ముచింపరానికి, చీలు వారి ఒక్క నీటి చుక్కకోసం వెయ్యికోసు తెరుచుకున్న నేల కనిపిస్తుంది నీటిబిరువుతో కదిలి వచ్చే మట్టులు చూసి, వర్షాగమనాని నృత్యం చేసే నే మళ్ళీ లాగా గైతరులు ఆకుకూ పాకుకూ వ్యవస్థలం చేస్తారు ఈ విధంగా చిత్రం అంతరితా వెలుగు చీల్చుగా 7 కదానివెంట ఒకటి వచ్చే చిన్నచిన్న అంగోహాలు కష్టాలు సూపించబడ్డాయి ప్రతిపాత్రా, మన మెక్కడో ఎరుగుదుమా అన్నంత గాస్త వికంగా పోషించబడింది చైతు శంభూ, అతనికి గాలంమీదగల ప్రేమ, భార్య బిల్లమీద ప్రేమ, అతని నిజాయితీ, ఇదంతా ఎక్కడా అతిశయోక్తి దోషం లేకుండా చిత్రించబడింది కలకత్తాలో శంభూ కొడుక్కి బూట్ పాలిషింగ్ చేస్తూ కుర్రాగూ, జీబువోగతనంచేసే కుర్రవాడూ, శంభూకి రికాల్ యిచ్చిన రికాల్ వాణూ, గది ఆదేశచ్చిన యజమానురాలూ,

పారమాంట్ వారి "మిలిటరీ పోలిస్ మన్" లో బాబ్ హోప్, మేరిలిన్ మూక్స్ వల్

* నేను, బంగారు లక్ష్మణుల ముఖమేకాం విశ్వాకర్మ పుట్టాడు

“దో బిఘా జమీన్”లో బ్రాహ్మణ నవాబ్, రత్న కుమార్.

ప్రశ్నోత్తర సమాధానము

“మహ్మద్” — బరంపురం.
 స్త్రీలు సినీమాకు వెళ్ళేటప్పుడు, ప్రశ్న
 కంగా పూర్తి అలంకరణ చేసుకొనుటకు
 కారణం తెలియపరుస్తారా?

— స్త్రీలు సహజంగా అలంకార
 వీధులు అసలు అలంకరణాన్ని ఒక లిలిక
 కళగా చేసింది స్త్రీలే అయితే మత్రాగు
 లాంటి పట్టణాల్లో, స్త్రీలు కూడా విగ్గుపడి
 తలవంచుకు నేటింత అలంకారాలు చేసుకుని
 తిరిగి యువకులు వీధుల్లో కనిపిస్తూంటారు.

* * *
 శ్రీ నాగోజి గోపినాథ్ — హోస్పేట
 “మంచి చిత్రాలనూ, చెడు చిత్రాలనూ
 బాగున్నాయనే విమర్శించాలి లేకపోతే
 అవి దెబ్బతింటాయి” అని అన్నారే, చెడు
 చిత్రాలను బాగున్నాయంటే ప్రజలలో
 మీ ప్రతికపై గల మోజు తగ్గదా?

— ఆ మక్కా మే మెప్పుడూ అసలేదు
 మరెవరైనా అన్నారేమో మాకు తెలియదు.
 చెడు చిత్రాలను బాగున్నాయని మే
 మెప్పుడూ వ్రాయలేదని గమనించు ప్రార్థన.

* * *
 శ్రీ వి. యస్. చలపతిరావు — హన్మ
 కొండ.

మీరు 28-1958 వార్షిక ప్రతికలో
 రోహిణీవారి 9వ చిత్రమని వ్రాశారు.
 ఆ చిత్రము పేరు తెలియజేయగలరా?

— ఆ చిత్రాని కింకా నామకరణం
 చేయలేదు.

శ్రీ ఎ. నాగేశ్వరరావు కుమార్తె నామకర
 ణానికి విందు జరిపారని వ్రాశారు అటు
 పేరు తెలుపగలరా?

— ఆమెకు సత్కృతి అని పేరుపెట్టారు.

* * *
 శ్రీ మతి అక్కల కమల — కొండవల్లి
 “పిచ్చిపుల్లయ్య”లో పుల్లయ్యను ఏమీ
 తెలియని పిచ్చివాడుగా చూపించారు ఈ
 రోజుల్లో కూడా మరీ అంత పిచ్చి అభా
 యనులు వున్నారంటారా?

— ఉంటే ఉండవచ్చు అటువంటి
 వానిపై సానుభూతి చూపించగలం గాని,
 ఆదర్శ వ్యక్తగా భావించలేము.

శ్రీ మావేటి నరసింహారావు — కొల్లూరు
 “ప్రతిజ్ఞ” మ్యాజిక్ డైరెక్టరెవో
 తెలుపగోరెదను.

— శ్రీ ఆశ్వత్థామ, కల్యాణంగావు.

* * *
 శ్రీ సి. హెచ్. ప్రసాదరావు — వార్తలు
 నాగేశ్వరరావు స్వంత ధీమం కంపెనీ
 స్థాపించినట్లు విన్నాను ఆ చిత్రం పేరు,
 దాని దర్శకుడు, నటీనటులను వివరంగా
 తెలియజేస్తారా?

— వారి సంస్థ పేరు అన్నపూర్ణాపిక్చర్స్
 చిత్రం పేరు “దొంగరాముడు”. శ్రీ క. వి.
 రెడ్డి డైరెక్టు చేస్తారట నాగేశ్వరరావు
 కాక మిగతా తారాగణం ఇంకా నిర్ణయం
 కాలేదట.

* * *
 శ్రీ జి. రాజగోపాలరావు — విజయవాడ.
 తెలుగు హిందీ సినీమా తారల్లో తన
 పాత్ర తాను అర్థం చేసుకొని యాభై చేయ
 గల సమర్థత ఎవరి వన్నదంటి?

— నటీనటులకు వారివారి పాత్రలు
 అర్థం అయ్యేట్లుచేసి, నటింపజేసే బాధ్యత
 డైరెక్టర్లది. సినీమా కళ నటీనటుల వ్యక్తి
 గత కాళింపాదాన ప్రధానదీన కళ కాదు.
 డైరెక్టరు భావుకత లేనివాడైతే, ఎంత
 మంచి నటులున్నా చిత్రం రక్షకట్టుకు
 భావుకతగల డైరెక్టరు తన పాత్ర ఏమిటో
 తనకే తెలియని నాలుగళ్ళ పిల్లవానిచేత
 కూడా బాగా నటింపజేయగలడు. “యూజీ
 వారీనూ”, “బ్రిటిష్ లీప్స్” చిత్రాల్లో
 బాలకుల నటన చూసింది “హా విమా
 జమిన్”లో ప్రతి ఒక పాత్రా ఎంత
 బాగున్నదో చూడండి.

* * *
 శ్రీ హొమ్మరి శ్రీవివాసరావు పుయ్యారూరు
 జేకోలో తాండవిస్తున్న నీరువోగి సమ
 వ్యయ నడిపిస్తూ ఉన్నట్లుకే నివాసించుటకు,
 సలహా లిస్తారని భావించవచ్చా?

— పారిశ్రామికాభివృద్ధి, విద్యాభివృద్ధి
 పెట్టాపట్టాలు వేసుకుని సాగాలి పరిశ్ర
 మలు లేకుండా విద్య అభివృద్ధి అయినా,

ఇద్దరు పెద్ద మనుష్యులు
 సాయంకాలం 6 గంటలకు మిక
 కూడలిలో కలిశారు. ఇద్దరూ
 చెవిటివారే. వారి సంభాషణ
 యిది.

1 వ వ్యక్తి : ఏమండోయ్
 ఎక్కడికిలా వెళ్తున్నారు.
 2 వ వ్యక్తి : ఆ ఏమీ
 తోచకపోతే సినీమాకి పోదా
 మని బయల్దేరా.

1 వ : అలాగా సినీమా
 కేమీ అనుకొన్నా.

2 వ : కాదు సినీమాకే
 పోతున్నా. మీరూ వస్తారా.

1 వ : నేను అటుకేసికాదు
 సినీమాకి పోతున్నా.

2 వ : అలాగా అయితే
 మరి కలవు.

1 వ : ఆ. ఆ. మరి వస్తా
 శ్రీ సి. హెచ్. రామానుజాచార్యులు,
 ఏలూరు.

పరిశ్రమలకు అనుకైన విద్యావిధానం లేక
 పోయినా ప్రయోజనం ఉండదు.

* * *
 శ్రీ ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య — గద్వాల.
 28-8-58 వార్షిక ప్రతికలో “జంతర్ -
 ఖంతర్” అని చేసిన చిత్రమును గురించి
 మాకు తెలుపగలరా?

— అది పూర్వపు రాజా లెవరో ఖగోళ
 పరిశోధనకోసం కట్టించిన కట్టడం.

జెమినీవారి అవ్వయ్యార్

శ్రమతి కె.బి.సుందరాంబాళ్ నటించినది

నవంబర్ 11 తేదీ మొదలు
ఆంధ్ర దేశంలో ప్రదర్శింపబడుతుంది...

వెల్లువ

(12-వ పేజీ తరువాయి)

రయింది దీపా లారిపోవడంతోనే ఒక్కసారిగా ఆ రసాదాలు ఆకాశాన్ని చీల్చేసినై 'రక్షించండి బాబో! అన్న కేకలూ, మూలుగులూ, పడిపోతున్నయిళ్ళ ఫెళ్ళ ఫెళ్ళా ర్పటులూ, ఆడవాళ్ళ యెడుపులూ, పసి పాపల పెడబొబ్బలూ, ప్రవాహంలా కొట్టు కొచ్చే రాక్షసులలాంటి దుంగలూ, కన్ను పొడుచుకున్నా కనిపించని కాళ్ళరాత్రి - అబ్బా! తలుచుకో దానికే భయంకరంగా వుంది ఎంత అయోమయంలో వుండాలో అంత అయోమయంగావున్న పరిస్థితిలో మా పడవలో మేమంతా ప్రాణాలరచ్చెత్తులో పెట్టుకుని బిక్కు, బిక్కుమంటూ కూర్చున్నాం ఇంతలో మాపడవ కెక్కడోచిన్న కన్నంపడి నీళ్ళజాటజాటా లోపలికి రావడం ప్రారంభించినై వెంటనే మేమంతా పక్కనేవున్న పెంకుటిలుమీదికి చేరాం చంద్రం సీతనీ, పిల్లాణ్ణీ జాగ్రత్తగా పట్టుకూచున్నాడు నేను, మిగతావాళ్ళా నుంచున్నాం మేమందరం యింటికప్పు మీదికి చేరిన అయిదునిమిషాల్లో పడవనిండా నీళ్ళు చేరి ములిగిపోయింది పడవవాడు పెట్టినగోలకి అంతులేదు కాని వాడు మాత్రం యెంచేస్తాడో ఎల్లాగోలాగ ఎంతో కష్టపడి మేమంతా వాణ్ణి ఊరకొ జేటాం ఇంతలో మరో పడవ కనిపించింది కను పించిందేతడవుగా అందరూ అందులో కురి కేశారు అందులోవాళ్ళని బ్రతిములాడి చంద్రాన్ని, సీతనీ, పాపనీగూడా యెల్లాగో పడ వెక్కించాం నే కక్కబోతోంటే ఆపడవవాడింక వీల్లేదన్నాడు ఏ ఒక్క రక్కీనా యింక ములిగిపోతుందన్నాడు తచ్చిని సరిగా నే నక్కడే వుండిపోవలసి వచ్చింది

పడవ ముందుకు సాచ్చుకుంటూ పోయింది ఆ యింటికప్పుమీద నే నొంట రిగాణ్ణయిపోయాను ఇంతలో సరిగా వాణో గజం - రెండుగజాలదూరంనించి 'బుఫ'లు వినిపించినై దాంతో అక్కడో తాచు పాము చేరిందని గ్రహించుకోగలిగినప్పుడు వానై ప్రాణాలు వై నే పోయినై ఏంచేయ దానికి పాలుపోలేదు అయితే - అదికూడా దానిప్రాణాల్ని రక్షించుకునేందుకే చేరిందని కొంతవరకూ ధైర్యంగా కూర్చోగలిగాను ఎంతైనా మానవుణ్ణిగా! గట్టిగా 'బుఫ'లు వినిపించినప్పుడల్లాగుండెలమరింత వేగంగా కొట్టుకునే ఆ పదుయంలో ఎలా ప్రాణం బిగపట్టుకుని కూర్చున్నానో నాకే అర్థంకాదు ఇంతలో అనే యింటి మీదికి నీటిలో యీదుకుంటూవచ్చిన గుట్టం ఒహలెక్కబోయింది. కాలు జారి నీళ్ళలో

పడింది అలా ఒకటి రెండుసార్లు జరిగిం తర్వాత ఎల్లాగోలా నిలదొక్కుకునిపోవం! - దానిప్రాణాన్నది కాపాడుకుంది అయింటి కప్పుమీద, ఆరాత్రి, నీళ్ళమధ్య, ఒక గుట్టనూ, ఒక మనిషీ, ఒక భయంకర సర్పకూ అతికష్టమైనప్రాణాల్ని కాపాడు కున్నాడు 'ఎవరైతే నేమిటి - ఆపత్సమ యంలో తీవులన్నీ ఒకటే! అన్న చిన్న నేదాంత రహస్యం, అంత పెద్దకష్టంలోనూ నా చిన్న బుర్రలో తగుక్కుని మెరిసింది ఎల్లాగైతే నేంకే కన్ను పొడుచుకున్నా కను పించని ఆ కాళ్ళరాత్రిగర్భంలో ఇటు గుట్టానికే, అటు త్రాచుపాముకీ మధ్య, నూదులు గుచ్చేవరిలో గడగడ వణికిపోతూ కొన్ని ఘడియలు గడిచేను 'మళ్ళీ తెల్ల వారుతుందా' అనుకున్నాను 'ఈ కష్టం గట్టెక్కుతుందా!' అనుకున్నాను

అనుకుంటూండగా నే తెల్లవారింది తెల్లవారడమే తడవుగా పది పదిపాను పడ వలు కనపించినై కనుపించడమే తడవుగా యెగిరిపోతున్న పంచప్రాణాలూ మళ్ళీ జేహంలో చేరుకున్నై అతికష్టమైన సేనో పడవలో కురికాను పాపం! గుట్టం కూడా రాబోయింది కాని మనుష్యులు దాన్ని రానియ్యలేదు అవుడను - అది పసుపు, పిళ్ళ మనుష్యులు-అదే వీళ్ళేదా! అందుకే ఆ గుట్టం అక్కడే వుండిపోవలసి వచ్చింది పాము మాత్రం కనుపించలేదు ఎక్కడికో పోయింటుంది ఈ పడవలన్నీ అన్నివైపులకీ వెళ్ళి, చెట్లొప్పల్ని వేళ్ళాడే వాళ్ళనీ, యిళ్ళమాదుల్ని పట్టుకుని ఊగిన లాడుతున్న వాళ్ళనీ, నాలా యిళ్ళమీదనూ, దాబాలమీదనూ వున్నవాళ్ళనీ, యెంతో మంది నెక్కించుకుని రోడ్డుమీదికి చేరినై కొంతమంది మనిలీవాళ్ళు, ఆడవాళ్ళు, చంటిపిల్లలు, యాతరాలివాళ్ళూ నీళ్ళలో ప్రాణాలాదితేశారు కట్టు బట్టలతో, ప్రాణాలు దక్కించుకుని బయటొచ్చినవాళ్ళ సంత్యాకులు జమించారు దగ్గ అన్నంచీ, ముష్టివాడిదాకా - వున్న వాళ్ళున్నట్టు బయటపడ్డారు ఆ సమయంలో తారతమ్యం లేవ్వరూ గణించనీ లేదు - తారతమ్యం లేని జలదేవత సమక్షంలో. ఆ ప్రదేశం అంతా, ఆక్రోశాలతో, ఆర్త నాదాలతో, అనుపులతో, యేడ్పులతో నిండిపోయింది అక్కణ్ణించి నెమ్మదిగా యింటి కెడవామని నవక ప్రారంభించేను మిగతా ప్రదేశాలనుంచి వచ్చిచూసే జనాని కంతులేదు జనం విరిగబడిపోతున్నారు నిన్ను సాయంత్రం వరకూ సొందర్గాన్ని చూసి ఆనందించినవాళ్ళే, యీ ఉదయం అదే వరకదల్చి చూసి నైరా

శ్యంతో, వెల్లుమొగాల్లా గావోతున్నారు.

మామూలుగానే జనం గుంపులు గుంపులుగా పోగుబడుతున్నారు ఎరిగన్న ఒ రివైపు యింజనీరుగారు చుట్టూ మూగిన వాళ్ళతో అంటున్నారు "ఫ్లీఫ్లీ! ఎంత పాడుపని చేశారండీ వీళ్ళంతా కలిసే అగవ సరంగా యెంతమంది ప్రాణాలు తీసేసే రండీ అయినా నేను ముందరే అనుకున్నా. నిన్న గట్టంతా గాలించి చూశాను - ఒక్క యింజనీరన్నా, చివరికి నూపురుజరన్నా కనిపిస్తాడేమో గండి నాపుచేసే మార్గం చెబుదామని అట్టే! ఒక్కళ్ళూ సీకరులేరు Flood bank మొత్తంమీద ఒక్క బాధ్యత గల ఉద్యోగస్థుణ్ణి చూద్దామంటే కనుపించ లేదు అయింది - అంతా కలిసి మసల్చి నట్టెట్టా ముంచేరు " ఆగుంపులోంచే యెవడో ముందుకొచ్చి అన్నాడు "పాపం వాళ్ళుకూడా గండిపూడ్చడానికి ప్రయత్నించారు బండీ లాభం లేకపోయింది " దీంతో యింజనీరుగారికి కోపంవచ్చి చెదామడా దుశ్చేశాడు "ఏం ప్రయత్నించారయ్యా వీళ్ళు గట్టు ప్రక్కన 'జల' పుట్టి అక్కడ నీరు బొటబొటా పైకి విరజిమ్ముతోంటే దానిమీద యెన్ని యినక బస్తారేస్తేమాత్రం ఆగుతుందా, జేమా జేట్లొంట వాళ్ళని నలుగురి తాళ్ళకట్టి 'వైస' ఊట ఊడుతున్న స్థలానికి తిన్నగా ఎదిలో పడేపది యినక బస్తారేస్తే రక్కీ కట్ట పారేకును వీళ్ళకెవన్నా తెలిస్తేగా అని అయినకట్ట నెలకేసి కొట్టుకుంటూ నీళ్ళ వైపు వెళ్ళిపోయాడు

ఈరుని ముంచిన నీరలా రెండకోజాట నిలవుండిపోయింది బళ్ళు, కార్లు పరుగెత్తిన రోడ్డుమీద పడవీలు, లాంచీలు ప్రయాణం చేసినై నిన్నటిదాకా నలుగురికీ పెట్టిన దాతలు, యివాళ్ళ నలుగురి 'పెట్టు'కే ఆశించ వలసి వచ్చింది ఈ పట్టణాని కగతి పడు తుందని, కనీసం కలలోనైనా యెవ్వరూ అనుకోలేదు

నదీ మతల్లి కాపట్టణవాసులమీద యిప్పటికైనా అనుగ్రహం కలిగిందా అన్నట్టు - నెమ్మది నెమ్మదిగా నీరు తీయడం మొదలుపెట్టింది కొద్దిగంటల్లో, అతివేగంతో వచ్చిన దారి నే నీరు నదిలో కలిసిపోయింది ఎంతవేగంతో పట్టణం లోకి ప్రవేశించిందో, అంత వేగంతోనే నీరు తీసిపోయింది నీరు పూర్తిగా తగ్గడం తోనే పడిపోయిన యిళ్ళు, శివాలు బయట పడినై ఆదృశ్యాల్ని చూసి భరించటమన్నది మానవ మాత్రుడికి చేతిగానిపని కాని కొద్ది రోజులకా దృశ్యాలన్నీ స్మృతిమాత్రంగా మిగిలినై

★ మొదటి జీతం ★

(8-వ పేజీ తరువాయి)

కురింటుందని అమ్మలక్కలు అనుకోవాలని అది చేస్తుంది. వాణ్ణి ఆ తల్లి యొక్క నీయ తనిస్తుందని పదిమందీ అనుకోవాలని వాడు ప్రస్తున్నాడు బయటివార్యకం తెలుసుకుంది యిదంతాను గట్టిగా అరచునావుంటే నిజం గా రత్నమ్మ అలాంటిదే గామోసు ననుకుంటారు పదిమందీను; ఈ కీంకం చేసుకున్న మొగుడికీ, చదువుకుంటూన్న కొడుక్కే అర్థం కాకుండా వుంటేను "

అతనికి దగ్గరగా యోవో వెక్కి వెక్కి యేడుస్తున్నట్లనిపించి, లేచి చూడాలనుకున్నాడు. కాని లేవలేదు ఎక్కడినుంచో వినవస్తూన్నట్లు "You have not done a good thing brother" "ఇంతకర్మ చేసియేం లాభంరా " మాటిమాటికీ వినవస్తున్నాయి.

సగం నిద్రలో, సగం జాగ్రత్తలో వున్న రంగారావు యీ విషయాలను గురించి, యెంతగానో ఆలోచించాలని ప్రయత్నించాడు అయినా నీలుపడిదు ప్రయత్నించలేడు "తమ్ముడు తండ్రి కూడా నన్ను అపార్థం " అంతకుమించి అనుకోడం, ప్రాసించడం అతనికి సాధ్యపడలేదు "అమ్మకూడా యీలా అనుమానించడం "

ఏదోభయం, గుబులు, విచారం, కోపం, బాధ అంతా కలసి అతన్ని కిందుమీదులు చేస్తున్నాయి గొంతు పినుక్కొని చావాలనుకున్నాడు అస్థితిలో అతనికి అంతా ఓ కలలా వుంది ఎప్పుడు, యేవేళ నిద్ర పీడపట్టిందో కాని లేచేటప్పటికీ యేనిమిది స్మర అయింది తొమ్మిదింటికీ బయటికి వచ్చాడు వెల్లిపోతూవుంటే తల్లి అన్న మాటలు వినిపించాయి

"చదివించాం, పెద్దవాణ్ణి చేశాం, అయినా నీవు మా కక్కరకు వస్తావన్న ఆశ లేదు ఏదో నీవు, నీపెళ్ళాం-నీబిడ్డయిక వేరే పోయ్యి పెట్టుకోండి "

ఈ మాటలు విని ఆగిపోవాలని అడుగుల తొందర తగ్గించాడు

"అవును చంపండి మీ యిష్టం వచ్చినంతగా పీడించండి ఇంటో నరకం వచ్చినరకం అవును నీవన్నట్లు వేరే కాపురం వుంటేనే మంచిది ఇంతకన్నా మేలు కాని - కాని పదిమందీ నా నోట్లో వూస్తారు నానా మాటలూ అంటారు 'ఇన్నాళ్లు తల్లిదండ్రులు కష్టపడి చదివిస్తే యీనాడు పెద్దాడై ప్రయోజనపడే, వాళ్ళ

నాదిలి, బుద్ధిమంతుడు వేరే కాపురం పెట్టాడు చూడు - అంటూ నా ముఖాన వూస్తారు. అంతకంటే చస్తే మేలు. అవును చస్తాను" అని అరవాలనుకున్నాడు. కాని అప్పటికే వీధిలోకి వచ్చేవాడు

ఆ సాయంత్రం రంగారావు యింటికి రాలేదు ఒకటి, రెండు, మూడు, నాలుగు రోజులయినా యింటికి రాలేదు తమ్ముడు ఆఫీసుకు వెళ్ళితే అతని అయిపే లేదన్నాడు. ఇంటిమేట్ చేయకుండా సక్సెసివుగా ఆప్యెంటు అవుతున్నందుకు సస్పెండు చేశామన్నాడు

వారంరోజుల తరువాత అతని ఫోటో పత్రికలో పడింది

"కనబడటం లేదు" అని యీ విషంగా వుంది

నీ దిగులుతో తల్లి మంచం యొక్కింది నీభార్య కృశించిపోతూ వుంది తమ్ముడు చదువు మానుకొని తిరుగుతూ వున్నాడు బిడ్డకు జ్వరం తండ్రి రాతింబగళ్లు దిగులతో, ఆకలితో నీకోసం తిరుగుతున్నాడు అందరూ నీకోసం యేడుగు మాస్తున్నారు ఎక్కడున్నా తప్పక తిరిగి రావాలి నీ మనస్సు కొంటి కలతలూ కలగకుండా చూచుకునే బాధ్యత మా అందరిపైనావుంది

ఇట్లు నీవారందరు

ముచ్చటగా ముగ్గురు

(8-వ పేజీ తరువాయి)

కుక్కని నేను ఎక్కడా చూడలేదు. నీటిమీద వెల్లికితలా పడుకొని, నాలుగుకాళ్ళూ గాలిలోకి విసిరేసి కొట్టుకొస్తున్నది ప్రవాహంతోపాటు కొట్టుకువచ్చిన ప్లేవచ్చి, మా పడవదగ్గర దాకా వచ్చాక, అక్కడ ఏదో చిన్న దుబ్బు అడ్డంవస్తే, దానికి తగులుకొని అక్కడే ఆగిపోయింది

జార్జి తనకి టీ అక్కరలేదని, కప్పలో వున్నదంతా నదిలో ఒలకబోశాడు హోరిస్సు, తనకీ దాహంగా లేదని అంటూ, జార్జిగాడు చూపే

టీన మార్గాన్నే అనుసరించాడు అప్పటికే నేను కప్పలో సగానికి వైగా టీ తాగేసినందువల్ల ఏం చెయ్యటానికి తోచక, నేనూ తాగకుండా వుంటే ఎంత బాగుండునా అని ఆలోచిస్తున్నాను.

అయినా ఎందుకైనా మంచిదని "అయితే నాకు నిజంగా ప్రైఫారిటీ వచ్చేస్తుందంటావా?" అని జార్జిని అడిగాడు. "ఎబ్బే, రాదు తెచ్చుంటానే జార్జి, "అయినా మరొకపక్షం రోజులపాటు వేచిచూస్తేనేకాని, నీకు ప్రైఫారిటీ వచ్చేదీ లేనిదీ గట్టిగా చెప్పలే"మన్నాడు, జార్జి. (ఇంకా వుంది)

ఛాంపియన్

&

అ శో క్

కలములు

అందరు కోరుచు

ఉత్తమమైన పరిశ్రమతో

పూర్తిగా గ్యారంటీగల

కలము

★

తయారుచేయువారు:

గుజరాత్

ఇం డ స్ట్రీస్,

లా హార్ ఛా 5

లాల్ జీ మార్షన్ బిర్మింగ్,

బొంబాయి-2

కలముల వర్తకులందరి వద్ద,

స్టోర్సులలోను లభించును

కాసుకి దాసులు

(19-వ పేజీ తరువాయి)

చూస్తాను లేండి! ఇది అనుమానం కేసు కాబట్టి, మీరు యితరత్రా కూడా విచారిం చండి. ఉత్పలంలో ఎవరు వస్తున్నాడీ, ఎవరు పోతున్నాడీ, దొంగలకు చెప్పిస్తూ కనిపెట్టే వారెవరు? మీ రెప్పుడు హాజరు కమ్యూటీ అప్పుడే వస్తుంది అప్పీ నేను పూచీ పడు తున్నాను? అన్నార 'సరే' అంటూ డాక్టరు గారియందలి గౌరవ విశ్వాసాలతో యినస్పెక్టరుగారు అప్పీని అప్పటికి విడిచి పెట్టారు.

డాక్టరుగారు అప్పీని తమ యింటికి తీసు కుపోయి - అడవివలన విధంగా అడిగారు; చెప్పవలసినవిధంగా చెప్పారు, బెదిరించారు అన్నింటికీ "మీ పాదాల సాక్షి బాబూ, నేనేమీ యెరుగను" అని జవాబు చెప్పింది అప్పీ ఒక నిమిషం ఆలోచించి డాక్టరు గారు "నీ ఆరస్ రూపాయలూ యిచ్చేదా వొకయ్య" అని అడిగారు యింకా యివ్వ లేదండి "సరే, యింటికి పో తరువాత సంగతి మాదాం" అన్నారాయన.

మర్నాడు ఉదయం డాక్టరుగారు వేమెంట్లని చూడడానికిని బయలుదేరారు కొందరు రోగులను చూచిన తరువాత దారి లోనే వున్న పోలీసు కేసుకు చెళ్ళారు ఇనస్పెక్టరుగారు వీరిని సగౌరవంగా ఆహ్వానించారు కొన్ని నిమిషాలు మాటాడుతే ఆయన అనంతరం యినస్పెక్టరుగారు డాక్టరుగారితో అప్పీ విషయం ప్రస్తావించి - తాము అప్పుడే అనుమానపడలను వాకబు చేయిస్తున్నామనీ, యింతవరకూ యేమీ లేలేదనీ చెప్పారు డాక్టరుగారు ఆయనతో వొకయ్యగారికి అప్పీకి అంతకు మునుపు జరుగుతూవున్న కథ వివరించి, ఒక ఉపాయం చేస్తే బాగుండు నన్నారు అడవివని అడిగారాయన డాక్టరుగారు యినస్పెక్టరుగారి చెవిలో విడో ఊది, ఇలా చేస్తే వొకయ్య కంపెంటులోని యధార్థం యేమాత్రమే తెలుస్తుందన్నారు ఇనస్పెక్టరుగారి ముఖం వికసించింది వెంటనే జవాబులు ఆయా వ్యక్తులకోసం వేంప బడ్డారు.

ఒక పావు గంటలో పిల్లాడితో సహా వొకయ్య, గ్రామముననుగారు, అప్పీ స్నేహను హాజరూరు ఉచితరీతిని అందరినీ మర్యాద చేశారు యినస్పెక్టరుగారు కొంత సేపు అంతా స్థిమితంగా కూర్చున్నాక

"కుర్రాడు ఎంత ముద్దుస్వామిడండీ వొంకయ్యగారూ! నీ చేతు లెల్లా వచ్చాయో పసివాడి పెళ్ళి గొలుసు లాగయ్యి దానికి?" అంటూ యినస్పెక్టరుగారు "నీ చేతివెట్టి బాబూ!" అని నవ్వుతూ ఎంతో లాలనగా కుర్రవాణ్ణి అడిగారు ఆ ఆబ్బాయికి ఆరేళ్ళు వుంటాయి "చివయ్య" అని ముద్దుగా జవా బిచ్చాడు. అంతా మెచ్చుదలగా "ఊ! హూ!!" అంటూ ఒక్కమారు నవ్వారు ఆ కుర్రాడూ నవ్వాడు.

"చాలా మంచి ఆబ్బాయండీ వొంకయ్యగారూ మీవాడు" అని యినస్పెక్టరు గారు ఆ కుర్రాణ్ణి చూచి "యీ దా బాబూ!" అని తమ ఒళ్ళోకి పీర్చుకు "చాలా మంచివాడేండీ ఆబ్బాయి!" అంటూ డాక్టరుగారు, ముసలబుగారు కూడా వంతిపాడారు. వొంకయ్య ఉబ్బి తిబ్బి బై "యేం మంచుండీ అంతా తిను చుం" అంటూ "యినస్పెక్టరు బాబుగారు పిలుసున్నాడు వెళ్ళి బాబూ!" అని కుర్రాడితో అన్నాడు ఆ ఆబ్బాయి భయంతో యినస్పెక్టరుగారివద్దకు వెళ్ళాడు ఆయన కుర్రాణ్ణి ముద్దాడుతూ "బిస్కెట్లు కావాలా బాబూ! అంటూ అంతకు మునుపే డాక్టరు గారు తనచేతి కిచ్చిన బిస్కెట్లలో రెండు తీసి యిచ్చారు "యినస్పెక్టరుగారికి పిల్లలంటే ఎంత ప్రేమ!" అనుకున్నారు వొంకయ్య, ముసలబుగారు, అప్పీను శివయ్య బిస్కెట్లు తింటున్నాడు.

తిరువారే యినస్పెక్టరుగారే అప్పీవేపు తిరిగి "ఏం ఆబ్బీ! యిప్పుడేనా చెప్ప! తీశావా, లేదా?" అని అడిగారు.

"లేదు బాబూ!"

"నిష్కరంగా చెడిపోతావు సుమా నిజం చెప్పాకంటే తుమించడానికి పిలుంబుంది వొంకయ్యగారేనా అంతి కరినా కుల్లు కారు."

"వస్తావు తీసుకొనే, నా కంఠికం కే కావలసిం నేముందండీ! గొలుసు పోయింది మొదలు పిళ్ళమ్మ మంచినీళ్ళయినా ముట్టలేదండీ" అన్నాడు వొంకయ్య.

"నా పిల్లలతోడు నే నెరగను బాబూ" అంది అప్పీ.

"ఈ దొంగ వేమె లొక కట్టిపెట్టవే నువ్వే తీశావని కుర్రాడే చెబుతూ వుంటే" అంటూ అప్పీమీద కక్షెర జేశాడు వొంకయ్య ఈ కొత్త విశేషానికి అంతా ఆశ్చర్యపోయారు అందరికీ అప్పీ

బచ్చగాడు: కల్లులెత్తునాన యదా! చూడ కన్నులులేన నారాయణా! బాబూ! ఒకప్పు చాగి కాని.

ఒకడు ఛీ! పో! దిల్లరలేదు

బిచ్చగాడు: పొద్దున్నే ఎవ! ముఖం చూశానో అందరు ఇల్లాగే అంటున్నారు.

శ్రీ వర్ణరావు, మారేడు.

మీది అనుమానం ధృవపడింది అప్పీ నిలుపునా వోకిపోతోంది "అబ్బాయిగారే చెప్పారో నేనుతీసినట్లా?" అబ్బాయిగారూ! నిజం చెప్పండి, కేసు తీశానా" అంటూ దీనంగా అడిగింది అందరి దృఢులూ ఒకేమారు కుర్రాడి ముఖంకేసి సారించబడ్డాయి యింకా బిస్కెట్లు తింటూనే వున్నాడు అప్పీ కోరిక తీరదని వేపు ఒకమారు చూచి శివయ్య ఆనందం కంగా "బ్రౌన్, నువ్వే తీశా మన్నాడు నాన్న" అన్నాడు.

"అయ్యో!" అంటూ అక్కరంతా ఒక్కమారే దిగివచ్చింది అప్పీ మేహం కలకలాడింది తల వంచుకున్నాడు.

"వధన అరస్ రూపాయలకోసం అంతకొనికీ బిడ్డిగట్టవచ్చు!" అని డా రుగారు గర్జిస్తూ, అప్పీచేత మానవ్యం కోర వేయిస్తూ నన్నాడు. ఇక లాసం లేక వొంకయ్య లేచి అందరినీ తుమించుకుని కాళ్ళ జోనికి దిగాడు.

తిరున ధర్మనలు కొంతసేపు జరి రికి మన బుగారు యీగ తీ "పరువు నష్టం కింద యేట్లా తీ అప్పీకి వొంకయ్య ఇప్పుడోవా కివ్వవలసిన పూరి జేతం కూడా చెల్లించబడాలి."

శ్రీమదాంధ్ర మహాభారతము ఉద్యోగిపర్వము వెల రూ 1-0-0 ఆంధ్రగంధమాల, మద్రాసు 1

ఆంధ్ర ప్రజాసీకానికి మా ప్రచురణలు

ఆంధ్ర ప్రతిక సంచిత్రి వార ప్రతికద్వారా ఆంధ్ర ప్రజాసీకమునకు
పరిచయము చేసిన యీ క్రింది ప్రచురణలు మావద్ద
చిల్లరగాను, బోకుగాను దొరకును.

రాజూపేద	(మార్క్ షేప్స్)	2-0-0
టామ్ సాయర్	(")	2-0-0
హకల్ బెరీఫిన్	(")	2-0-0
విచిత్రవ్యక్తి	(")	2-0-0
కాంచనదీపం	(స్టివెన్స్)	1-8-0

పై బదిలీకి అనువాదం: నంజూరి రామమోహనరావు

అలీబిల్లోకంలో ఆమ్మాయికథ	1-0-0
-------------------------	-------

(లూయీకెరోల్) అనువాదం : వి. డి. ప్రసాదరావు

కౌంట్ ఆఫ్ మాంట్ క్రిస్టో (అలెగ్జాండర్ డ్యూమా)	
---	--

(రెండుభాగములు) ఒక్కొక్క భాగము

3-8-0

అనువాదం : సూరంపూడి సీతా గామ్

డాన్ క్విక్ సెట్ మూలం : పెరివాన్ బెజ్	2-0-0
---------------------------------------	-------

(అనువాదం) విశ్వాత్మల నరసింహమూర్తి

రెండు మహానగరాలు (తెన్నేటి సూరి)	3-0-0
---------------------------------	-------

ఆత్మకథ రెండుభాగములు (మహాత్మాగాంధీ)	
------------------------------------	--

ఒక్కొక్క భాగం

5-0-0

శ్రీమద్భగవద్గీత (కా. నాగేశ్వరరావువంతులు)	4-0-0
--	-------

ఆంధ్రవాఙ్మయ చరిత్ర	2-0-0
--------------------	-------

శ్రీ మదాంధ్ర మహాభారతము	
------------------------	--

ఉద్యోగపర్యము

1-0-0

బసవపురాణము (పాల్కురికి సోమనాథకవి)	4-8-0
-----------------------------------	-------

ఆంధ్రగ్రంథమాల, మదరాసు 1.